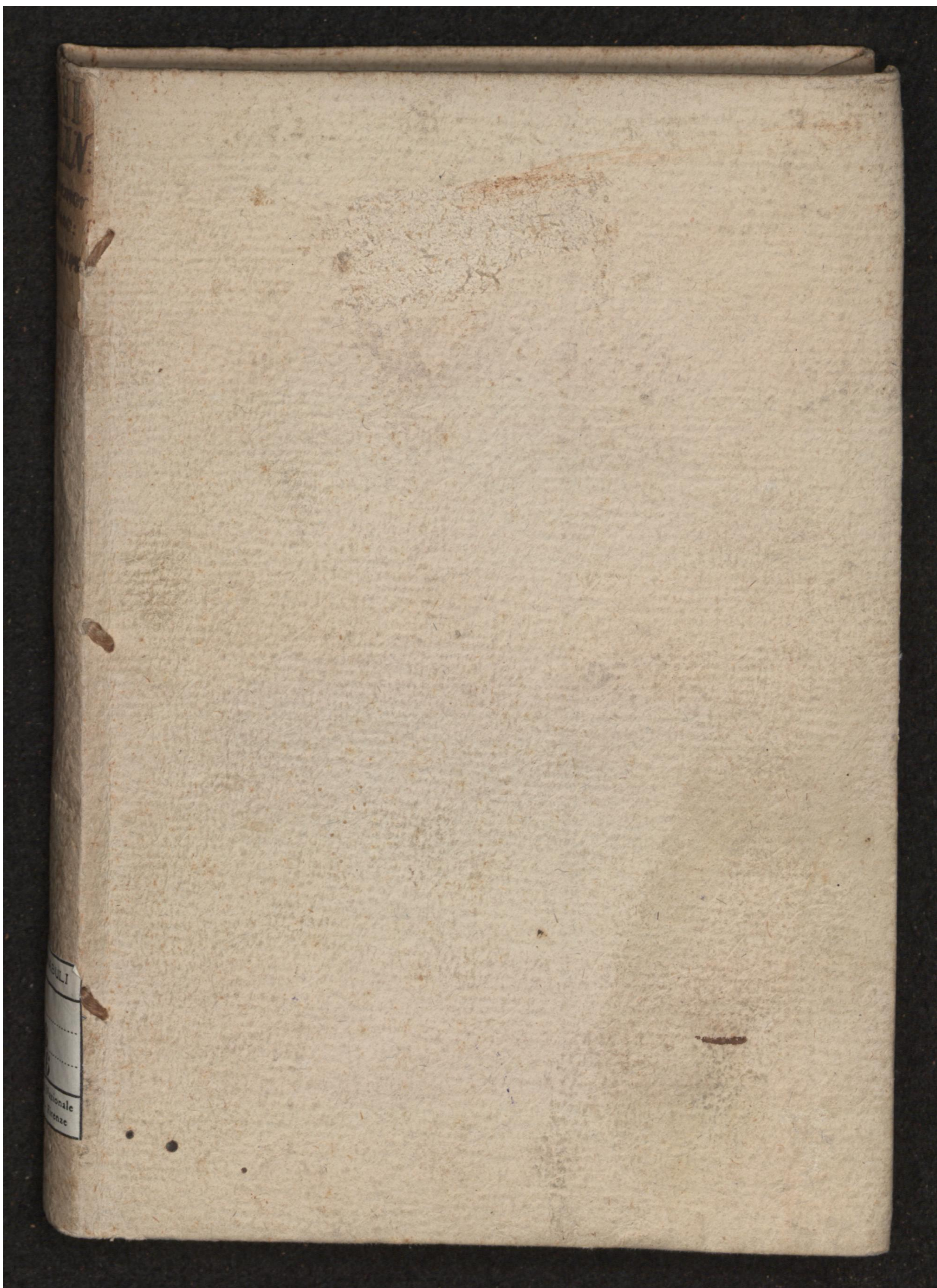
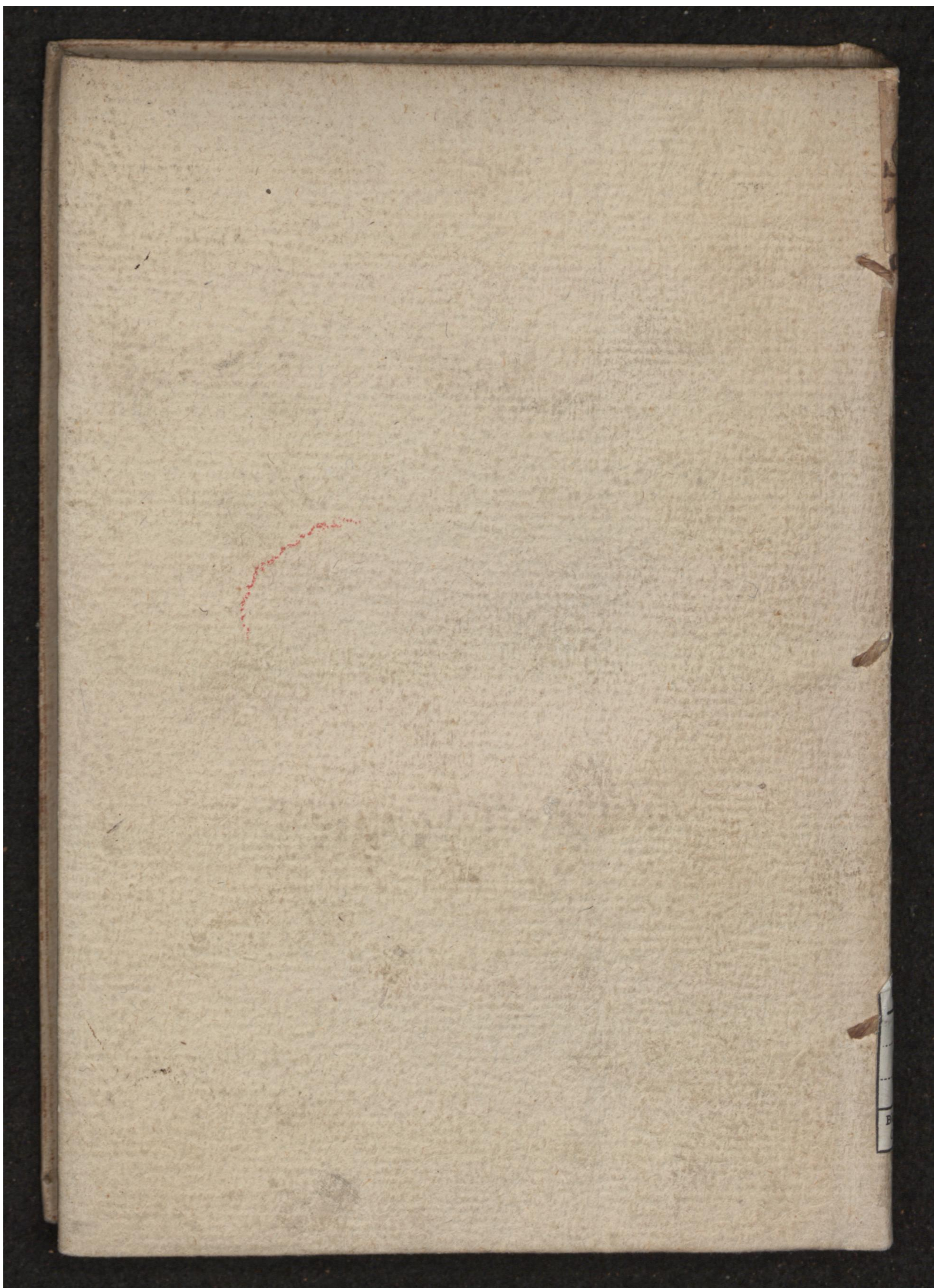

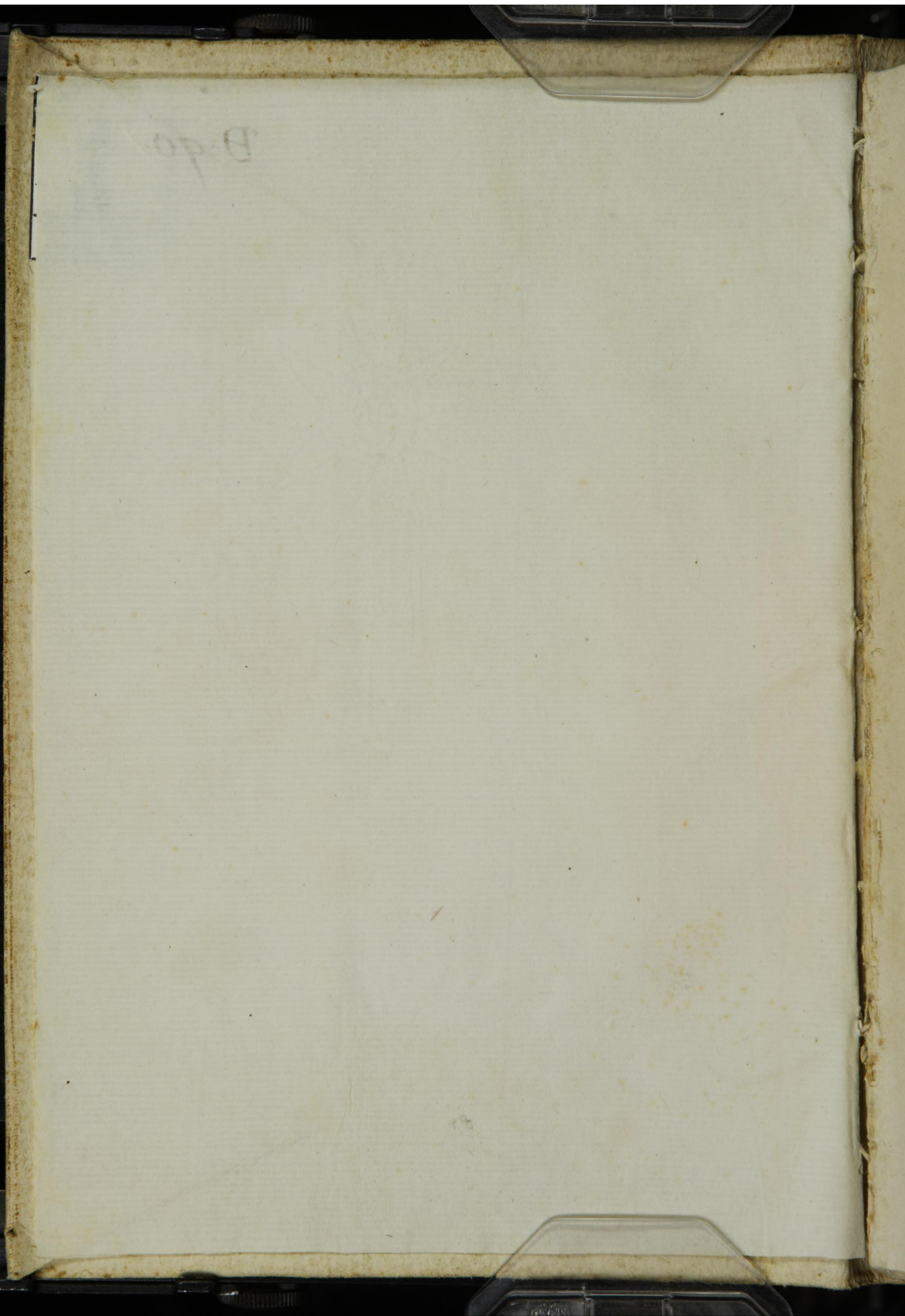

VIII. SOLINI
rer. memorab.
Collect.
Parmae 1480.

Ex legato D: Equitis Antonii Francisci de Marmis

CAI Iulii Solini rerũ memorabilium collectaneæ. Solin⁹ Auẽtino Salutẽ.

CVm & Aurium clementia: & optimarꝫ artiũ ſtudiis præſtare te ceteris ſentiam. Idqꝫ oppido expertus de beniuolentia tua nihil temere perceperim reputaui examẽ opuſculi iſtius tibi potiſſimũ dare: cuius uel induſtria promptus ſuffragiũ: uł benignitas ueniã ſpõdebat faciliorẽ. Liber eſt ad compendiũ præparatus quantũqꝫ ratio paſſa ẽ: ita moderate repreſſus: ut nec ꝓdiga ſit ĩ eo copia: nec dãnoſa cõcinitas. Cui ſi animũ ꝓpius intenderis uelut fermentum cognitionis magis ei ineſſe quã bratheas eloquẽtie deprehẽdes. Exquiſitis. n. aliquot uoluminibus ſtuduiſſe me impendio fateor: ut a notioribus referrẽ pedẽ: & remotis largius ĩmorarer Locorꝫ cõmemoratio plurimũ tenet ĩ quã partẽ fert me inclinatiorẽ uniuerſa materies quorꝫ cõmeminiſſe ita uiſum ẽ: ut inclytos terrarꝫ ſitus: & inſignes tractus maris: ſeruata orbis diſtinctiõe ſuo quoqꝫ ordini redderemus. Inſeruimus & pleraqꝫ differẽter cõgruẽtia: ut ſi nihil aliud ſaltem ipſa uarietas legẽtiũ faſtidio mederet̃. Inter hæc hoĩuꝫ & aĩaliũ naturas expreſſimus: aditis paucis d̃ arboribus Et Lapidib⁹ exoticis: de extimarꝫ gentũ for/

mis: ꝗ ritu dissono abditaꝝ nationū: nōnullis etiam dignis memoratu: quæ ꝑtermittere in/ curiosum uidebatur: quoꝝ auctoritas qđ ĩpri mis industriæ tuæ ĩsinuatum uelim: de scrip/ toribus manat receptissimis. quid enim afferre nouum possimus: quod ꝓprium nostrum esse possit: cū nihil omiserit antiquitatis diligentia quod intactū ad hoc usqꝫ eui ꝑmaneret. Qua ꝓpter queso ne de presenti tēpore editionis istius fidē libres: quoniā quid uestigia mone/ te ueteris ꝓsecuti oppiniones uniuersas elige re maluimus: potius q̃ꝫ innouar̄. Ita si qua ex istis secus q̃ꝫ opto in animū tuū uenerint: des uelim infantiæ meæ ueniā. nā cōstantia ueri/ tatis penes eos ē quos secuti sumus: sicut er/ go qui corpoꝝ formas emulant̄ postpositis q̃ reliqua sunt añ oĩa effigiant modū capitis: nec prius lineas destinant ĩ membra alia q̃ꝫ ab ipa (ut ita dicam) figuraꝝ arce auspiciū faciant in cohandi. Nos quoqꝫ a capite orbis. i. ab urbe Roma principiū capessemus: quāuis nihil sup ea reliquerint doctissimi auctores: quod ĩ no/ uū nostrum preconium possit suscitari: ac sup/ uacuū pene sit religere tramitē decursum tot animalibus. ne tñ ꝓrsus dissimulata sit: origi/ nē eius q̃ꝫta ualemus ꝑseq̄mur fide: qđ añ oĩa demittere ĩ pectus tuū uelim ac scribere.

De origine & tẽporibus urbis Romæ & men
sibus & diebus intercalaribus Ca. i.

SVNT QVI VIDERI VELINT urbis romæ uocabulum ab Euandro primum datum: cum oppidũ ibi offendisset: quod extructũ antea ualentiam dixerat iuuentus latina: seruataq3 significationeimpo/siti prius nominis Romã græce id est ualentiã nominatã: quã arcades q in excelsa parte montis habitassent: deriuatũ deinceps ut tutissima urbiu3 arces uocarentur. Heraclidi placet troia capta quosdã ex achiuis in ea loca ubi nunc roma est deuenisse per tyberim: deinde suadẽ/te Roma nobilissima captiua℞ quæ his comes erat incensis nauibus posuisse sedes: instruxisse mœnia: & oppidũ ab ea romã uocauisse. Agatocles scribit Romã non captiuã ut supradictũ est fuisse sed Ascanio natam Aeneæ neptẽ appellationis istius causam fuisse. Traditur etiam proprium romæ nomẽ: uerũtamẽ uetitum publicari qui quidem in quo minus inclaresceret cerimonia℞ arcana sanserunt ut hoc pacto no/titiam eius aboleret fides placitæ taciturnita//tis. Deniq3 Valerius Soranus quod contra interdictum id eloqui ausus sit ob meritum pro/fanæ uocis neci datus. Inter antiquissimas sane

religiones sacellũ colitur Angeronæ cui sacri/
ficat̃ ãte diem xii. Kaleñ. ianuarias: quæ diua
præsul silẽtii ipsius prænexo obsignatoq; ore
simulacrum habet.

De temporibus urbis conditæ.

AMbiguitatum quæstio nos excitauit: q;
quædã ibi multo ante Romulũ condita
sint. Quippe aram Herculis quam uouerat si
amissas boues reperisset punito Caco patri in/
uentori dicauit: qui Cacus habitauit locum cui
saline nomẽ est: ubi trigemina nũc porta. Hic
ut Cælius tradit cũ atarebonte thyrrheno ad
quẽ legatus uenerat missus Marsiæ regi socio
megale phryge custodiæ foret datus. Frustra
tus uicula unde uenerat rediit. Præsidiis ãpli
oribus occupato circa uulturuũ & cãpaniã re/
gno dũ rractat etiã ea quæ cõcesserãt in arca/
dũ iura duce Hercule qui tũc forte aderat op/
pressus ẽ. Megalẽ sabini receperũt disciplinã
augurãdi ab eo docti. Suo quoq; numini idem
Hercules ĩstituit arã: quæ maxima apud põti
fices habetur: cum se ex Nicostrata Euãdri
matre quæ a uaticinio carmentis dicta est im
mortalem comperisset. Conseptum etiam in
tra quod ritus sacrorum factis bouicidiis do
cuit potitios. Sacellum Herculis ĩ boario foro
ẽ in quo argumẽta & cõuiuii & maiestatis ipsius
remanẽt. Nã diuinitus neq; muscis illo neq; ca

nibus igressus ē. Eteni cū uisceratione sacrifi-
colis dārt muscaꝝ deus dicit ipreCatus clauā ue
ro i aditu reliqsse: cuius olfatū refugerāt canes
id usqꝫ nūc durat. Aedē ēt quæ Saturni ærari
uꝫ fert comites eius cōdiderūt i honorē Satur-
ni quē cultorē regiōis illius agnouerūt extitis-
se. Iidē ex mōte capitolinū saturnū noīauerunt
castelli quoqꝫ quod excitauerāt: portā appella
uerūt saturniā quæ postmodū pandana uocita
ta ē. Pars ēt capitolini mōtis ītima habitaculū
Carmētæ fuit: ubi & Carmētis nūc fanū est: a
qua carmētali portæ nomē datū est. Palatinū
nemo dubitauit quin arcades habeat auctorēs:
a quibus primū pallātū oppidum cōstitutum:
quod aliqꝫdiu aborigines habitauerūt: & prop
ter icōmodū uicinæ Paludis quā prætertluēs
thyberis fecerat ꝑfecti rheate postmodū reli-
querūt. Sūt qui uelīt a balatibus ouiū mutata
littera: uel a Pale pastorali dea aut ut Silenus
probat ab Hiperborea Pallātis filia: quā Her
cules ibi cōpressisse uisus est nomē mōti adop-
tatū. Sed quāqꝫ ista sic cōgruāt: palā est ꝓpe
ro illi augurio deberi romani nois gloriā. Ma
xime cū annoꝝ ratio faciat cardinem ueritati.
Nā ut affirmat Varro auctor diligētissimus ro
mā cōdidit Romulus Marte genitus & Rhea
Siluia: uel ut nōnulli Marte & Ilia: dictaqꝫ pri
mū ē roma quadrata qꝫ ad eqlibriū foret posi

ta. Ea ĩcipit a silua q̃ ẽ ĩ area Apollinis & ad su
pciliũ scalaꝝ Caci hẽt terminũ ubi tuguriũ fuit
Fastuli. Ibi romulus mãsitauit q auspicato mu
roꝝ fũdamẽta iecit duodeuigĩti natus ãnos xi.
Kal. maii hora post secũdam ante tertiam sicut
Lutius Tarrutius prodidit mathematicoꝝ no
bilissimus Ioue ĩ piscibus Saturno Venere Mar
te Mercurio in scorpione Sole in tauro Luna ĩ
libra constitutis. Et obseruatum deinceps ne
qua hostia parilibus cæderetur ut dies iste a sã
guine esset purus: cuius significationẽ de partus
Iliæ tractam uolunt. Idem Romulus regnauit
annos septem & triginta de cecinnẽsibus egit
primum triumphum: & Acroni regi eoꝝ detra
xit spolia: quæ Ioui pheretrio primus suspen/
dit: et opima dixit. Rursũ de antennatibus tri
umphauit. De ueiẽtibus tertio. Apud capreæ
paludem nonis quintilibus apparere non desi/
nit. Cæteri reges quibus habitauerũt dicemus
locis. Tatius in arce ubi nũc est ædes Iunonis
monetæ: qui ãno quinto q̃ꝫ ingressus urbem
fuerat a laurentibus interemptus septima et ui
gesima olympiade hominem exuit. Numa in
colle primũ quirinali. Deinde ꝓpter ædem ue
stæ ĩ regia quæ adhuc ita appellatᷣ: qui regna
uit annis tribus et quadraginta: sepultus sub ia
niculo. Tullius hostilius ĩ uelia ubi postea deũ
penatũ ædes facta ẽ q regnauit annos duos &

trigĩta obiit olympiade qnta & trigesima. Ancus Martius in sũma sacra uia ubi ædes larium est qui regnauit ãnos quattuor & uigiti: obiit olympiade prĩa & quadragesima. Tarquinius priscus ad mugoniã portã supra sũmã nouã uiã q regnauit ãnos octo & trigĩta. Seruius Tullus exqliis supra cliuũ urbicũ q regnauit ãnos xliı. Tarqnius supbus & ipe ẽt exquiliis supra cliuũ pulliũ fagutalẽ lacũ q regnauit ãnis quinq; & uigĩti. Cicio romã duodecima olympiade placet cõditã. Pictori octaua. Nepoti Cor. & Luctatio opiniões Erathostenis & Apollodori com pbãtibus olympiadis septimæ ãno secũdo Põponio attico & M. Tullio olympiadis sextæ anno tertio. Collatis igit̃ nostris & græcoꝝ tpĩbus ĩuenimus incipiẽte olympiade septima romã cõditã ãno post iliũ captũ quadrĩgẽtesimo tertio: Quippe cartamẽ olympicũ quod Hercules ĩ honorẽ ataui materni Pelopis ediderat ĩtermissũ Iphitus Elæus filius eius instaurauit post excidiũ troiæ anno quadrĩgẽtesimo octauo: Ergo ab Iphito numerat̃ olympias prima Ita sex mediis olympiadibus ĩteriectis quibus singulis ãni quaterni ĩputãt̃ cũ septima cœptãte olympiade roma cõdita ẽ. Inter exortum urbis & troiã captã iure esse ãnos. ccccxxxiii. cõstat. Huic argumẽto illud accedit: ꝙ cũ Caius Põpeius Gallus & Q. Veranius ãno urbis cõ

ditæ octingẽtesimo primo fuerũt cõsules. Cõ
sulatu eorꝝ olympias septĩa & ducẽtesima actis
publicis ãnotata ẽ: Quater ergo multiplicatis
sex & ducẽtis olympiadibus erũt ãni octĩgẽti
xxiiii. quibus septimæ olympiadi ãnectẽdus ẽ
unus ãnus: ut ĩ solidũ colligãtur. Dccccxxv. ãni
Ex qua sũma detractis quattuor de uiginti an/
nis olympiadũ retro sex manifeste ãni. dccc. &
i. reliqui fiẽt. Quapropter cũ octĩgẽtesimo pri/
mo ãno urbis cõditæ ducẽtesima septĩa olym/
pias cõputet̃: par ẽ romã septimæ olympiadis
ãno primo credi cõditã. In qua regnatũ ẽ ãnis
ducẽtis quadragintauno. Decẽuiri creati anno
trecẽtesimo secũdo. Primũ punicũ bellũ anno
trecẽtesimo octuagesimo octauo. Secũdũ quin
gẽtesimo trigesimoquito. Tertiũ sexcẽtesimo
quarto. Sociale sexcẽtesimo. lxii. ad Hirtiuꝫ &
C. pãsã cõsules ãni. dccx. quorꝝ cõsulatu Cæ/
sar Augustus & cosul creatus ẽ octauũ decimũ
ãnũ agens: q prĩcipatũ ita ĩgressus ẽ: ut uigilã
tia illius nõ mõ securꝝ uerꝝ ẽt tutũ ĩperiũ esset.
quod tp̃us ferme solũ repertũ ẽ: quo plurimũ
& arma cessauerũt: & ĩgenia floruerint: scilic&
ne inerti iustitia lãguesceret uirtutis opera bel
lis quiescẽtibus. Tũc. n. primum cursus annui
perspecta ratio: quæ a rerꝝ origine profũda ca
ligine tegebatur. Nã ante Augustum Cæsarẽ
ĩcerto modo ãnum cõputabãt: qui apud ægy

tios quattuor mēsibus terminabatur: apud arcades tribus: apud arcbānas sex: in italia apud lauinios xiii. quorum ānus trecentis septuaginta quattuor diebus ferebatur. Romani in initio annum decem mensibus computauerunt a martio auspicātes: adeo ut eius die prima d' aris uestalibus ignes accenderēt: mutarent ueteribus uirides laureas. Senatus populus comitia agerent: matronæ seruis suis cœnas ponerent: sicuti saturnalibus domini. Ille ut honore promptius obsequium prouocarent. Hi quasi gratiam repēsarent perfecti laboris: Maximeq3 hūc mensem principem testātur fuisse. Et qui ab hoc quintus erat quintilis dictus est. Deinde numero decurrente december solennem numerum finiebat intra diem tricētesimum quartum. Tunc enim iste numerus explebat annum: ita ut sex menses tricenum dierum essent quattuor reliqui tricenis & singulis explicarent. Sed quoniam ratio illa ante Numam a lunæ cursu discrepabat lunari computatione annum peræquarunt quinquaginta & uno die adiectis: Ut ergo perficerent duodecim menses de sex mensibus prioribus detraxerunt dies singulos: eosq3 qnquaginta istis & uni diebus adnexuerūt: factique quinquaginta septem diuisi sūt i duos mēses quorum alter. xxix. alter xxviii.

diebus agebatur. Sic annus habere quinque & quinquaginta & trecentos dies cœpit. Postmodum cum pspiceret temere annum clausum intra dies quos supradiximus quandoquidem appareret solis meatum non ante tricentesimum sexagesimum quintum diem abundante insup quadrantis particula zodiacum conficere decursum quadrantem illum & decem dies addiderunt. ut ad liquidum annus trecentis sexagintaquinque diebus & quadrante constaret obseruatione imparis numeri: quem Pythagoras monuit præponi in omnibus oportere: Vnde propter dies impares diis superis & ianuarius dicatus. & propter pares februarius quasi abominosus diis inferis deputatur Cum itaque hic definito toto orbe placuisset custodiendi quadrantis gratia a diuersis gentibus uarie iutercalabatur: nec unquam tamen ad liquidum fiebat temporum peræquatio. Græci ergo singulis annis xi. dies & quadrantem detrahebant: eosque octies multiplicatos in annum nouum reseruabant: ut contractus nonagenarius numerus in tres menses per tricenos dies scinderetur. Qui anno nono restituti efficiebant dies quadringentos quadraginta quattuor quos embolismos uel hyperballontas nominabant. Quod cum initio romani probassent contemplatione numeri parilis offensione neglectum breui perdiderunt translata in sacerdotes intercalandi potestate. Qui plerumque gratificantes rationibus publicanorum pro libidine sua subtra-

hebāt tp̄a uel augebāt. Cū hæc si forēt cōstitu
ta modusq; ītercalādi īterdū cumulatior īminu
tiorq; fieret uł oīo dissimulatus p̄teriret: non/
nunq; accidebat ut menses qui fuerāt hyemē
trāsacti mō æstiuū mō autunale tp̄us inciderēt
Itaq; C. Cæsar uniuersā hāc icōstātiā incisa tē
poꝝ turbatiōe cōposuit. Et ut statū certū p̄te/
ritus error acciperet dies xxi. & quadrātem si
mul intercaluit. Quo pacto regradati mēses de
cetero statuta ordinis sui tp̄a detinerēt. Ille er
go ānus solus trecētos xliiii. dies habuit. Alii
deinceps trecētos sexagenos quinos & quadrā
tē: & tunc quoq; uitiū admissū ē per sacerdotes
Nā cū p̄ceptū esset āno quarto ut intercalarēt
unū diē & oporteret cōfecto quarto āno id ob
ſuari āteq; quintus auspicaretur: illi incipiēte
quarto intercalarunt nō desinēte. Sic per ānos
sex & xxx. cū ix. dies tantū sufficere debuissent
xii. sūt intercalati: quod depræhēsū Augustus
reformauit: iussitq; ānos xii. sine intercalatiōe
decurrere: ut tres illi dies qui ultra. ix. necessa
rios temere fuerāt intercalati hoc mō possent
repēsari. Ex qua disciplina oīm postea tpoꝝ fū
data rō ē. Veꝝ cū & hoc & multi alia Augusti
tēporibus dēant: qui pene sine exēplis reꝝ po
titus ē toto et tāta in uita eius īueniunt aduer
sa ut nō sit facile discernere calamitosior an be
atior fuerit: primum ꝙ apud auunculum ī peti

tiõe magisterii eqtũ prælatus ẽ ei Lepidus tri/
bunus cũ quadã auspicãtiũ cœptorꝝ nota. mox
triũuiratus collegio prægrauatus põtate Anto
nii philippẽsis inde prescriptiõis iuidia abdica/
tio postumi Agrippæ post adoptionẽ. Deĩde
desiderio eius iſignis pñtia naufragia sicula tur
pis ibi ĩ spelũca occultatio: seditiões militũ plu
rimæ: perusina cura: detectũ filiæ adulteriũ &
uolũtas paricidalis. Nec minori dedecori nep/
tis ĩfamia incusatæ: mortes filiorꝝ & amissis li/
beris ñ solũ orbitatis dolor: sed urbis pestilen
tia: fames italiæ: bello illyrico ãgustiæ. rei mi
litaris corpus morbidum: cõtumeliosa discẽsio
priuigni Neronis: uxoris ẽt & Tiberii cogita/
õis parꝝ fidæ atqꝫ in hũc modũ plura. huius tñ
suprema qĩ lugerẽt sæculũ penuria ĩsecuta ẽ fru
gũ oĩm. At ne fortuitũ qđ acciderat uideret ĩ/
minẽtia mala nõ dubiis signis apparuerũt: Nã
fausta q̃dã ex plebe partu uno edidit quattuor
geminos mars duos: fœminas totidẽ: mõstru
osa fæcũditate portẽdẽs futuræ calamitatis in
ditiũ: q̃ꝫuis Trogus auctor affirmat ĩ ægypto
uno utero septenos simul gigni. quod ibi minus
mirꝝ cũ fetifero potu nilus ñ tãtũ terrarꝝ sed &
hoim mr̃na arua fæcũdet. Legimus sañ Cn. Põ
peiũ Euthichidẽ fœinã asia exhibitã quã cõsta
bat tricies enixã cũ ex eius liberis ĩ theatro pu
blicasse. V ñ cõpotẽs hoc loco duco super hoĩs

gn̄atiōe tractare. Et. n. cū de aīalibus quæ di
gna dictu uidebāt̄ ꝑut p̄ria cuiusq; admonebat
timus notaturi iur̄ ab eo potissimū exordiemur
quod reꝝ natura sensus inditio & rōis capacitas
præposuit omnibus.

De hoīe & primū de mēstruis.

Democritus phisicus ait mulier solū aīal mē
struale ē cuius ꝓfluuia n̄ puis spectata do
cumtis inter mōstrifica merito numerat̄. Con
tactæ his fruges nō germinabūt: acescēt mu/
sta moriēt̄ herbæ: amittēt arbores fœtus: fer
rū rubigo corripiet: nigrescēt æra. Si quid ca/
nes inde ederint in rabiē efferabūtur: nocituri
morsibus: quibus lymphaticos faciunt parua
hæc sūt. Bitumē ē ī iudæa quod asphaltes gi/
gnit lacus adeo lentū mollitie glutinosa ut a se
neq̄at separi. Eniuero si abrūper̄ ptē uelis uni
uersitas seq̄t̄: scindiq; n̄ pōt q̄m in q̄ṫū ducat̄
extēdit̄. Sed ubi admota fuerit cruor̄ illo pol/
luta fila discerpit̄ spōte: & applicata tabe didu/
cit̄ pauloan̄ corpus unū: fitq; de tēacitate cōne
xa cōtagiōe ptitio īpētina. hēt plan̄ illud salu/
tar̄ solū ī se q̄d auertit sydus helenæ pniciosissi
mū nauigātibus. cæteꝝ ipæ fæīæ q̄bus munus
ē necessitatis huius q̄ diu sūt ī sua lege n̄ inocē
tibus ocl'is cōtuēt̄: aspectu specl'a uitiāt: ita ut
hebetet̄ uisu fulgō offēsus: & solitā æmulati/
onem uultus extinctus splendor amittat: faci/
esque obtusi nitoris q̄nadam caligine nubilet̄.

Mulierꝝ aliæ ĩ æternũ steriles sũt: aliæ mutatis
cõiugiis exeũt sterilitatẽ: nõnullæ tãtũ semel
pariũt. Quædã aut fœminas aut mares sẽper
post annũ quĩquagesimũ fæcunditas oĩm con/
quiescit. Nã ĩ anũ lxxx. uiri geñrãt sicuti Mas
sinissa rex mathinaꝝ filiũ. lxx. & sextũ agẽs an/
nũ genuit. Cato octogesimo exacto ex filia Sa
lonis clientis sui auũ uticensis Catonis procrea
uit. Cõptũ & illud ẽ ꝙ ĩter duos cõceptus cum
ĩtercesserit paululũ tẽporis uterqꝫ residet. Si/
cut in Hercule & Iphicle appuit fratre eius qui
gestati eodẽ onere ĩteruallis tñ quibus cõcep/
ti fuerãt nati uidẽtur. Et de Proconissia ancilla
quæ e duplici adulterio geminos edidit utrũqꝫ
patri suo similẽ. Hic Iphicles Iolaum creat: qui
sardiniã ingressus palãtes ĩcolaꝝ aĩos ad con/
cordiã eblãditus olbiã & alia græca oppida ex
truxit. Iolẽses ab eo dicti sepulchro eius tem
plũ addiderunt: quod imitatus uirtutes patrui
malis plurimis sardiniã liberasset. Ante oĩa so
bolẽ cogitãtibus sternutatõ post coitus cauẽda
ne prius semẽ excutiat ĩpulsus repentinus quã
penetralibus se mrĩcis ĩsinuet paternus humor
ꝙ si nãlis materia hæserit decius a cõceptu di/
es dolore grauidas admonebit. Iã inde incipiet
&capi tis ĩqetudo & caligine uisus hebetabitur.
ciborum quoqꝫ fastidiis stomachi claudet' cupi
do. Cõuẽit ĩter omẽs corda primũ ex uniuersa

formari carne: eaq; in diem quintũ & sexagesi-
mũ crescere diminui autem ex ossibus spinas:
ea ꝓpter capitale est: si pars alterutra noceat
plane si corpusculum in marẽ fugeretur: meli-
or est color grauidis & pronior partitudo ute
ri. Deniq; a quadragesimo die motus alter se-
xus nonagesimo primum die palpitat. Et con-
cepta fœmina gestãtis uultum pallore inficit.
crura quoq; præpendit languida tarditate. In
utroq; sexu cum capilli germinãt incõmodum
maius est. Fitq; plenilunijs auctior ægritudo
quod tempus etiam editis semper nocet cum
salsiores escas edit grauida ũguiculis careat par
tus. At cum prope ad uterum liberandum ue-
nerint momẽta maturitatis: enitenti spiritũ re
tinere plurimũ cõgruit: quoniã quidem letali
mora oscitatio suspẽdit puerperia. Cõtra natu
rã est in pedes ꝓcedere nascẽtes: quapropter
uelut ægre pati appellãtur agrippæ. Ita editi
minus prospere uiuũt: & de uita æuo breuiori
decedũt. Deniq; unũ. M. Agrippã inuenimus
beatũ: nec tñ usq; eo ĩoffẽse ut nõ plura aduer
sa ptulerit q̃ secũda. Nãq; & misera pedũ uali
tudine: & apto cõiugis adulterio: & aliquot in
fœlicitatis notis retrouersi ortus omẽ luit.
Fœminis perĩde ẽ ĩfausta natiuitas: si cõcretũ
uirginale fuerit quo pacto genitalia fuere Cor
neliæ: quæ editus gracchis ostẽtũ hoc putauit

ſiniſtro exitu liberoꝝ. Rurſũ necatis matribus ortus ẽ auſpicatior ſicut Scipio Africanus qui defũcta parẽte ꝙ exciſo utero in diem uenerat primus romanoꝝ Cæſar dictus ẽ. E geminis ſi remanẽte altero alter abortiuo fluxu excide/rit alter qui legittim̃ natus eſt uopiſcus noĩat̃. Quidã & cũ dentibus procreãtur ut Cn. Papyrius Carbo &. M. Curio dẽtatus ob id cogno/minatus. Quidã uice dẽtiũ cõtinui oſſis armãt̃ ſoliditate. qualẽ filiũ bythinioꝝ rex Pruſias habuit. Ipſũ dẽtium numeꝝ diſcernit qualitas ſe/xus: cũ ĩ uiris plur̃s ſint ĩ fœminis pauciores. quos cynodotas uocãt & qbus gemini ꝓcedũt a dextra ꝑte fortunæ blãdim̃ta ꝓmittũt: qbus ab leua uerſa uice. Naſcẽtiũ uox prima uagitus ẽ. Lætitiæ. n. ſẽſus differt̃ ĩ quadrageſimũ diẽ Itaq; unũ nouimus eadem hora riſiſſe qua erat natus. ſ. Zoroaſtem: mox optimaꝝ artiũ peritiſſimũ. At Craſſus auus eius quẽ rapuerũt bella ꝑthica ꝙ nũq; riſerit agelaſtos cognoĩatus. Inter alia iocratis magna ꝑclaꝝ illud ẽ ꝙ in eo dẽ uultus tenor̃ ẽt aduerſis ĩterpellãtibus ꝑſtitit. Heraclitus & Diogeñs cynicus nihil ũq; de rigor̃ aĩ remiſẽũt: calcatiſq; turbinibus fortuitorũ aduerſus oẽꝫ dolorẽ & miſericordiã uniformi durauer̃ ꝓpoſito. Põponiũ poetã cõſularẽ uiꝝ nũq; ructaſſe hẽt̃ ĩter exẽpla. Antoniũ Druſi ñ ſpuiſſe ꝑcelebre ẽ: nõnullos accepimus enaſci

cõcretis ossibus: eosq̃ neq̃ sudare neq̃ sitire cõsueuisse qualis syracusanus ferẽ Lygdamus q̃ tertia & trigesĩa olympiade primus & olympico certaĩe pãcratii coronã ĩportauit: eiusq̃ ossa depræhẽsa sũt medullas ñ habere: maximã uirium substantiam neruos facere certissimum est: quãtoq̃ fuerint densiores: tanto propensius augescere firmitatẽ Varro in relatione prodigiosæ fortitudĩs ãnotauit Tritanũ gladiatorẽ natura samnitem fuisse qui & rectis & trãsuersis neruis non mõ crate pectoris sed & manibus cancellatis & brachiis omẽs aduersarios leui tactu ac pene securis cõgressionibus uicerit: eiusq̃ filium militem Cn. Pompeiũ pari modo natum ita spreuisse hostem prouocãtẽ: ut inermi eum dextra & superaret: & captum digyto uno in castra imperatoris sui deferret. Milonem quoq̃ Crotoniensẽ ferunt egisse oĩa supra q̃ homo ualet: de quo & hoc proditur: ꝙ ictu nudæ manus tauꝝ fecit uictimã eũ solidũ qua mactauerat die absũpsit solus nõ grauatĩ super hoc nihil dubiũ. Nã factũ eulogiũ extat. Victor ille oĩm certaminũ quæ obiuit. Sane alectorius tradit q lapis specie christallina fabæ ĩ modum in galloꝝ uentriculis reperitur aptus ut dicũt prœliãtibus. Milõ porro prisci Tarquini tẽporibus emicuit. Iam uero qui defluxũ animum referat ad similitudinẽ cãs quã-

tum artificis naturæ ingenium depræhendet. Interdum enim ad genus spectant: & per sobolem in familias transitus faciunt. Sicut plerũq; paruuli modo neruulos modo cicatrices modo qualescunq; originis suæ notas ferũt. Vt in Lepidis quorum tres interuulsa tamen serie ex eadem domo obducto mẽbrana oculo similes geniti reperiuntur. Vel in byzantino nobili pugile qui cum matrem haberet adulterio ex æthiope conceptam qui nihil patri comparãdum reddidisset: ipse in æthiopem auum regenerauit. Sed hoc minus mirũ si respiciamus ad ea quæ spectata sunt inter externos regem Anthiochũ Archenion quidam ex plebe syriatica sic facie æmula mentiebatur ut postmodum Laodice uxor regia obiecto populari isto tam diu dissimulauerit defunctum maritum quoad ex arbitratu eius regni successor ordinaretur. Inter Cn. Pompeium &. C. Iubium humili loco natũ tantus error extitit de paribus liniamentis: ut romani Iubium Pompei nomine Pompeium Iubii uocabulo cognominarent. Oratorem Lutiũ Plancum Rubrius histrio sic impleuit: ut ipse Plãcus a populo uocaretur. Armentarius Mirmillo & Cassius seuerus orator ita se mutuo reddiderunt: ut si quãdo pariter uiderentur dignosci non potuerint: nisi discrepantiam habitus indicaret. M. Messala Cẽsorinus & Menogenes

Flaccum legatum Metellum etiam ipſum im/
petu admodum captos: miraculo quod au/
ditu reſpuerant: oculis potitos. Non omiſe/
rim Salaminæ Euthimenis filium creuiſſe in
triennio tria cubita ſublimitatis: ſed inceſſu
tardum: ſenſu hebetem: robuſta uoce puber/
tate feſtina: ſtatimque obſeſſum morbis plu/
rimis immoderatis ægritudinum ſuppliciis
compẽſaſſe præcipitem incrementi celeritatẽ
Menſuræ ratio bifariam cõuenit. nam quan/
tus manibus expanſis inter digytos longiſſi/
mos modus ẽ: tantum conſtat eſſe inter cal/
cem & uerticem. Ideoque Phyſici hominem
minorem mũdum iudicauerunt. Parti dextræ
habilior aſcribitur motus. Leuæ firmitas ma/
ior. Vnde altera geſticulationibus promptior
eſt: altera oneri ferundo accommodatior. pu/
doris legem etiam inter defuncta corpora na
tura diſcreuit. At ſi quando cadauera neca/
torum fluctibus euehuntur. Virorum ſupi/
na. prona fluitant fœminarum. Verum iam
ad pernicitatis titulum tranſeamus primam
palmam uelocitatis ladas quidam adeptus
eſt: qui ita ſuper cauum puluerem curſitauit:
ut in harenis pendentibus nulla indicia re/
linqueret ueſtigiorum: Polymneſtor myle/
ſius puer cum a matre locatus eſſet ad

caprarios pastus ludicro leporē consecutus ē & ob id statim productus a gregis dño olympiade sexta & quadragesima ut Bocchus auctō ē uictor in stadio meruit coronam. Philippides biduo mille tercēta quadraginta stadia ab athenis lacedæmonē decucurrit Anistilacō & Philonides Alexādri magni cursors ab helyn usq; Sycionē mille ducenta stadia una die trāsierunt. Pompeio Vipsanoq; cōsulibus in Italia octo annos puer natus quinque & xl. milia passuum a meridie transiuit ad uesperu;. Visu deinde plurimum potuit Strabo nomine: quē superspexisse per centum .xxxv. milia passuū Vāro significat: solitūq; a Carthagine exeūtē classē punicā numeruq; nauim manifestissime e lilibytana specula notare. Cicero tradit iliadam omnē ita subtiliter in mēbranis scriptam ut testa nucis includeret. Callicrates formicas ex ebore ita sculpsit ut portio earu a cæteris secerni nequiuerit. Appollonides perhib; in scythia fœminas nasci: quæ bithiæ uocant has in oculis pupillas geminas habere: & perimere uisu: si quē forte iratæ aspexerint: hæ sunt & in sardinia.

De fortitudine.

PRevaluisse fortitudine apud Romanos L. Siciniū dētatū titulorū numerus ōdit tribunus hic plebis fuit ñ multū post exactos

ex fece uulgari hoc fuerũt uterq; quod singu li: nec alium Messalam q̃ Menogenem: nec Menogenem alium q̃ messalam putauerunt. Piscator ex Sicilia ꝓconsuli Siriæ præter alia etiã rictu oris cõparabatur itaq; in eadẽ uo-cis impedimenta & tardatæ solum sonum lin-guæ naturalibus offendiculis congruebant: Interdum nõ modo inter externos: sed etiam inter deductos ex diuersissima parte orbis mi-racula indiscreti uultus fuere. Deniq; cũ An-tonio iam triũuiro Thoranius quidã eximios forma pueros uelut geminos tricẽtis sexter-tiis uendidisset: quorum alteꝝ de transalpina gallia: alteꝝ ex alia cõparauerat: adeoq; una res uiderentur: nisi solus sermo fidẽ panderet Atq; ideo se Antonius illusum grauaretur: nõ ifacete Thoranius id uł̕ ꝑcipue quod em-ptor criminabatur pretiosum probauit: neq; enim mirum si forẽt pares gemini illud nullis posse taxationibus estimari quod tãtis spatiis diuersitas separata plusq; geminos attulisset. Quo responso adeo Antonius mitigatus est: ut deinceps nihil se habere clarius in substan-tia sua iactitaret. Nunc si de ipsis hominũ for-mis requiramus: liquido manifestabit̃: nihil ꝺ se antiquitatẽ mẽdaciter prædicasse: sed cor-ruptã de generis successione sobolem nr̃i tp̃is

pernascentium detrimenta decus ueteris pul-
chritudinis perdidisse. licet ergo plerique dif-
finiant nullum posse excedere longitudinem
septem pedum: quod intra hunc modum Her
cules fuerit depræhensum: ē tamen romanis
temporibus sub diuo Augusto pusionem &
secundillam denos pedes & amplius habuisse
proceritatis quorum reliquiæ adhuc in con-
ditorio Salustianorum uidentur. Postmo-
dum diuo Claudio principe Gabbaram: nomi
ne ex Arabia aduectum nouem pedum & to-
tidem Vnciarum: sed ante Augustum annis
mille ferme non apparuit forma huiusmodi si-
cut nec post Claudium uisa ē. Quis enī æuo
isto non minor suis parentibus nascitur. Pri-
scorum autem molem testantur etiam Hore-
stis sup̄ma cuius ossa olympiade quinquage-
sima & octaua Thegeæ inuenta a sparthanis
oraculo monitis didicimus impleuisse longitu
dinem cubitorum septem. Scripta quoq̧ que
ex antiquitate memoriam accerserunt ī fidem
ueri hoc etiam receperunt: quod bello cre-
tico cum elata flumina impetu plusquam ui
amnica terras rupissent post discessum fluc-
tuum inter plurima humi discidia humanum
cadauer repertum cubitorum trium atque
triginta: cuius inspectandi cupidine Lucium

reges. Spurio Tarpeio. Aurelio Termo con
sulibus. Idem ex prouocatione octies uictor
xl. & . q͞nq͞ habuit aduersas cicatrices: in ter-
go nullã notã. Spolia tricies ex hoste & qua-
ter cœpit. In phaleris hastis: puris armillis co
ronis. trecenta. xii. dona meruit. Nouẽ impe
ratores qui opera eius uicerant triumphantes
ꝓsecutus: post hunc. M. Sergius duobus sti-
pendiis. primo aduerso corpore: ter & uicies
uulneratus. Secundo stipẽdio ĩ prœlio dexte
rã perdidit: qua đ causa ferreã sibi manũ fecit
& cũ neutra pene idonea ad preliandũ ualeret
Vna die quater pugnauit: & uicit: sinistra duo
bus equis eo insidente cõfossis. Ab Hanniba
le bis captus refugit: cũ uiginti mensibus qui-
bus captiuitatis sortẽ ꝑferebat: nullo momẽ-
to sine cõpedibus fuerit: & cathenis: omnibus
asperrimis prœliis q̃ tempestate illa Romani
exp̃ti sũt: ĩsignitus donis militaribus a Thra-
simẽno Trebia Thicinoq͞ coronas ciuicas re-
tulit. Cannensi quoq͞ prœlio đ quo refugisse
eximiũ opus uirtutis fuit: solus accepit coro-
nam. Beatus profecto tot suffragiis gloriaꝝ:
nisi heres ĩ posteritatis eius successione. Cati-
lina tantas eius adhorreas laudes odio dãnati
nominis obũbrasset. Quantũ ĩter milites Si-
cinius aut Sergius tm̃ inter duces im̃no c 3

(ut uerius dicam) inter oẽs homines. Cæsar dictator enituit huius ductibus. Vndecies cẽtum Nonaginta & duo milia cæsa sunt hostiũ nã quantum bellis ciuilibus fuderit noluit annotari. signis collatis quinquagies & bis dimicauit. M. Marcellum solus supergressus: qui nouies & tricies pari modo fuerat prœliatus. Ad hæc nullus celerius scripsit. Nemo uelocius legit. Quaternas etiã epistolas simul dictasse perhibet̃: benignitate adeo p̃ditus: ut quos armis subegerat: clemẽtia magis uicerit

C Yrrus memoriæ bono claruit: qui in exercitu cui numerosissimo præfuit: nominatĩ singulos alloquebat̃. Fecit hoc idem in pp̃lo Romano Lutius Scipio. Sed & Cyrrũ & Scipionem cõsuetudine credam⁹ fecisse. Cyneas Pyrri legat⁹ postero die q̃ꝫ ingressus Romã fuerat: & equestrem ordinem & senatum propriis nominibus salutauit. Rex ponticus Mitridates duabus & uiginti gentibus quib⁹ imperitabat: sine interp̃te iura dixit. Memoriã & arte fieri palam factum est: sicut Metrodorus philosophus q tpib⁹ Diogenis Cinici fuit intãtũ se meditatiõe assidua ꝓuexit: ut a multis simul dicta nõ mõ sensuũ sed ẽt uerborꝝ ordinib⁹ detineret. Nihil tñ in homine aut metu aut casu aut morbo facilius intercipi. sæpe

pſpectũ ẽ. Qui lapide ictus fuerat accepimus oblitũ litteraꝝ. Meſſalã certe coruinum poſt ægritudinem quã pertulerat percuſſum: proprii nõis obliuione quãlibet alias ei ſenſus uigeret. Memoriã metus perimit. contra uocis interdũ ẽ incitamentum: quam non ſolũ acuit ſed etiam nunq̃ꝫ fuerit extorquet. Deniqꝫ cũ olympiade quinquageſima uictor Cyrrus intraſſet Aſiæ oppidũ: Sardas ubi tũc Cræſus latebat: Athis filius eius mutus: ad id uſqꝫ tẽporis in uocem erupit ui timoris. Exclamaſſe enim dicitur parce patri meo Cyrre: & te hominem eſſe uel caſibus diſce noſtris.

TRactare d̃ moribus ſupereſt: quoꝝ excellẽtia maxime in duobuſ enituit. Cato princeps portiæ gentis ſenator optimuſ: optimus imperatõ: orator optimus. Cauſam tñ quadrigeiſ & quater dixit. diuerſis odiorũ ſimultatibus appetitus ſemper abſolutus. V ñ Scipiõis Emiliani laus ꝓpẽſior: qui p̃ter bona quibus Cato clarus fuit: etiã publico amore p̃ceſſit. Vir optimus Naſica: Scipio iudicatus ẽ: ñ priuato tm̃ teſtimonio: ſed totius ſenatus ſacramẽto. quippe quo inuẽtus dignior ñ fuit: cui p̃cipue r̃ligionis crederetur miniſterium cum oraculum moneret accerſi deum ſacra matris peſinunticæ.

PLurimi iter Romanos eloquentia floruerunt sed hoc bonum haereditarium numquam fuit: nisi in familia curionum: in qua tres serie continua oratores fuere. Magnum hoc habitum est sane hoc seculo: quo facundiam praecipue & humana & diuina mirata sunt. Quippe tunc percussores Archilochi poetae Appollo prodidit: & latronum facinus deo coarguente detectum est. Cumque Lysander lacedaemonius Athenas obsideret: ubi Sophoclis tragici inhumatum corpus iacebat: identidem liber pater ducem monuit per quietem: ut sepeliri delitias suas sineret. Nec prius destitit quam Lysander cognito quis obiisset die & quid a numine posceret inducias bello daret usque dum congrue suppremis talibus exequie ducerentur: pindarum Liricum eo conuiuii loco cui imminebat ruina: ne cum caeteris interiret forinsecus eum castor & pollux uocauerunt: inspectantibus uniuersis. Quo effectum est ut solus impendens periculum euaderet. Numerandus post deos. Cn. pompeius magnus intraturus possidonii domum clarissimi tunc sapientiae professoris percuti ex more a lictore uetuit fores: summissisque fascibus quamlibet confecto mitridatico bello: & orientis uictor: sententia propria cessit ianue litterarum. Africanus prior. Q. ennii statuam im-

poni sepulchro suo iussit. Vticensis Cato unū ex tribunatu militum philosophum . alium ex Cipria legatiōe Romā aduexit professus plurimū se eo factu senatui & populo Ro. contulisse quāuis proauus eius sæpissime censuiss; græcos urbe pellendos. Dionysius tyrannus uittatā nauē Platoni obuiā misit. Ipse cū albis quadrigis egredientē e littore occurrens honoratus ē. pfectā prudentiā soli Socrati oraculū delphicū adiudicauit: pietatis documētū nobilius quidē in Metellorꝝ domo refulsit. s; eminentissimū plebia puerpa reperit̄ humilis hæc atq; ideo famæ obscurioris cū ad patrem qui supplicii causa claustris penalibus continebat̄ ægre obtinuisset ingressum: exquisita sæpius a ianitoribus ne forte parēti cibū sumministraret: alere eū uberibus suis deprehensa ē Quæ res: & factū & locū cōsecrauit. Nā qui morti destinabat̄ donatus filiæ in memoriam tāti pconii reseruatus ē locus dicatus suo noī pietatis Sacellū fuit. Nauis phrigia gerula sacrorꝝ dū sequit̄ uictas castitatis cōtulit claudie principatū pudicitiæ. At Sulpitia patriculę filia. M. Fuluii flacci uxor cēsura omniū matronarꝝ e cētū probatissimis haud temer̄ electa ē q̄ simulachrꝝ Veneris ut Sibyllini libri monebāt dedicarat. Quod attinet ad titulū fœlici-

tatis. nec dũ repertus est: q fœlix censeri iure debuerit. Namq̧ Cornelius Sylla dict⁹ poti⁹ est q̃ fuit fœlix. Solũ certe beatum Cortina Aglauum iudicauit q in angustissimo Arcadie angulo pauperis soli dominus nunq̃ egressus paterni cespitis terminos inuenit.

De Italia & eius antiquitate.

DE homine satis dictũ habeo. Nunc ut ad dstinatum reuertamur: ad locoꝝ comme morationẽ stilus dirigẽdus ẽ. Atq̧ ideo prin cipaliter in italiã: cuius decus iam urbe conti/gimus. Sed Italia tanta cura ab omnibus dicta est: præcipue a. M. Catone: ut iam inueniri ñ possit quod non ueteꝝ presumpserit diligen/tia: largiter ĩ laude excellentis terræ materia suppetente. Dum scriptores præstantissimi re putant locoꝝ salubritatem: cæli temperiem: Vbertatem soli: Aprica colliũ: Opaca nemo/rum: innoxios saltus: uitium oleaꝝq̧ puen/tus: nobilia pecuaria: tot amnes: lacus tãtos: bifera uiolaria. Inter hæc uesευum flagrantis anime spiritu uaporantem. tepentibus fonti/bus Baias. Colonias tam frequentes: tã assi/duam nouaꝝ urbium gratiam: tam clarum de/cus ueteꝝ oppidoꝝ: quæ primo aborigines: Arunci: Pelasgi: Archades: Siculi: totius po/stremo Græciæ aduene. Et ĩ summa: Victo/

res Romani cōdiderunt. Ad hæc littorꝝ por/
tuosa : orasq́ꝫ patētibus Gremiis cōmertio or
bis accōmodatas. Verum ne ꝓrsus intacta ui
deat̃ ĩ ea q̃ minus trita sunt animuꝫ intendere
haud absurdū uidet̃ : & partius depasta : leuib⁹
uestigiis inuiare. Nā qs ignorat uel dictā uel
conditā a Iano Ianiculuꝫ. a Saturno latiū atqꝫ
Saturniā. a Danae ardeā. a comitibus Hercu
lis policlem. ab ipso ĩ cāpania Pōpeios qa ui/
ctor ex hyspania pompā boum duxerat. In li/
guria quoqꝫ lapidarios cāpos : ꝙ Ione eo dimi
cante credūt̃ saxa pluisse. Regionē Ionicā ab
Ione Naulochi filia : quā ꝓcaciter insidentem
uias Hercules interemit : ut ferūt. Archippe/
nā a resa rege : Lydoꝝq́ꝫ hiatu terræ haustum
dissolutū ē ĩ lacū fucinū. ab Iasone tēplū Iuno
nis argiuæ. a Pelopidis pisas. a Cleolao Mi/
nonis filio dannios : Iapigis a Iapige dedali fi
lio. Tyrrenos a Tyrreno Lydiæ rege. Corā
a dardanis. Argillā a pelasgis : q primi in latiū
lr̃as intulerunt. ab Faleso argiuo Phaliscam. a
Phalerio argiuo Phalerios. Fescēninū quoqꝫ
ab argiuis portum porthenium a Focensi/
bus. Thybur : sicut Cato facit testimonium : a
Catillo Archade præfecto classis Euandri :
sicut Sextius : ab argiua iuuentute. Catil/
lus enim Amphiarei filius : post prodigia/

lem patris apud Thebas interitum. Tidei aui iussu cum omni foetu uel sacro missus: tres li/
beros in Italia procreauit: Thiburtum coram & Catillum: qui depulsis ex oppido Siciliæ ue
teribus Sicanis: a nomine Thiburti fratris na
tu maximi urbem uocauerũt. Mox in Brutiis ab Vlixe extructum templum Mineruæ. In/
sula lincea appellata: abiecto ibi corpore sire/
nis: ita nominatæ. Parthenopis a Partheno/
pe sirenis sepulchro: quam Augustus postea Neapolim eẽ maluit. Preneste (ut Zenodo/
tus refert) a Prenestene Vlixis nepote Lati/
ni filio: aut ut Prenestini sonant libri: a Cecu/
lo quem iuxta ignes fortuitos inuenerunt (ut fama ẽ) Digidiorum sorores: Notũ ẽ A phi/
loctete petiliam constitutaꝫ. Arpos & Bene/
uẽtum a Diomede. Patauium ab Anthenore Methapontum a Piliis. Scillatium ab Athe/
niensibus. Sibarini a trizeniis: & a sagari aia/
cis locri filio. Salẽtinos a liciis. Anconã a si/
culis. Gabios a galacto & bio siculis fratribus ab heraclidis Tarẽtũ. Insulã tẽsã ab Ionibus. Pestũ a Dorẽsibus. a Miscelo Acheo Croto/
nã. Rhegiũ a Calcidẽsibus. Caulonã & Teri/
nã a Crotoniẽsibus. A naritiis locros. Here/
trũ a gr̃cis ĩ honorẽ here (sic. n. Iunonẽ gre/
ci uocãt) : paritiã ab Archilocho sicl̃o. Vñ &

dens paulatim se apennini montis dorso attol lit extensa inter tuscum & hadriaticum. idest inter superum mare & inferum: similis querno folio scilicet longitudine amplior q̄ꝫ latitudine. Vbi longius processit in cornua duo scinditur: quorum alteꝝ Ionium spectat æquor. alterum siculum: Inter quas prominentias nō uno margine accessum insinuati freti recipit: sed linguis proiectis sæpius a procurrentibus distinctū promontoriis pelagus admittit. Ibi ut ouias sparsiꝫ notemus Arces tarētine Scyllacea regio cum Scylleo oppido & Crathi flumine Scylle patre ut uetustas fabulata ē Rhegini saltus. Pestanæ ualles. Sirenum saxa. Amænissimus Campaniæ tractus. Phlegæi campi. Circæ domus. Circeum insula ante circumflua īmenso mari nunc æuo nitente addita cōtinenti: diuersamqꝫ fortunam a rheginis experta: quos fretum medium a Siculis ui abscidit. Formiæ etiam lestrigonibus habitatæ Multa præterea pollentissimis ingeniis edisserta quæ præterire: q̄ꝫ īferius exequi tutius duximus. Veꝝ Italiæ lōgitudo quæ ab augusta prætoria per urbem capuamqꝫ porrigitur usque ad oppidum rhegium decies centena & uiginti milia passuum colligit. latitudo ubi plurimum. cccc. x. Vbi minimum. c. xxx.

vi. milia. Arctissima ē ad portū quē Hānibalis castra dicunt: neq3.n. excedit quadraginta milia. Vmblicum ut Varro tradit in agro rheatino habet. At solidum spatium circuitus uniuersi uicies quadragesies nouies centena sunt: ī quo ābitu aduersa locrēsiū frōte ortus a gadibus finit̄ Europe sinus primus. Nā secundus a Lacinio auspicatus in agro ceranio metas habet. Ad hæc Italia pado clara ē: quē mons Vesulus superantissimus īter iuga alpiū gremio suo fundit. Visenno fonte in lyguꝝ finibus: uñ se primū padus proruit submersusq3 cuniculo rursus in agro uibonensi extollit̄ Nulli amniū inferiō claritate. A grecis dictus Eridanus. Intumescit exortu canis tabefactis niuibus & liquentibus brumæ pruinis: auctusq3 aquaꝝ agminibus. xxx. flumina in adriaticū ꝺfert mare. Est. E. memorabilibus inclytū & insignitū per omniū ora uulgatū quod ꝑ paucæ familiæ sunt in agro Phaliscoꝝ: quos Hirpos uocant. Hi sacrificiū annuū ad montē soractem Apollini faciunt: idq3 operantes gesticulationibus religiosis impune insultant ardētibus lignoꝝ struibus ī honorē diuinæ rei flāmis ꝑcentibus: cuius deuotionis mysteriū munificētia senatus cōs. honorata Hirpis ꝑpetuo omniū muneꝝ uacationē dedit. Gentem

nomē ut Cassio Heminæ placet tractū: hoc ī loco Horestes oraculo monitus simulacrų scythicæ dianæ quod de Taurica extulerat prius q̄ȝ Argos peteret consecrauit. a zancleis methaurų locatū. a Locrensibus Methapontum quod nunc Iubo dicit̄: Bocus absoluit gallorū ueterų propaginē Vmbros eē. M. Antonius asseuerat hos eosdē: quod tpe aquosæ cladis imbribus superfuerunt. Vmbros græce nominatos. Liciniano placet a Mesappo græco Mesappiæ datā originē: uersam postmodum in nomen Calabriæ: quā ī exordio Enotri frater Peucetius Peucetiā nominauerat. par sententia ē inter auctores. a Gubernatore Eneæ appellatū palinurų. a Tubicine Miseno Misenū. a cōsobrina Leucasiā īsulam. Inter omnes perspicua cōuenit a nutrice Caieta Caietā. ab uxore Lauinia Lauinū eē nuncupatum: quod post Troiæ excidiū sicuti Cussonius perhibet quarto anno extructū ē. Nec omissū sit ænea æstate ab ilio capto secūda italicis littoribus appulsum ut Hemina tradit: sociis nō amplius sexcentis ī agro Laurenti posuisse castra. Vbi dum simulacrų quod secuȝ ex Sicilia aduexerat dedicat. Veneri matri: quæ Aphroditis dicit̄ a Diomede palladium suscipit: tribusque mox annis cū latino r̄gnat: socia potestate q̄ngētis

iugeribus ab eo acceptis. Quo defuncto sum/
mã biennio adeptus apud numicum apparere
desinit: Anno septimo patrisq̃ ĩdigetis ei no/
men datum. Deinde cõstitutæ ab Ascanio lõ
ga alba: Fidenæ: Antiũ Nola a tyriis. ab Eu/
boensibus Cumæ ibidem Sibylle sacellum ẽ:
eius que rebus Romãis quĩquagesima olym
piade interfuit cuiusq̃ librꝝ ad Corneliũ usq̃
Syllã põtifices nr̃i cõsulebant. tũc. n. una cũ
Capitolio igni absumptus ẽ. Nã priores duos
Tarquinio superbo partius pretium offeren/
te quã postulabatur ipsa exusserat: Cuius se/
pulchrꝝ in Sicilia adhuc manet. Delphicam ãt
Sibyllam ante troiana bella uaticinatam: Bo/
cus perhibꝫ: cuius plurimos uersus operi suo
Homerꝝ inseruisse manifestat hanc heriphilẽ
Erithræa annis aliquot intercedentibus inse/
cuta ẽ Sibylla: quæ appellata ẽ de scientie pa
rilitate: quæ ĩter alia magnifica lesbios amis/
suros ĩperium maris multo ante præmonuit:
q̃ id accideret. Item cumanã tertiam fuisse.
post has loco ipsa æui series ꝓbat. Ergo Ita/
lia in qua latium antiquum antea a tiberinis
hostiis adusque lyrim amnem ptinebat. Vni/
uersa cõsurgit a iugis alpium porrecta ad rhe/
ginum uerticem & littora brutiorum: quo in
mare meridiem uersus protendit. Inde ꝓce/

marsorum a serpẽtibus illesã esse mihil mirum a Circes filio hi genus ducunt: & de auita potentia deberi sibi sciunt seruitium uenenorum: ideoque uenena contẽpnunt. C. Cælius Oete tres filias Angitiam Medeam & Circen dicit. Circen circeos insedisse montes carminum maleficiis uarias imaginum facies mentientem. Angitiam uicina fucino loca occupauisse: ibique salubri scientia aduersus morbos resistentem cũ desisset hominem uiuere: deã habitã: Medeam ab Iasone butroti sepultam: filiũque eius marsis imperasse Sed quamuis italia habeat hoc præsidium familiare: a serpentibus nõ penitus libera est. Denique habitatores ab amyclis quas antea amycleis græci cõdiderunt serpentes fugauere. Illic frequens uipera insanabili morsu. Breuior hæc cæteris quam in aliis aduertimus orbis partibus: ac propterea dum despectui est facilius nocet. Calabria chelĩdriis frequentissima est: & boam gignit: quem ãguem ad immensã molem ferunt sed coalescere. Captat primo greges bubalos & quæ plurimo lacte rigua bos est: eius se uberibus innectit: suctuque continuo saginata lõgo in sæculo ita celebri satietate ultima extuberatur ut obsistere magnitudini eius nulla uis ualeat. Postremoque depopulatis animantibus regiones quas obsederit ad uastitatem cogit. Di

di

uo Claudio principe in loco ubi uaticanns ager est in aluo occisæ boæ spectatus ē solidus īfās. Italia lupos habet qui cæteris similes nō sint: Homo quem prius uiderit conticessit: & anticipatus obtutu aspectus nocētis lic& clamandi uoluntatem habeat: non habet uocis ministerium. Sciēs de lupis multa prætereo. Spectatissimum illud ē ꝙ caudæ animalis huius uillus amatorius inest perexiguus: quem præsentaneo damno abiicit cū capi metuit: nec habet potentiā nisi uiuenti detrahatur. Coeūt lupi toto anno non amplius dies xii.. Vescuntur in fame terra. At hi quos ceruarios dicimus quis post longa ieiunia repertas ægre carnes mādere ceperint. Vbi quid casu respiciant obliuiscūtur: & immemores præsentis copiæ eunt quæsitum quam reliquerunt satietatem. In hoc animalium genere numerantur & linces: quarum urinas coire in duriciem preciosi calculi fatent qui naturas lapidum exquisitius sūt persecuti. Istud etiam ipsas linces persentiscere hoc documento probatur ꝙ egestum licorem ilico harenarum cumulis quantum ualent contegunt inuidia scilicet ne talis egeries transeat in nostrum usū ut Theophrastus perhibet. Lapidi isti succini color est pariter spiritu attrahit propīquātia: dolores renum sedat: medetur regio mor

bo. Lygurium græce dicitur. Cicadæ apud re-
ginos mutæ: nec usq̃ alibi quod silētium mira
culo est: nec immerito cum uicinæ quae sūt lo-
crensium ultra cæteras sonitent. Causas Gra-
nius tradit: cum obmurmurarent illic Hercule
quiescente deum iussisse ne streperent. Itaq; ex
eo cœptum silentium permanere. Ligusticum
mare frutices procreat: qui quātisper fuerint ī
quarū profundis fluxi sunt tactu prope carnu-
lēto. Deīde ubi in supra attollūtur naturalibus
saxis derogati lapides fiunt. Nec solum quali-
tas illis sed & color uertitur. Nam puniceo ꝓ-
tinus erubescunt. Ramuli sunt quales arborū
uisimus ad semipedem frequentius longos:
rarum est pedaneos deprehendi. Excuduntur
ex illis multa gestamina. Habet enim ut Zo-
roastes ait materies hæc quandam potesta-
tem. Ac propterea quicquid inde fit habe-
tur inter salutaria. Coralium alias dicunt. Nā
Metrodorus gorgiam nominat: id est quod re
sistat typhonibus & fulminibus affirmat. Eru-
itur gemma in parte lucaniæ facie adeo iucun-
da: ut languentes intrinsecus stellas & sub-
nubilo renitentes croceus color perfundat.
Ea quoniam in littore syrtium inuenta primo
est syrtites uocatur. Est & ueintania gemma a
loco dicta cui nigri coloris superficies pro-

pria : quam ad gratiam uarietatis albi limites interfecant uenis candidantibus. Insula quæ apuliæ oram uidet tumulo ac delubro Diomedis insignis est : & diomedeas aues sola nutrit Nam hoc genus alitis præterq̃ ibi nusq̃ gentium est : idq̃ solum poterat memorabile iudicari nisi accederent non omittenda forma illis peneque fulicis color candidus : ignei oculi ora dentata : congregatæ uolitant : nec sine ratione pergendi ducei duæ sunt quæ regunt cursum. Altera agmen anteit. altera insequitur. Illa ut ductu certum iter dirigat. hæc ut instãtia urgeat tarditatem. Hæc in meantibus disciplina est cum fœtificum adest tempus : rostro scrobes excauant. Deinde surculis inuersum suppositis imitantur texta cratium sic contegunt subter cauata : & ne operimenta desint si forte lignorũ causa uenti auferant : hanc struem comprimunt terra quam egesserant cum puteos excitassẽt. Sic nidos moliuntur biformi accessu nec fortuitu adeo ut ad plagas cæli metentur exitus uel ingressus. Aditus qui dimittit ad pastus ĩ ortũ destinat̃ : qui excipit reuertẽtes uersus occasũ ẽ ut lux & morãtes excitet : & receptui nõ deneget̃. Leuaturæ aluũ aduersis flatibus subuolãt : qbus pluuies lõgius auferat̃. Iudicãt inter aduenas. Qui græcus est propius accedũt &

quantũ intelligi datur: uelut ciui blandius adu lantur. Si quis erit gentis alterius inuolant & impugnãt. Aedem sacram omĩ die celebrãt studio eiusmodi. Aquis imbuũt plumas: alisq; impendio madefactis confluunt rorulente. Ita ædem excusso humore purificant. Tunc pen/ nulis superplaudunt. Inde discedunt quasi per/ acta religione. Ob hoc credunt Diomedis so/ cios aues factos. Sane ante aduentum Aetho/ lii ducis nomen diomedeæ nõ habebant. Inde sic dictæ sunt. Italicus excursus per liburnos quæ gens asiatica est procedit in dalmatiæ pe/ dem. Dalmatia in limitem illyricum: ĩ quo sinu dardani sedes habent: homines ex troiana pro sapia in mores barbaros efferati. At ex altera parte per ligurum oram in narbonẽsem prouĩ tiam pergit: in qua phocenses quondam fugati persarum aduẽtu massiliam urbem olympiade quadragesimaquinta condiderunt. Et C. Mari us bello cymbrico factis manu fossis inuitauit mare: perniciosamq; feruentis rhodani nauiga tionem temperauit. Qui amnis præcipitatus alpibus primum per heluetios ruit: occursanti um aquarum agmina secum trahens: auctusq; magno ipso quod inuadit freto turbulentior: nisi q fretum uentis excitatur. Rhodanus sæ uit: & cum serenus est atq; ideo inter tres eu/

ropæ maximos fluuios & hūc cōputāt. Aquæ quoq; sextiæ eo loco claruerunt: quondam hiberna consulis: postea exculta mœnibus. Quarum calor olim acrior exhalatus per tempora euaporauit: nec iā par est famæ priori. Si græcos cogitemus præstat respicere littus tarentinum. Vnde a promontorio quod acromaphygiam uocant. Achaiam cursum destinantibus citissima nauigatio est.

De insulis & primum de corsica
& cathochite lapide.

Flectēdus hinc stilus est: Terrarū uocāt alia & lōgū est ut moratim īsularū oīum oras legamus: quascūq; promōtoria italica prospectāt quis sparsæ recessibus amœnissimis & quodā naturæ quasi spectaclo expositæ nō erāt omittendæ. Sed q̄ꝫtum residēdum est si dilatis qua præcipua sunt per quandam desidiam aut pandatheriam aut prochytam dicamus aut ferri feracem iluam aut caprariam quam græci ægilō dicunt: aut planasiam de facie supinitatis sic uocatam: uel ab Vlyxis erroribus: uel colūbariā auiū huius noīs matrem: uel itacesiam Vlyxis ut ꝓditur specula: uel ennariā inarymē ab Homero nominatam: aliasq; nō secus lætas. inter quas corsicam plurimi in dicendo latius circumuecti plenissima narrandi absoluerūt diligentia

nihilque omissum quod retractari non sit su/
peruacuum: ut exordium incolæ ligures dede/
rũt: ut oppida ibi extructa sint: ut colonias ibi
deduxerunt Marius & sylla: ut ipsa ligustici si/
nus æquor alluat. Sed hæc facessant alii. Verꝝ
ager corsicanus quod in eo agro solus edit uni
cum est quem cathochitem lapidem uocant: fa
tu dignissimum. Maior est cæteris qui ad orna
tum destinantur: nec tã gemma q̃ꝫ cautes. Idẽ
impositas manus detinet: ita seiunctis corpori
bus ãnectens: ut cum ipsis hæreat a quibus tã
gitur. Sed ei inest uellus uelut de glutino len/
tiore nescio quid parat gũmi. Accepimus De/
mocritũ abderitẽ ostẽtatiõe scrupuli huius fre
quẽter usũ ad ꝓbãdã occultã naturæ potẽtiã
in certaminibus quæ contra magos habuit.

Sardinia de solifuga & hær
ba sardinica.

SArdinia quoqꝫ quã apud Timeum sandalio
tin legimus: apud Crysippũ ichnusã in quo
mari sita sit: quos incolaꝝ auctores habeat sa/
tis celebre est. Nihil ergo attinet dicere ut Sar
dus ab Hercule & Norax a Mercurio procrea
ti. Cũ alter a libya: alter ab usqꝫ tardesso hispa
niæ in hosce fiñs ꝑmeauissent: a Sardo terræ a
Norace oppido nom̃ datũ. Mox Aristeũ r̃gnã
do his ꝓximũ ĩ urbe corali quã cõdiderat ipse

cōiūcto populo utriusq; sanguinis seiuges usq;
ad segētes ad unum morem coniugasse imperi/
um ex insolentia nihil aspnatas. Sed & hic Ari
steus Iolaum creat: qui ad id locoꝝ agros ibi ī
sedit. Prætetea & ilienses & locrenses transea/
mus. Sardinia est quidem absque serpentibus.
Sed quid aliis locis serpens hoc solifuga Sardo
is agris: animal perexiguum q; araneæ forma
Solifuga dicta qꝓ diem fugiat. In metallis argē
tariis plurima est: nam solum illud argento di/
ues est. Occultim repetat: & per imprudentiā
supersedentibus pestem facit. Huic incommo/
do accedit & hærba sardonia quæ inde fluuius
fontaneis prouenit iusto largior: Ea si edulio fu
erit: uescentibus neruos contrahit: rictu ora de
ducit: ut qui mortem oppetunt uelut ridentiu;
facie intereant. Contra quicquid aquarum est
uarie commodis seruit: Stagna pisculentissima
hybernæ pluuiæ in æstiuam penuriam reser/
uantur. Nam homo sardus opem plurimā de
himbrido cælo habet hoc collectaneum depa/
scitur ut sufficiat usui ubi defecerint scaturigiñs
quæ ad uictum usurpari solent. Fontes sane ca
lidi & salubres aliquot locis efferuescunt: q me
delas afferunt: aut solidant ossa fracta: aut moli
unt: aut abolent a solifugis insertum uenenum
aut etiam ocularias dissipāt ægritudines. Sed

qui oculis medentur: & coarguendis ualent fu
ribus Nam quisquis sacramento raptum negat
lumina aquis obtrectat. Vbi periurium non ē:
cernitur clarius. Si perfidia abnuit detegitur fa
cinus cæcitate & captus oculis admissum tene/
bris fatetur.

Sicilia in ea soli & aquarꝝ memo
rabilia: & de achate lapide.

SI respiciamus ad ordinem temporum uel lo
corum post sardiniam res uocant siculæ.
Primo ꝙ utraqꝫ insula in romanum arbitrium
redacta his quidem temporibus facta prouin/
tia est. Cum eodem anno sardiniam M. Valeri
us: alteram C. Flaminius prætor sortiti sunt.
Adde ꝙ freto siculo excipitur nomē sardoi ma
ris. Ergo sicilia ꝙ cum primis assignandum est
diffusis promontoriis triquadra specie figura/
tur. Pachinus aspectus in peloponensiū & me
ridianā plagam dirigit. Pelorus aduersa uespe
ro italiam uidet. Lilybeus in africam extendi/
tur: Inter quæ pelorias præstat temperie soli
prædicata. quod neqꝫ humido in lutum diluat̄
neqꝫ fatiscat in puluerē siccitate. Ea ubi ītrorsū
recedit: & ī latitudinē pāditur tres lacus obti/
net. Quorꝝ unus ꝙ pisciū copiosus est: non eq
dē ad miraculū duxerī: sed ꝙ ei ꝓximas cōden
sis arbustis īter uirgultorꝝ opaca feras nutriat

& admissis uenantibus per terrenos tramites q
bus pedestres accessus excipit duplicem piscan
di uenandiq; præbeat uoluptatem. Inter me
morabilia numeratur: tertium ara sacrū appro
bat: quæ in medio sita breuia diuidit a profun/
dis: qua ad eam pergitur crurum tenus perue/
nitur aqua. Quod ultra est nec explorari licet
nec attingi: & si fiat qui id ausus sit malo plecti
tur: quantamq; sui partem ingurgitauerit: tan/
tam it perditum. Ferunt quendam ī hæc ultra
q; longissimam poterat iecisse lineam. eam ut
recuperaret dum merso brachio nisum adiuuat
cadauer manum factam. Peloritana ora habita
tur colonia tauromínia: quam prisci naxum uo
cabant. Oppidum Messana rhegio italiæque
oppositum est. Quod rhegium a dehiscendi ar
gumento græci dictitabant. Pachinum finis
& omnibus marinantibus pisculentissimum.
Pachino multa tynnorum inest copia: ac prop/
terea semper captura larga. Lilybitano lilybe/
um oppidum decus est. Sybillæ sepulchro. Si
caniæ diu ante troiana bella Sicanus rex nomē
dedit: aduectus cum amplissima iberorum ma/
nu. Post Siculus Neptuni filius. In hac pluri/
mi corinthiorum: argiuorum: iliensium dorien
sium: cretensium confluxerunt. Inter quos &
Dedalus frabricæ artis magister. Principem

urbium syracusas habet: in qua etiam cum hi-
berna uertilantur serena nullo non die sol est.
Adde q arethusa fons in hac urbe est. Eminet
montibus ætna & erice. Vulcano ætna sacer ē
erix Veneri. In ætnæ uertice hiatus duo sūt:
crateres nominati: per quos eruptatus erum-
pit uapor præmisso prius fremitu per æstuan-
tes cauernarum latebras longo mugitu ītra ter
ræ uiscera diu uoluitur: nec ante se flammaruꝫ
globi attollunt: q̄ꝫ interni strepitus ātecedāt.
Mirum hoc est: nec illud minus quod in illa fer
uentis naturæ peruicatia mixtas ignibus niues
ꝓfert & licet uastis exundet īcendiis apicis ca-
nicie perpetua brumalem detinet faciē. Ita īuic
ta in utroqꝫ uiolentia: nec calor frigore mitiga
tur: nec frigus calore dissoluitur. Sūt & alii mō
tes duo nebrodes & neptunius. E neptunio spe
cula est in pelagus tuscum & adriaticū. Nebro
di dāmarum copia nomē dedit. Nebrodæ dā-
mæ hynuli gregatim peruagātur. Inde nebro
des: Quicquid sicilia gignit siue solis siue homi
nis ingenio proximū est his quæ optima iudi-
cātur: nisi q fœtus terræ cēturupino croco ui
cit. Hic primū īuēta comedia: hic & cauillatio
inimica ī scena stetit: hic mō Archimedes q iux
ta syderū disciplinā machinarius cōmtator fuit
hinc Lais illa quæ eligere patriā maluit q̄ꝫ fate

ri. Gentem cyclopum uasti testantur specus. Lestrigonum sedes adhuc sic uocantur. Ceres inde magistra sationis fructuariæ. Hic ibidem campus ætnensis ĩ floribus semper & omĩ uernus die. Quem prope est demersum foramen quo Ditem patrem ad raptus Proserpinæ libere exeuntem fama est lucem ausum. Inter catinam & syracusas certamen est de illustrium fratrum memoria: quorũ nomina sibi diuersæ partes adoptant. Si catinẽses audiamus: Amaphius fuit & Amphimonius: Si quod malunt syracusæ Mantiã putabimus & Critonem. Catinẽsis tamen regio causam dedit facto: in qua secũ incendia ætnæ protulissent iuuenes duo sublatos parentes euexerunt inter flãmas illesi ignibus horum memoriam ita posteritas numerata est: ut sepulchri locus nominaretur campus piorum. De arethusa & alpheo uerum est hactenus quod cõueniũt fons & amnis fluminum abũde uaria miracula. Dianam qui ad camerinã fluit nisi habitus pudice hauserit nõ cohibet ĩ corpus unum latex uineus & latex aquæ. Apud segestanos helbesus ĩ medio flumine subita æstuatione feruet. Ac idem quãuis dimissum ætna nullus frigore anteuertit: hiemereum celestes mutant plagæ. Amarus denique est dum in aq lonem fluit: dulcis ubi ad meridiem flectitur.

Quanta in aquis tanta nouitas in salinis. Sale agrigentinum si igni iunxeris soluitur ustione: cui si liquor aquæ proximauerit crepitat ueluti torreatur. Purpureum ætna mittit. In pachino transsucidus inuenitur. Cætera salinarum metalla quæ sunt aut agrigentino aut centuripis proximantia funguntur cautium misterio. Nã illinc excuduntur ligna ad facies hominum uel deorum. Termitanis locis insula est arundinum ferax: quæ maxime accomodæ sunt in omnem sonum tibiarum seu præcentorias facias: quarum locus ẽ ad pluuinaria præcinẽdi siue uascas quæ foraminum numeris præcentorias anteuertũt seu puellatorias quibus a sono clarior uocamẽ datur: siue gingricas quæ breuiores licet subtilioribus tamẽ modis insonãt: aut miluinas quæ in accentus exeunt acutissimos: aut lydias quas & chorantas dicunt: uel corinthias uel ægyptias: alias ue a musicis per diuersa officia & nomina separatas. In balesina regione fons alias quietus & tranquillus cum siletur: si insonẽt tibiæ exultabundus ad cantum eleuatur: & quasi miretur dulcedinem uocis ultra margines intumescit. Gelonium stagnum tetro odore abigit proximantes. Ibi & fõtes duo. Alterum si sterilis sumpserit fæcũda fiet. Alterum si fæcũda hauserit uertitur in sterilitatem. Stagnum pe-

trensium serpẽtibus noxium est: hominibus salutare. In lacu agrigentino oleum supernatat: Hoc pĩgue hæret arundinum comis de assiduo uolutabro e quarum capillamentis legitur unguentum medicum cõtra armentarios morbos Nec longe inde collis uulcanus: in quo qui diuinæ rei operantur ligna uitea super aras struunt: nec ignis apponitur in hanc congeriem cũ positias intulerint. Si adest deus: si sacrum probatur sarmenta licet uirentia ignem sponte cõcipiunt: & nullo inflagrante a litato numine fit incendium. Ibi epulantes alludit flamma quæ fluxuosis excessibus uagabunda quem contigerit non adurit. Nec aliud est q̃ imago nuntia perfecti rite uoti. Idem ager agrigentinus eructat limosas scaturigines: & ut uenæ fontiũ sufficiunt riuis subministrandis. Ita in hac siciliæ parte solo nunq̃ deficiente æterna reiectatione terra terram euomit. Achatem lapidem sicilia primum edidit in fluminis ripis repertum ñ uilem cum ibi tantum inueniřtur. Quippe ĩter scribentes eum uenæ naturalibus sic notãt formis: ut cum optimus est uarias præferat rerũ imagines. Vnde anulus pyrrhi regis qui aduersus romanos bella gessit nõ ignobilis famæ fuit. Cuius gemma achates erat: in quo nouẽ musæ cum insignibus suis singulæ. Et Apollo te

nens cytharam uidebantur non impressis figu
ris sed ingenitis. Nunc diuersis locis apparet.
Dat creta quem coralli achatem uocant coral-
lio similem: sed illitum guttis auro micantibus
& scorpionum ictibus resistētem. Dat india red
dentem nunc nemorum nunc animalium facies
Quem uidisse oculis fauet: q̄noq; intra os re-
ceptus sedat sitim. Sunt & qui usti redolent.
myrrhæ odorem. Achates sanguineis maculis
irrubescit. Sed qui maxime ꝓbantur uitream
habēt perspicuitatem: ut cyprius. Nā qui sunt
facie cærea abundantes triuialiter negligunt.
Omīs ambitus huius insulæ clauditur stadioꝝ
tribus milibus.

De insulis uulcaniis.

IN freto siculo ephistiæ insulæ. xxv. mili.
passuum ab italia absunt: Itali uulcanias uo
cant. Nam & ipse natura soli ignea per occulta
cōmertia aut mutuantur ætnæ incēdia aut sub
ministrant: hic dicta sedes deo ignium. Nume
ro septem sunt. Liparæ nomen dedit rex Li-
parus qui eam ante Aeolum rexit. Alteram
hieram uocauerūt. Ea præcipue uulcano sacra
ta est: & plurimum colle eminentissimo noc-
te ardet. Strongile tertia Aeoli domus uergi-
tur ad solis exortum minime angulosa quæ

flammis liquidioribus differt a cæteris hoc ef/
ficit ꝙ ex eius fumo potissimum incolæ præ
sentiscunt qui nam flatus in triduo sunt futu
ri. Quo factum ut Aeolus rex uentorum cre
deretur. Ceteras didymē erifusam phœnicusā
euonymon quoniam similes sunt dictas habe/
mus.

Europæ sinus.

Tertius europæ sinus incipit a cerauniis mō
tibus: desinit in bellespontum. In eo apud mo
lossos ubi do lonei Iouis templum est. Toma/
rus mons: est circa radices nobilis centum fon
tibus ut Theopompo placet. In epyro fōs est
sacer frigidus ultra omnes aquas & spectatæ
diuersitatis. Nam in eum ardentem si immer/
gas facem extinguit: si pcul ac sine igne admo
ueas suapte ingenio inflāmat: Dodone ut Ma
ro dicit sacra. Delphi cephiso flumine: castalio
fōte: parnasi iugis celebris. Acarnania arachyn
tho eminet. Hanc ab ætholia pindus diuidit:
qui acheloum parit cum primis græciæ amni/
bus præditum ueteri claritate. Nec mirū cum
inter calculos quibus ripæ eius micant inueni/
atur galactites qui scrupulus ipse candidus si te
ratur reddit succum album ad lactis saporem.
Fœminis nutrientibus illigatus fæcundat ube
ra: subnexus puulis largiusculos haustus facit

ſaliuarꝝ. Intra hos receptus liqueſcit: cum ſol-
uit tantum memorie bonum perimit. Quem
poſt Nilũ Achelous dat: nec alter aliꝰ ꝓpter
oppidum patras Odeſſa locus nouẽ collium
opacitate umbroſus & radiis ſolis ferme inuiꝰ
nec aliam ob cauſam memorabiliſ. In laconia
ſpiraculum tenaron ꝓmontorium aduerſum
Africæ: in quo phanum Metymnæi arionis
quem delphine eo aduectum imago teſtis eſt
ærea ad effigiẽ caſus & ueri opis expſſa. ꝑte
rea tempus ſignatum olympiade enim unde-
triceſima qua ĩ certamine ſiculo idẽ Arion ui-
ctor ſcribit̃ id ipſum geſtũ ꝓbatur. Eſt & op-
pidũ tenarõ nobili uetuſtate: ꝑterea aliquot
urbes: inter quas leuctræ nõ obſcure iampri
dem Lacedemonioꝝ fædo exitu amyclæ ſilen
tio ſuo quondam peſſundatæ. Sparta inſignis
cum pollucis & Caſtoris templo. Tum etiam
Otriadis illuſtris uiri titulis: therapne Vnde
primum cultus diane pitane quam Archeſilaꝰ
ſtoicus inde ortus prudentiæ ſuæ merito ĩ lu
cem extulit. Antia & Cardamile ubi quondã
fuere Thyræ: nunc locus dicit̃: In quo anno
xvii. Regni Romuli inter laconas & argiuos
memorabile fuit bellũ. Nam Taygeta mons
& flumẽ Eurotas notiora ſũt q̃ꝫ ut ſtilo egeãt
Inacus Achaiæ amnus argolicuꝫ ſecat tractũ

quem rex Inacus a se nominauit: qui exordiū
argiue nobilitati primus dedit. Epidauro de-
cus est esculapii sacellum: cui ĩcubātes ægri-
tudinum remedia capessunt monitis somniorū
Pallanteum Arcadiæ quod pallatio nostro p
Euādrum arcada appellationem dederit sat ē
admonerē ĩ qua mōtes cyllene & Lycatus me-
nalus etiam diis alumnis inclaruerunt: inter
quos nec herimātus ĩ obscuro est flumē ery-
mātus erimāto mōte demissus est: & Ladon
ille Herculis pugne hic plane clarescūt. Var-
ro phibet fōtem ĩ archadia esse cuius ĩterimat
haustus. In eadem terrarum parte de auibus
hoc solum est nō indignum relatu comperi-
mus: ꝙ cū aliis locis merula furua sit: circa cyl
lenem cādidissima est. Nec lapidem spreueri-
mus quem Archadia mittit: cui Albesto no-
mē est ferri colore. Hic accensus semel extin
gui ñ potest. In megarensium sinum Istmos
exit ludis quinquēnalibus & delubro neptuni
ĩclytus. Quos ludos ea propter institutos fe
rūt ꝙ finibus quinque peloponessi ore alluūt
A septentrione Ionio: ab occidente siculo. a
brumali occidente egeo. a solstitiali oriente
myrtoo. a meridie cretico. hoc spectaculū p
Cyphesclum tyramnum ĩtermissum corinthii
olympiade quadragesima nona solēnitati pri-

ſtine reddiderunt . Cæterum peloponeſſon a Pelope regnata nomen inditio eſt. Ea ut pla/ tani folium receſſibus & ꝓminentiis figurata diuortium facit inter Ionium & Egeum mare quattuor ñ amplius milibus deſiſtẽs utrumq; littus ex curſu tenui quẽ Iſtmos dicũt. ab an/ guſtiis: hinc Hellas incipit quam ꝓprie uera; uolunt eſſe græciam quæ nunc Actica: atte prius dicta Ibi athene cui urbi ſaxa ſchyronia ꝓpinqua ſũt porrecta ſex milibus paſſuum ob honorem ultoris Theſei: & memoriam nobi/ lis pœne ſic nominata. Ex iſtis rupibus Ino ſe cũ palemone filio i ꝓfunda p̃cipitem iaculata auxit maris numina Hec atticos mõtes in par tem tacebimus. eſt Icarius. eſt Briſeus. eſt Li cabeius & Egialuſ. Sed Hiemitio merito ac iu re attribuit̃ principatus ꝙ apprime florulen/ tus eximio mellis ſapor̃ & externos omnes & ſuos uicit. Calirhoen ſtupent fõtem : nec ideo Croneſon fontem alterꝝ nullius rei numerãt Athenienſibus iudicii locus eſt ariopagus & Marathon campus iactus memorabilis opi/ nione prœlii cruentiſſimi. Et multæ quidem inſulæ obiacent Atticæ continenti : Sed ſu/ brane ferme ſunt Salamis. Sunium. Chios. Choos : quæ ut Varro teſtis eſt :

ſubtilioris ueſtis amicula arte lanifice ſcientie
prima inornatum fœminarꝝ dedit. Boetia the-
bis eminet Thebas condidit Amphion: nõ ꝙ
lyra ſaxa duxerit: neq; enim par eſt id ita ge-
ſtum uideri: ſed ꝙ affatus ſuauitate homines
rupium incolas: & incultis moribus rudes ad
obſequii ciuilis pellexerit diſciplinam. Vrbs
iſta numinibus apđ ſe ortis gloriatur: ut phi-
bent qui ſacris carminibus herculem & libe-
num celebrant. Apud thebas helicon lucus
eſt. citheron ſaltus. amnis hiſmenus. fontes.
Arethuſa edipodia. phamate dirce. ſed ante
alios Aganippe & Hippocrene: Quos Cad-
mus litterarũ primus repertor dum rimatur
que nam adiiſſet loca quoniam equeſtri explo
ratione đprehendiſſet incenſa eſt licentia poe
tarꝝ ut pariter utrumq; uulgarent. Scilicet ꝙ
eorꝝ alter alitis equi unguicula ſollicitatus fo-
ret alter potatus facũdia animas irrigaret. Et
ꝙ aperta foret alitis equi ungula: & ꝙ potini
ſuſpitionẽ facerent litterariam. Eubota inſula
laterꝝ obiectu efficit aulidis portum: qui ſicu-
lis traditur graie cõiurationis memoria Boe-
tii idem ſunt qui leges fuerunt: ꝑ quos deflu-
ens cefiſos amnis ſe in maria cõdit. In hac cõ-
tinentia Opunti⁹ ſinus lariſſa oppidum Del-
phis amne quoque in qua Amphiarai fanum

& fidiace signum dianæ Varro oppinat̃. Duo ĩ boetia esse flumina natura licet se pari mira-culo tamẽ nõ discrepante. Quorum alterum si ouillum pecus debibat pullum fieri coloris ꝙ induerit. Alterius haustu quecũqꝫ uellerũ fusca sunt ĩ candidum uerti. Addidit etiam ui-deri ibi puteum pestilentem cuius liquorem q hauserit bibat mortẽ. Perdices sane cũ ubiqꝫ libere sint ut aues uniuerse: in boetia nõ sunt nec cum uolãt sui sunt iuris. Sed in ipso aere quas transire nõ audeant metas: habẽt. Inde ultra notatos iam terminos nũquam exeunt: nec ĩ atticum solum transmeant. hoc boetiis proprium: nam quæ communia sũt omnibus generatim post persequemur. Continentur a ꝑdicibus nidi munitione solerti & preualida. Spineis enim fructibus ac Surculis receptus suos uestiuũt: ut aĩalia quæ eam infestant ar-ceantur asperitate surculorum. Ouis stragulũ puluis ẽ atque clanculo reuertuntur: ne indi-tium loci conuersatio frequens faciat. Pleꝛqꝫ fœmine transuehunt ptus ut mares fallant: q eos afligunt impatientibus sæpissime adulan-tes. Dimicatur circa cõnubium: uictosque cre dunt fœminarum uice uenerem sustinere. Ip-sas libido sic agitat: ut si uẽtus a masculis flaue rit fiãt ꝑgnãtes odore. Tũc si qus hominum

ubi incubant propinquabit egresse matres ue
nientibus sese sponte offerunt & simulata de/
bilitate ul' pedum uel alarum quasi statim ca/
pi possint gressus fingunt tardiores. hoc mē/
dacio sollicitant obuios & eludunt quoad pro/
uecti lōgius a nidis auocēt. Hæc ī pullis stu
diū segnius ad cauēdū. Cū. n. uisos se psenti/
scūt resupinati glebulas pedib⁹ attollūt: quarū
obtētu tā callide ptegūt: ut lateāt ēt dphēsi

De thessalia & macedōia & philippi oct'o

Thessalia eadem est & hemonia quā Home/
rus Agros pelasgi cognominat. Vbi geni
tus est Helles: a quo Reges hellenes nomi/
nati huius a tergo. Pyeria ad Macedoniā pro
tēditur quæ deuicta sub Macedonium uenit
iugum. Multa ibi oppida: flumina multa. De
oppidis egregia sunt Pthia. Larissa. Thessalia
& Thebe. De amnibus Peneus: q preter ossa
olympumque dcurrēs collibus dextra leuaq;
molliter curius nemorosis cum conuallibus
Thessalia tessua facit: quæ & tempe dicūtur:
undisque apertioribus Macedoniam & gnesiā
interluens ī thermeum sinum cōditur. Thessa
liæ sūt pharsalici campi ī quibus ciuilium īto/
nuerūt pcelle. Ac ne ī mōtes notos eam⁹ pin
dū & Othrim celebrāt: q laphittarū originē p
sequuntur. Ossa quos centaurorū fabulis in/

morati iuuat pelion autem nuptiale cōuiuium Thedidis atque pelei ītātum noticiæ obtulit ut taceri de eo magis mirum sit. Nam olym/pū ab Homero nō per audaciā celebratū do/cēt que ī eo uisitant̄ primū excellenti uertice tātus attollitur ut tegmina eius cælum acco/læ uocēt. Ara est ī cacumie Ioui dicata: cuius altaribus siqua de extis inferūtur n̄ diffiantur uētosis spiritib⁹: nec pluuiis diluūtur. sed uol uēte altero āno cuiusmodi relicta fuerīt eius/modi repiūtur. Et oībus tempestatibus a cor ruptelis aurar̄ uindicat̄ quicquid ibi semel est de eo cōsecratum Littere ī cinere scripte usq₃ ad alterā āni cerimoniā pmanēt In r̄giōe ma/gnesia othmona oppidū sitū ē: qđ cū obsidret Philipp⁹ Alixādri macedonis magni pater dā natul ē oculo iactu sagitte quā iecerat After. Oppidan⁹ īscriptā suo noīe loca uulneris noīe quē petebat populū istū caller̄ arte sagittaria crder̄ possum⁹: ul' đ philotetea qm̄ mœlibea in hoc pede cōputat̄. Sed ne trāseamus p̄sidiū poetar̄ fons Libethrius: & ipse magnesie ē.

De Macedonia & olympo mōte & lapi/de peante.

QVi Edonii quōdā ppl'i: queq₃ migdonia erat terra: aut pieriū solū ul' hemathiū n̄c omne uniformi uocabulo Macedonica res est

& partitiones quæ spetialiter ante a se iunge
bant̄ macedonio noī cōtribute facte sūt cor/
pus unum. Igitur Macedoniam p̄cingit Thra
tius limes: meridiana Thessaliæ. Epirote te/
nent a uesperali plaga dardani sunt & illyrii:
qua Septētrione tunditur peonia & a paphla/
gonia protegitur. Atriballis mōtanis excessi/
bus. Aquilonio frigori obiecta. Inter ipam &
Thratiam strimon amnis facit terminum qui
ab hemi iugis irrigat. Verꝫ ut sileā aut Rho/
dopen Migdonium mōtē : aut Athon classic⁹
p̄sicis nauigatū : cōtinētiqꝫ abscissū mille qngē
torꝫ passuū lōgitudine Simul đ auri uenis & ar
genti q̄ opime inagris Macedonum & plurime
eruunt̄. Oristidem populi dicā sūt : q ut Ore/
stide dicerentur inde cœptum a Micenis ꝓfu
gus matricida cum abscessus longius destinas/
set natum sibi in emathia paruulum de Her/
miona quam in omnes casus sociam abstruerat
hic mādauerat occulendum. Adoleuit puer ī
spiritu Regii sanguinis nomē patris sui refe/
rens. Occupatoque quicquid esset quod ꝓce/
dit in Macedonicum sinum & Adriaticum salū
terram cui imperitauerat orestidē dixit. Ad/
monet flegra ubi ante q̄ꝫ oppidum fieret ru/
mor est militiam mundi dimicatam cū gigāti/
bus. Vt penitus persequamur quātis proba/

tionibus ibidem Imperii inditia diuinæ expe/
ditionis ĩ hoc seculo pseuerauerit. Illic si quã/
do ut accidit nimbis torrẽtes excitãtur: & au/
cta aquarum põdera ruptis obicibus ualẽtius
se in campos ruunt. Eluuione ossa etiam nunc
fertur detegi que ad instar corporis sunt hu/
mani sed modo grandiora: quæ ob enormem
magnitudinem monstrosi exercitus iactitant
extitisse: idq; adiuuatur argumento saxorum
immanium: quibus oppugnãdum cælum cre
diderunt. Pergam ad residua quæ in Thessa/
liam & Hemoniam porriguntur. Sunt enim
erectiora q̃ usquã proceritas montana attol/
li ualet. Nec ẽ in terris omnibus quod meri/
to ad istas eminentias cõparatur. quippe quas
solas diluuialis irruptio cum uniuersa obduce/
ret humido situ in accessas reliquit. Durãt ue
stigia non languide fidei quibus apparet hos
locos superstites undosæ tempestatis fuisse.
Nam in latebrosis rupium cauaminibus quæ
fluctuum confligiis tunc adesa sunt rediuiue
Conchiliorum resederũt: & alia multa que af/
fatim mari incito expuũtur: ita ut sint licet fa/
cie Mediterranea apparent tamẽ specie litto/
rali. Nunc de incolis reddam Emathius qui
primus ĩ emathia accepit prĩcipatum seu quia
idago originis eius euo disperiit: seu quia alta

ſta res ē genuinus terræ habetur. Poſt hunc macedoniis exortū Emathie nomen perſtitit Sed Macedo deucalionis maternus nepos qui ſolus cum domus ſue familia morti publice ſu perſuerat uertit uocabulum Macedoniamq; a ſe dixit Macedonem Caranus inſequitur Dux peloponeſſiace multitudinis qui iuxta reſpon ſum datum a deo ubi caprariū pecus reſediſſe aduerterat urbē condidit: quam dixit Egeas: In qua ſepeliri reges mos erat. nec alter excel lentium uirorum buſtis apud Macedonas pri ſcus dabatur locus. Succedit Carano perdica ſecūda & trigeſima olympiade primus in Ma/ cedōia Rex nominat⁹: cui Alexāder Amyn/ the filius diues habitus ē. Nec immerito. Ita enim affluenter ſucceſſus euis ampliandis opi bus ꝓficiebāt: ut ante omnes Appollini del/ phos: Ioui elidem ſtatuas aureas dono miſe/ rit. Voluptati aurium indulgentiſſime ddditus ſicut plurimos qui fidibus ſciebant dum uixit ī uſum oble&amenti donis tenuit liberalibus. Inter quos & pindarum Lyricum. Ab hoc ar/ chelaus regnum excepit prudens rei bellice: naualium etiam cōmētor prœliorum. Is Ar/ chela⁹ intantum litterarum mire amator fuit ut Euripidi tragico conſiliorum ſummam cre/

deret. Cuius suprema non contentus proseq
sumptum funeris: crinen tonsus est & mero-
rem quem animo conceperat uultu publicauit
Idem Archelaus phitias & olympiacas pal-
mas quadrigis adeptus: græco potius animo
q̄ regali gloriam illam pre se tulit: post Ar-
chelaum Macedonica res dissentione lactata
in Amynthe regno stetit. Cui tres liberi: sed
Alexāder patri succedit. Quo exempto per-
dice primo data copia regie potestatis adipi-
scende: qui obiens hereditarium regnum fra-
tri philippo reliquit. Quem captū oculo dex-
tro apud Mothonam supradiximus: cuiusque
debilitatis omen precesserat. Nam cum nup-
tias ageret acciti tibicines carmen cyclopeum
quasi de colludio concinuisse traduntur. Hic
philippus magnum procreat Alexandrum:
quamlibet olympias Alexandri mater nobi-
liorem ei patrem acquirere affectauerit cum
se coitu draconis grauidam affirmaret. Ita tan
tum ipse egit ut deo genitus crederetur pagra
uit orbem rectoribus Aristole & Calistene
usus subegit Asiam. Armeniam. Hiberiam.
Albaniam. Capadociam. Siriam. Aegyptum
tauꝝ caucasumque transgressus ē: bactros do
muit. Medis & psis īpauit: cepit īdiā emēsus

oĩa quæ liber & hercules accesserãt : fore su/
pra hominẽ augustiore ceruice celsa letis ocu
lis & illustribus malis ad gratiam rubescẽtib⁹
reliquis corporis membris nõ sine maiestate
quadam decorus. Victor omnium uino & ira
uictus Sic ut morbo uinolẽtie apđ Babyllonẽ
humiliore q̃ꝫ uixerat fortuna: exemptus est:
post quem fuerũt magis ad segetem Romane
gloriæ q̃ꝫ ad hereditatem tãti noĩs ortos ĩue
nimus. Macedonia lapidẽ gignit: quem pean/
ten uocant: hũc eundem & cõcipiẽtibus & pa
riẽtibus opitulari fama ꝑdiga ẽ. Circa Tyre/
siæ sepulchꝝ plurimus ĩuenit.

De Thracia & thracũ moribus & gruib⁹
& hyrudinibus & Istmo.

Nunc ĩ Thracia locus ẽ ꝑgeř: & ad ualidis/
simas Europæ gentes uela obuertere:
Quas q sedulo experiri uelint: nõ difficulter
đprehẽdet Thracibus barbaris inesse cõtem/
ptum uitæ & ex quadam naturalis sapiẽtiæ di
sciplina. Concordant omnes ad interitum uo/
luntarium: dum nõnulli eorum putãt obeun/
tium animas reuerti. Alii nõ extingui: sed bea
tas magis fieri. Apud plurimos luctuosa sunt
puerperia. Denique recentem natum fle/
tu parens excipit. Contra uersum læta sunt
funera: adeo ut defunctos gaudio prose/

quantur. Vxorꝝ numero se uiri iactant: & ho/
noris loco ducunt multiplex coniugium. Que
fœmine tenaces sunt pudicitiæ defunctorꝝ in/
siliunt coniugium rogos: & quod maxime insi
gne ducunt castitatis pcipites in flammas eūt
Nupture nō parentum arbitratu transeunt ad
maritos: sed quæ pre cæteris specie ualēt sub
taxari uolunt & licentia taxationis admissa nō
moribus nubunt sed pmiis. Quas forme pre/
mit dedecus dotibus emunt quibus cōiūgant
Vterqꝫ sexus epulantes focos ambiunt. her/
barꝝ quas habēt semine ignibus supiacto. Cu/
ius nidore pculsi ꝓ leticia habēt imitari ebrie/
tatem sensibus hebitatis. De ritu ista suffi/
ciunt de locis & populis quæ sequunt. Stry/
monē accolunt dextero later. Dense late bes/
sorꝝ quoque multa nomina adusque Nestum
amnem qui radices pangei circumfluit hebrū
odrysarꝝ solum fundit: qui fluuius excurrit in/
ter priantas delongos thynnos chopilos ali/
osqꝫ barbaros tāgit: & Cyconas. Deinde he/
nius sex milibus passuum arduus. Cuius aduer
sa Mœsi Gete sarmate Scythe & plurime insi
dunt nationes. Ponticum littus Sitonia gens
obtinet quæ nato ibi Orpheo uate decus īter
iudicatur principes. Quem siue sacrorum si/
ue cantuum secreta in sperchio promontorio

agitarie tradũt. Deinde stagnum Bystonium nec longe regio maronea: In qua Tyrida oppidum fuit equorum. Diomedis stabulũ: sed cessit euo solumqꝫ turris uestigium adhuc durat. Inde nõ procul urbs abdera quam Diomedis soror & condidit & a se sic uocauit. Mox Democriti domus physici ac si uerum dicetur ideo nobilior. hanc abderam olympiade prima & tricesima senio collapsã Clazomenii ex Asia ad maiorem faciem restitutam oblitteratis quæ precesserant nomini suo uindicauerũt Locum dorison illustrem rddidit Xersis aduẽtus qꝓ ibi recensuit militis sui numerum. Polydori tumulum ostendit hemus in parte quam Aratores Scythæ celebrãt. Quõdam urbem Garamam cathiron uocant Barbari. Vnde a gruibus pigmeos ferũt pulsos. Manifestum sane ĩ Septentrionalem plagam hyeme grues frequẽtissimas cõuolare. Nec piguerit meminisse quatenus expeditiões suas dirigãt & sub quodam militiæ eunt signo & ne pergẽtibus ad destinata uis flatuum renitaẽ. harenas deuorãt sublatisqꝫ lapillulis ad moderatam grauitatem saburrãt. Tũc se tollunt in altissima: ut de excelsiori specula metentur quas petãt terras fidẽs meatu preit cateruas. Volat⁹ de-

ſidiam caſtigat uoceque cogit agmen. Ea ubi
obraucata eſt ſuccedit alia pontum tranſiture
anguſtias captant. Et quidem eas promptum
eſt oculis deprehendere quæ inter tauricam
ſunt & paphlagoniam. id eſt inter carãbim &
methapontum. Cum trans medium alueum
aduentaſſe ſe ſciũt ſcrupulorum ſarcina pedes
librant. Ita nautæ prodiderunt pluere ſæpe
ex illo caſu. Lapillulis harenas nõ prius reuo/
munt ꝙ̃ ſecuræ ſedis ſuæ fuerint Concors.
cura omnium primo fatigatis adeo ut ſique
defecerit: congruant uniuerſæ: Laſſataſque
ſuſtollant uſqꝫ dum uires otio recuperentur.
Nec ĩ terra cura ſegnior excubias nocte diui/
dũt ut ex ſomnis ſit decima queqꝫ. Vigileſqꝫ
põduſcula digytulis amplectũtur: que ſi forte
exciderint ſomnum coarguãt. Quod cauẽdũ
erit clãgore indicãt. Aetatem ĩ illis prodit co
lor: nigreſcunt ſenectute. Veniamus ad pro/
mõtorium Ceraſcriſeon byzantio oppido no/
bile antea ligoſ dictum: quod a dirachio abeſt
ſeptingentis undecim milibus paſſuum. Tan/
tũ enĩ patet inter adriaticũ mare & ꝓpõtidẽ.
In cenẽſi quoqꝫ regiõe ñ lõge a flauiopoli Co
lonia bitie oppidum quondam Areate Regis
nũc inuiſũ & ĩ acceſſũ hyrũdinibꝰ & deinceps

alitibus aliis quanq̄ & thebas ꝙ illa mœnia
sæpius capta sūt aspernentur subir̄ . Nā inter
cæteras habere illas quoddam p̄cium inde no
scit̄ ꝙ lapsura nō petunt culmina & aspernant̄
peritura quoquo modo tecta . Minime certe a
diris auibus impetuntur : nec unq̄ preda sunt
Vt sacre cibos nō sumunt residentes sed ī ae/
re capiunt escas & hauriunt . Alter Istmos in
Thracia est similibus angustiis & pari latitu/
dine arcti maris . Cuius littora urbes utrinq̄
secus obstentant ꝓpontidis ora insignit pacti
emalanensium . Cardiaq̄ ꝙ in cordis facie sita
sit : dicta cardia est . Omnis hellespontus strin
gitur in stadia septem : quibus ab europa asia/
ticam plagam uindicat hic quoque urbes due
Abidos asiæ & Sestos europæ . Deinde con/
traria inter se ꝓmontoria mastusia chersossi :
ubi finitur aurop æ sinus tertius sigeum Asiæ
ī quo tumulus est (ut dicunt) cynoseme dic/
tus hecube sepulchꝝ : & turris ꝓthesilai delu/
bro data . finibus thratiæ a septētrione hister
ostēditur . ab oriēte pōtus ac ꝓpontis . a me/
ridie egeum mare .

De claro īsula & mirabilib⁹ q̄ ī creta sūt : &
đ caristo & delo & diluuio & coturnicibus .

INter Tenedū & Chiū ē claros īsula qua
egeus sinus panditur ab dextra antandꝝ

nauigãtibus saxum est. hoc enim uerius q̃ʒ in
sula meruit cognominari id quoniam uisenti-
bus procul capre simile creditur: quam græci
egam nũcupant: egeus ab eo sinus dictus est
A phalario corcyre promõtorio ad nauis effi
giem: scopulus eminet in quam transfiguratã
Vlixis nauẽ crediderũt. Cythereæ q̃ a malea
abest qnq̃ʒ milib⁹ passuũ ꝑphyris añ nom̃ fuit

De creta insula.

PRotinus est Cretam dicere q̃ʒ absoluere
pronius in quo mari iaceat. ita enim circũ
flui illius nomina græci permiscuerunt: ut dũ
aliis alia inferũt pene oblimauerint uniuersaʒ
Quantam possimus tamẽ in designanda fide
operaʒ locabimus: ne quid hereat sub ancipiti
Inter ortum porrigitur & occasum tractu lon
gissimo. Hinc græcia: inde cyrenis obiacenti
bus. A septentrione egeis & ꝓ suis. id est creti-
cis estibus uerberatur. Ab ustro libycis undis
perfuditur: & egyptiis cõstipata cẽtum urbi-
bus: sicuti ꝓhibent qui prodigie lingua locuti
sũt: sed magnis & ambitiosis oppidis. Quoꝝ
principatus ẽ penes cortinam Cydoneam cõ-
son. therãnas schyliosõn dosiades eam a cre-
te nympha hesperidis filia. Anaximãder a cre
te rege curetum Cretes sieriam prius dictam
mox curetum nomẽ. nõnulli etiã a temperie

cæli Macaronexon appellatam prodiderunt prima mari ponit nauib⁹ & sagittis prima litteris iura unxit. pyrrhico reptore. Equestres turmas prima docuit lasciuas uertigines ĩplicare. Ex qua disciplina bellice rei usus conualuit Studium musicum inde cœptum cum Idei dactyli modulos ac crepitu tinnitu aeris deprehensos in uersificum ordinem transtulissent. Albet iugis montium dictinei & Cadistii: qui ita excandescunt: ut eminus nauigãtes magis putẽt nubila præter cæteros Ida est qui ante solis ortum solem uidet. Varro ĩ opere qđ đ littoralibus est: etiam suis temporibus affirmat sepulchrum Iouis ibi uisitatum. Cretes Dianam religiosissime uenerantur: Britomartem gentiliter nominantes: quod sermone nostro sonat uirginem dulcem. Edem numinis præter q̃ꝫ nudus uestigio nullus licito ingreditur. Ea edes ostentat manus Dedali. Cortinã amnis leneus ꝑterfluit: quo Europam tauri dorso cortini ferũt uectitatã Hideni cortini & Cadmum colunt Europæ fratrem ita enim memorant. Videtur hic & occurrit: sed die iã uesperato angustiori se facie uisendum offerẽs Gnosii mineruam ciuem deam numerant: primumque apud se fruges satas affirmant: audacter cum Atticis contẽdentes. Ager creti

cus siluestrium caprarum copiosus est: ceruo eget. Lupos uulpes aliaq; quadrupedum no/xia nusquam educat. Serpēs nulla larga uitis: mira solis īdulgētia arborarii ꝓuentus abūdā tes. Nam ī huius tātum īsulæ pte repululant cesæ cupressi. herba ibi est que alimos dicitur ea admorsa diurnam famem ꝓhibet proinde & hec cretica ē. Phalāgio aranei genus est. Si uisum queras: nulla uis corporis. Si potestatē ictuū hominem ueneno īterficit. Lapis quoq; ideus dactylus dicit. insulæ isti⁹ alūnos colo/ris ferrei: humano pollici similis. Auē noctuā Creta non habet: & si īuehat: emorit. Cari/stos aquas calētes habet: quas elopias uocāt Et caristias aues q̄ flamas impune īuolāt. Car basa etiam que īter ignes ualēt. Calthis eadē habita ē apud priscos: ut Callidem⁹ auctor ē: ere ibi primū repto. Tytanas ī ea antiqssime r̄gnasse ostēdūt rit⁹ religionū. Briareo. n. rē diuinā caristii faciūt: sicut egeoni calchidēses. Nā oīs ferme Euboea tytanū fuit regnū. Cy cladas autumāt inde dictas: qa licet spatiis lō/giorib⁹ a delo ꝓiecte: ī orbē tñ circa delū site sūt. Orbē Cyclō grai ferūt. Chios homeri tu mulo ceteras añcedit. Meminisse hoc loco par ē post primū diluuiū Ogygii tpib⁹ notatū: cū nouē & āpli⁹ mēsib⁹ diē cōtinua nox inūbras/set: Delon añ omēs terras radiis solis

illuminatam sortitamque ex eo nomē ꝙ pri/
ma redditta foret uisibus. Inter Ogygium sa/
ne & Deucalionem medium euum dcc. annis
datur. Eadem ē & Orthygia quæ clarissima ē
in cycladum numero multifarie traditur. Nūc
asteria a cultu Appollinis : nunc a uenantibus
lagya uel Cinthopirpile etiam : quoniā tabu
la ibi & ignis inuēta sunt. In hac primum uisæ
coturnices aues quas Orthygias greci uocāt.
has easdem in latone tutela estimāt constitu/
tas : nec semper apparēt : aduenìendi habent
tempora estate depulsa. Cum maria tranant
impetus differunt ex metu spacii lōgioris ui/
res suas nutriūt tarditate. Vbi terram persen
tiscunt coeunt cateruatim : deinde globate ue
hementius ꝓperant. Quæ festinatio pleruq;
exitium portat nauigantibus. Accidit enim ī
noctibus & uela īscidant : ut īpulsis sinibus al/
ueos īuertāt : austro nūq̄ꝫ exeūt. Nā metuūt
uim flatus tumidioris. plurimū se aquilonibus
credūt : ut corpora pinguiuscula atq̄ue eo tar/
da facilius ꝓueat siccior & uehementior spiri/
ritus. Orthygontra dicitur quæ gregem du/
ctitat. Eadem terræ ꝓximātem accipiter spe
culat⁹ rapit. Ac ꝓpterā opa ē uniuersis ut sol
licitēt ducem generis externi per quam fru/
sterētur prima discrimina. Cibos gratissimos

habēt femina uenenorum. Quam ob causam eas damnauere prudētium mēsæ. Solum hoc animal pter hominē morbum patit comitia/lem.

De Euboea. Paro. Nixo. Icaro. Melo. Carphato. Rhodio. Lemno.

EVboea tam modico estu diuidua ē a boe/tie continentie: ut dubitādum sit an nu/merari inter insulas debeat. Nam late quam uocāt terræ pōte iūgitur: & per fabricam bre uissime machinæ adit pede ceneo pmōtorio uadit ī septētriōe: duob⁹ aliis ī meridiē extē dit. Quorꝝ gerestos spectat Atticā Capha/re⁹ pminet ī hellespōtū Vbi post Ilii excidiū argiuā classē uł mineruę ira: uł ꝙ certior p/dit historia sydus arcturi grauib⁹ affecit casib⁹ marmorꝫ paros nobilis ab delo oppido freqn/tissime prius tamē minoia q̄ꝫ paros dicta. nā subacta a Minoe quoad ī Creticis māsit legi/bus Minoiam loquebātur. pter marmora dat & Sardam lapidem qui māmorꝫ quidem pstat inter gemmas uero uilissimus ducit Naxon a delo duodeuiginti milia passuum separant: in qua Strongile oppidum. Sed naxos dyonisias q̄ꝫ naxos pcius dicta. uel ꝙ hospita libeco pa tri. uel ꝙ fertilitate uitium uincat cæteras. Sūt præterea cyclades plurimæ: sed ī supra/

dictis pcipuum e quod memoriæ debeatur.
De Strophadibus e & Icaros: quæ Icario ma
ri nomen dedit: hæc inter Samum & Hiconu
pcurrentibus saxis inhospita ac nullis finibus
portuosa ob ihumana littora infamis e. Vult
ergo Varro Icarus certe ibi naufragio interisse:
& de exitu hominis impositum nomen loco.
Nam in samo nihil nobilius q Pythagoras ci
uis. Qui mox offensus statu tyrannico relicta
domo patria a Bruto consule qui reges urbe
exegit italiam aduectus e melos: quam Cali-
machus Mellanidam dixit omnium insularum
rotondissima est iuxta Eoliam. Nam a carpu-
tus ipsa est a qua carphatium sinum dicimus.
Nunquam ita cælum nubilum e: ut i sole Rho-
dos no fit. Lemnii uulcanu colunt: ido i Lem
no Metropolis Ephesia pterea oppidu myr-
rhina in cuius finibus mons athos in macedo-
nam umbram iacit. Quod no frustra inter mi
racula notauerut: cum Athos a Lemno sex &
octoginta milibus passuum separetur. Est sa-
ne athos sublimis adeo: ut altior estimetur q
unde hymbres cadunt. Quæ oppinio eo fide
cocepit: q i aris quas i cacumie sustinet nunq
cineres eluuntur: nec quicquam ex ageribus
suis perdunt. sed in quo relicti fuerint tumo-
lo permanent. In summo oppidum Acroton

fuit: In quo dimidio longior q̃ in aliis terris incolentium ætas progabatur. Ideo inde homines Macrobios græci nostri appellauer̃ lõgeuos.

De quarto Europæ sinu

De hellesponto. Propontide. Bosphoro & elephantis.

QVartus Europe sinus ab Hellespõto incipit: meotidis hostio terminat̃: atq; omĩs hæc latitudo quæ Europam Asiamq; diuidit ĩ septem stadiorum angustias stringitur. Hic est hellespõtus. Hac Xerses põte nauibus facto pmeauit. Tenuis deinde euripus porrigit̃ ad Asiæ urbẽ priapum: quam magnus Alexander potiũdi orbis amore transcẽdit: & potitus est. Inde diffusus equore patentissimo rursus stringit̃ ĩ ppontidem. Mox ĩ quingẽtos passus coartat̃. Fit Bosphorus Thracius: qua Darius copias traduxit: Hæc pfũda delphines plurimos habet: ĩ quibus causæ miraculi multiformes Añ oĩa nihil uelocius hñt maria sic ut plerumq; saliẽtes trãsuolẽt uela nauium. Quo coheant cõiuges euagãt̃. Catulos edũt. Decimus mẽsis maturum facit ptũ. Lucinã estiuus dies soluit Vberibus fetus alunt. Teneros in faucibus

receptant. Inualidos aliquantisper psequunt̄
In tricesimum annum uiuūt: qd' exploratum
est in experimentum caudis amputatis. Ora ñ
quo cæteræ belue loco habēt: sed ferme ī uē
tribus. Cōtra naturam aquatilium soli linguas
mouēt. Aculeate sunt spine dorsi eoꝝ. Cū ira
subiacet inhorrescunt. Cum animi conquie/
scunt quibusdam receptaculis operiūtur. Spi/
rare eos in aquis negāt: & uitales auras nō ni
si ī aere supero recipere: p uoce gemitus ē si/
milis humano. Certum habēt uocabulū quo
accepto uocātes sequuntur. nam proprie sy/
mones nominātur. Voces hominum aquilo/
nis flatu celerius auriunt. Cōtra austro spirā/
te auditus obstruunt̄. Mulcentur musica: gau
dēt cantibus tibiarum. Vbicumq; simphonia
est gregibus aduentāt. Diuo Augusto princi
pe ī cāpania delphinē puer fragmētis panis pri
mo illexit: & in tantum consuetudo ualuit: ut
alēdum se etiā manibus ipsius crederet. Mox
cum pfluxisset puerilis audacia intra spatia eū
Lucrini lacus uectitauit. Vnde effectum ut a
baiano littoꝝ equitatem puerū puteolos usq;
perueheret. hoc per annos plurimos tam diu
gestum ē: donec assiduo spectaculo desineret
miraculū esse quod gerebatur. Sed ubi obiit

puer sub oculis publicis dsiderio eius mœrore delphin interiit: Pigeret hoc asseuerare ni Mecenatis & fabiani multorumq; pterea essẽ litteris comprehensum. In africo mox littore apđ Hipponem Diorrhitum delphin ab Hipponiẽsibus pastus tractãdum se pbuit: impositos quoque frequenter gestauit: nec populi tãtum manibus acta res est. Nam & pconsul affricæ flauianus ipse eum contigit: unguentis etiam delibuit. Quia odoris nouitate obsopitus aliquãtisper p exanimi iactitatus ẽ: multisque mensibus desciuit a solita cõuersatione Apud Iasum urbem Babyloniæ puerum delphinus adamauit. Quem dũ post assueta colludia recẽtem impatientius sequitur harenis inuectus & hæsit. Alexander magnus amorẽ illum numinis fuisse interpretatus pfecit puerum neptuni sacerdotio iuxta eandem urbem ut heres sidonius auctor est. Alium puerum Hermiam nomine per maria similiter insidentem cum undiosior fluctus necauisset delphin ad terram reuexit: & uelut fateret reatum: penitentiam suam morte mulctauit: nec reuerti uoluit amplius ĩ profunda. Suppetunt & alia exempla ut Arionem transeamus: cuius exitum annalium cõprobauit fides. Ad hec si qñ

lasciuiunt noui fœtus a maioribus datur adul/
tior gregi custos. Quo magistro eludere im/
petus incursantium beluaꝝ adiscant: quanquã
ibi præter focas rara belua est plurimus tym/
nus in ponto: nec alibi pene fœtificãt. Nusq̃
enim citius adolescunt: scilicet ob aquas dul/
ciores. Illabuntur ueris tempore: intrãt dex/
tero litore: leuo exeunt: hoc inde acciderẽ cre
dunt: qđ dextris oculis acutius cernũt q̃ si/
nistris.

De histro flumine. Fibro põtico & Gem
ma põtua.

Hister germanicis iugis oritur: effusus mõ/
te qui in rauracos galliæ aspectat: Sexa/
ginta amnes ĩ se recipit: omnes ferme nauiga
biles. Septem hostiis põtum influit. Quorũ
primum peuce. Secundum naracustoma. Ter
tium calostoma. Quartũ pseudostoma. Nam
Baryostoma ac deinde Spireostoma quintum
uidelicet & sextũ languidiora sunt cæteris. Se
ptimum uero pigrum ac palustri spetie nõ ha/
bet quod amni comparetur. Priora quattuor
adeo magna sunt: ut per longitudinẽ quadra/
ginta milium passuum non misceantur equori
dulcemque haustum incorrupto detinẽt sapo
re. Per uniuersum pontũ fiber plurimus: quẽ
alio uocabulo dicunt castorem. Lintris similis

est: animal morsu potentissimum adeo: ut cũ hominem inuadit conuentũ dentium nõ prius laxet q̃ȝ cõcrepuisse psenserit ossa fracta. Testiculi eius appetuntur ĩ usum medelaꝝ: iccirco cum urgeri se intelligit: ne captus ꝑsit ipse geminos suos deuorat. Mittit põtus: & gemmas quas a patria põticas dicimus genere diuerso. Quippe alie auras. Alie sãguineas hñt stillas: & hæ quidẽ inter sacras habẽt. Nãqȝ ostentationi pocius q̃ȝ usui diliguntur. Non guttis asperse sunt: sed longis colorum ducti bus liniuntur.

De hippani amne & exampeo fõte.

A Mnis hippanus oritur ĩter auchetas Scythicorum amnium princeps: purus & haustu saluberrimus usque dum calipdum termi nis inferatur. Vbi fons exampeus infamis est amara scaturigine. Qui exampeus liquido admixtus fluori amnẽ uitio suo uertit: adeo ut dissimilis sibi in maria condatur. Ita inter gentium oppiniones fama de Hippane discordat: qui in principiis eum norunt: p̃dicant: qui in fine experti sunt: non iniuria excreantur.

De Boristene amne & Scythis & naturæ canum & Smaragdo lapide & cristallo.

A Pd neuros nascit̃ Boristhenes flum̃ ĩquo pisces egr̃gii saporis & qb⁷ ossa nll'a sũt nec

aliud q̄ꝫ Cartilagines tenerrimæ. Verꝫ Neu-
ri (ut accepimus) æstatis temporibus in lu-
pos trāsfigurātur. Deinde exacto spatio qd huic
sorti attributum est: in pristinam faciem reuer
tuntur. Populis istis deus Mars est: p simula
chris enses colunt homines uictimas habēt:
ossibus adolēt ignes focorum. Gelonii ad hos
pximant. De hostium cutibus & sibi indumē
ta faciūt: & equis suis tegmina. Geloniis Aga
thyrsi collimitātur ceruleo picti colore fuca
tis ī ceruleū crinibus: nec hoc sine differentia
nam quāto quis altero pstat: tanto ppensio-
re nota tingitur: ut sit īditiū humilitatis minꝰ
pingi. Post Antropophagi qbus execrādi ci-
bi sunt humana uiscera. Quem morem impie
gētis adiacētium terrarum prodit tristissima
solitudo: quos ob nefarium ritum finitime na
tiones metu pfuge reliquerūt: & ea causa est
q usque ad mare quod thybin uocāt per lon-
gitudinem eius ore que estiuo orienti obiacet
sine homine terra sit: & immensa deserta quo-
ad perueniatur ad seres chalibes & Dace in par-
te Asiathycæ scythiæ crudelitate ab imma-
nissimis nihil discrepāt. At albani ī mora agē
tes qui posteros se Iasonis credi uolūt albo cri
ne nascūtur: canitiem habēt auspiciū capillorꝫ
Ergo capitis color genti nomē dedit. Glauca

oculis inest pupilla: ideo nocte plusquam die cernunt. Apud hos populos nati canes feris omnibus obiciuntur frangunt tauros: leones perimũt: d̃tinẽt quicquid obiectum est. Qui/bus ex causis meruerũt etiam animalibus tra/di. Legimus petenti indiam Alexandro rege Albaniæ duos missos: Quorum alter sues si bi & ursos oblatos usque adeo spreuit: ut of/fensus degeneri p̃da ignauo similis diu accuba ret: quem p ignorãtiam uelut inertem Alexã der extingui impauit. Alter uero monitu eo/rum qui donum ꝓsecuti erãt leonem missum necauit. Mox uiso elephãto notabiliter exul/tans beluam primo fatigauit: Deinde cũ sum/mo spectantiũ horrore terræ afflixit. hoc ge/nus canum crescit ad formã amplissimam ter/rificis latratibus ultra leonum rugitus inso/nans: hæc sunt de canibus albanis: reliqua communia uniuersis. Dominos equaliter ca/nes omnes diligunt: sicut exemplis palam fa/ctum est. In epiro denique domini percussorẽ in coetu agnitum latratu canis ꝓdidit. Iasoli/tio ĩterfecto canis ipsius aspnatus cibũ media obiit. Lysmachi regis canis flammis se iniecit accenso domini rogo: & pariter igni absumpt⁹ est. Garamãtũ regẽ ducẽti canes ab exilio re/duxerũt prœliati aduersus resistentes. Colo/

phonii & castabalenses canibus ī bella pductis primas acies instruebāt Appio Iunio: Publio Sicinio cōsulibus damnatū dominum canis cum abigi nō posset comitatus ī carcerem mox percussum ululatu psecutus est. Cumq ex miseratione populi Romani potestas ei cibisi eret ad os defuncti escam tulit. Vltimo ďiectum ī thyberim cadauer adnans sustētar conatus est. Canes soli nomina sua recognoscunt: itinerꝝ meminerunt. Indi coitus tempore in saltibus canes feminas religāt: ut cū his tygres coeāt. Quarum ex primis cōceptibus ob nimiam feritatem inutiles partus iudicant Itidem secundos tertios educant. Egyptii canes e nilo nūquam nisi currentes lambitant: dum a corcodillis insidias cauēt. Inter Antropophagos in asiatica parte numerantur Essedones: qui & ipsi nefandi spolluuntur inter se cibis. Essedonum mos ē parētum funera cāti bus prosequi: & proximorum corrogatis cetibus cadauera ipsa dentibus laniare: pecudūq carnibus mixta dapes facere: Capitum etiam assa auro Incincta ī poculorum tradere miniuerium. Scythotauri pro hostiis cedūt aduenas Homades pabula sequuntur. Georgii in europa siti agros exercent Asiate perinde in europa siti neque mirātur aliena: neq sua di-

ligunt. Satarche usu auri & argẽti damnato in eternũ se a publica auaritia abdicauerũt. Scytarum iterius habitãtium asperior ritus est. Specus incolũt: pocula non ut Essedones: sed q̃ inimicorum capitibus moliũt. Amãt proelia iteremptorum cruorem ex uulneribus ipsis bibũt. Numero cediũ honor crescit: quarꝫ expertem esse apud eos prophanum est. haustu mutui sanguinis foedus sanciũt. nõ suo tãtum more: sed medorum quoque usurpata disciplina. Bello denique quod gestum ẽ olympiade nona & quadragesima: anno post Ilium captum sexcentesimo quarto inter Aduatem Lidum & Astiagem medii Regem hoc pacto firmata sũt iura pacis. Colchorum urbem discoriadẽ amphitus & Circius Aurige castoris & pollucis cõdiderunt: a quibus hemocorum gẽs exorta est. Vltra sauromatas ĩ Asia sitos qui Mitridatis latebram prodiderunt: & qui originem medis dederunt confines sunt thalii his nationibus quas ab oriẽte contingunt caspii maris fauces. Quæ fauces mirum immodum uacuantur himbribus crescunt estibus Hemocorum montes. Araxen mõscorum phasindem gignunt. Sed Araxes breuibus ĩteruallis ab Eufratis ortu caput tollit:

ac deinde in Caspiũ fertur mare. Arimaspi cir
ca gessolitron positi uniocula gens est. Vltra
hos & ripheum iugũ regio ẽ: assiduis obsessa
niuibus: quam pterophorõ dicũt. Quippe ca
sus cõtinuarum pruinarum quiddam ibi expri
mit simile pennaꝝ. Damnata pars mundi & a
reꝝ natura in nubem eterne caliginis mersa:
ipsisq; prorsus aquiloni cõceptaculis rigentis/
sima. Sola terraꝝ nõ nouit uices temporum:
nec de cælo aliud accipit q̄ hyemẽ sempiter/
nam. In asiatica scythica terre sunt locupletes
inhabitabiles tamẽ. nam cum auro & gemmis
affluant griphes tenẽt uniuersa alites ferocis/
sime & ultra omnem rabiem seuiẽtes. Quoꝝ
immanitatem obsistente aduenis accessus diffi
cilis: ac rarus ẽ. Quippe uisos discerpũt uelut
geniti ad plectendam auaritiæ tameritatem.
Arimaspicum his dimicãt: ut intercipiant lapi
des: quorum nõ aspernabimur persequi qua/
litates. Smaragdis hic locus patria ẽ: quibus
tertiam inter lapides dignitatem Theophra/
stus dedit. Nam licet sint & Egyptii & calce/
donii & medici & laconici: p̃cipuus honor est
scythicis. Nihil his iucundius: nihil utilius ui/
dent oculi. In primis uirent ultra aquaticum
gramen: ultra amicas herbas. Deinde ob/
tutus fatigatos] [coloris reficiunt leuitate.

Nam uisus quos alterius gemmæ fulgor retu/
derit smaragdi recreant & exacuunt. Nec aliã
ob causam placuit ut non sculperentur ne offẽ/
sum decus imaginum lacunis corrumperentur.
quãq; qui uersus est difficulter uulneretur. pro
bantur hoc pacto si aspectus transmutat. Sed
cum globosi sunt proxima sibi inficiunt aere re
percusso: aut cum concaui sunt inspectantium
facies æmulentur si neq; umbra neq; lucernis
neq; soli mutantur. Optimos tamen sortiuntur
situs quibus planities resupina est & extenta.
Inueniuntur ethesiis flatibus. Tũc enim detec
to solo facillime internitent. Nam ethesiæ plu
rimum harenas mouent. Alii minus nobiles in
commissuris saxorum uel in metallis ærariis ap
parent: quos calcosmaragdos nuncupant. Vi/
tiosi eorum intrinsecus quasdam sordes habent
uel plumbo uel capillamentis uel etiam sali si/
miles. Lauantur austero mero: sed uiridi profi
ciunt oleo quãuis natura imbuantur. Et cyane
us lapis a scythia est optimus si cerulio corusca
bit: cuius gnari ĩ marem & fœminam genus di
uidunt. Fœminis nitor purus est. Mares pun/
ticulis ad gratiam interlucentibus & auratilis
puluisculus uariat. Istic est & christallus: quem
licet pars maior europæ & particula asiæ sub/
ministret, preciosissimum tamen scythia edit.

Multus ad pocula destinatur nam fert calorem præcipue qualibet nihil aliud q̃ frigidum pati possit. Sexangulus inuenitur. Qui eligunt purissimum captant. ne quid ruffum neue nubilũ uel spumis obsitum arceat perspicuitatem. Tũc ne duricia iusto ꝓpẽsior obnoxiũ fragilitati magis faciat. Putant glaciem coire & in cristallum corporari sed frustra. Nam si ita foret nec alabanda asiæ nec cyprus insula hanc materiã procrearent: quibus regionibus citatissimus calor est. Liuia Augusti ad põdus quĩgẽtũ q̃nquagĩta librarũ ĩter capitolia dõa christallũ dedicauit

De hyperboreis.

FAbula erat de hyperboreis & rumor irritus si quæ illinc ad nos usq; fluxerũt temere forent credita. Sed cum probatissimi auctores & satis uero idonei sententias pares faciãt: nullus falsum reformidet quod de hyperboreis loquimur. Incolũt ꝓne pterophoron quem ultra aquilonem accepimus iacere gens beatissima. Eam asiæ quidam magis q̃ europæ dederunt. Alii statuunt mediam inter utrunq; solẽ antipodum occidentem & nostrum renascẽtẽ. Quod aspernatur ratio tam uasto mari duos orbes interfluente. Sunt igitur in europa apud quos mundi cardines esse credunt. & extremos syderum ambitus semestrem lucem ad-

uersum tantum una die solem: quãq̃ existant qui putant non quotidie ibi solem ut nobis sed uernali æquinoctio exoriri autũnali occidere. Ita sex mensibus infinitum diem: sex aliis conti/nuam esse noctem. De cælo magnam clæmen/tiam auræ spirãt salubriter nihil noxii flatus ha bent. Domus sunt nemora uel luci. Indiem uic tum arbores subministrant. Discordiã nesciũt. Aegritudine non inquietantur. Ad innocentiã omĩbus æquale uotum. Mortem accersunt: & uoluntario interitu castigant obeundi tardita/tẽ. Quos saties tenet uitæ epulati delibutiq; de rupe nota præcipitem casum in mare profũ dum destinant. Hoc sepulturæ genus optimũ arbitrantur. Aiunt etiam solitos per uirgines probatissimas primitias frugum Apollini delio missitare. Verum hæ quoniam perfidia hospi/tiũ nõ illibatæ reuenissẽt deuotionis quã pere/gre prosequebãtur põtificium mox intra fines suos receperunt.

De arympheis tygridibus pantheris parthis.

ALtera in asia gens est ad initiũ orientis æsti ui: ubi deficiunt ripheorum montium iuga hyperboreis similes: quos dicunt arymphe/os. Et ipsi arbustorum frondibus gaudent.

Baccas edunt iuxta uiros ac fœminas tedet cri
nium. Itaq; uterq; sexus comas tondet. Amãt
quietem: non amant lædere. Sacri habentur:
attrectariq; eos etiam a ferocissimis nationibus
nefas ducitur. Quicunq; periculum a suis me/
tuit: si ad arimpheos transfugerit tutus est ue/
lut asylo tegatᷓ. Vltra hos cimerii & gẽs ama/
zonum porrecta ad caspium mare: quod dilap
sum per asiaticæ plagæ terga scythicum irrũ/
pit oceanum: sed magnis deinde spatiis interce
dentibus hostia oxi fluminis hyrcani habent.
Gens siluis aspera: copiosa immanibus feris: fe
taq; tygridibus. Quod bestiarum genus insi/
gne macolis notæ: & pernicitas memorabile
reddiderunt: fuluo nitent: hoc fuluum nigran/
tibus segmentis niter undatum uarietate appri
me decet pedum motus nescio uelocitas an per
uicacia magis adiuuet. Nihil tam longum est:
quod non breui penetrent: nihil adeo antece/
dit quod nõ illico assequantur. Ac maxime po
tentia earum probatur cũ maternis curis incitã
tur: cum catulorum insistunt raptoribus. Suc/
cedant sibi equites licet: & astu q̃ta libet fu/
ga amoliri prædam uelint nisi in præsidio ma/
ria fuerint frustra est ausum omne. Notantur
frequentissime si quando latrones suos asporta
tis catulis renauigantes uident in littore. Irri/

tata rabie ſedare præcipiteſ uelut propriã tar/
ditatem uoluntaria caſtigantes ruina quàꝗ̃ de
fœtu uniuerſo uix unus queat ſubtrahi panthe
ræ quoqꝫ numeroſæ ſunt in hyrcania minutis
orbiculis ſuppictæ ita ut oculatis ex fuluo cir
culis uel cerulea uel alba diſtinguatur tergi ſu/
pelles. Ttradunt odore earum & in cõtempla
tione armenta mire affici: atqꝫ ubi eas perſenti/
ſcãt propato cõuenire: nec terreri niſi ſola oriſ
toruitate. Quam ob cauſam pantheræ abſcõ/
ditis capitibus quæ corporis reliqua ſunt ſpec/
tanda præbent. ut pecuarios greges ſtupidos
in obtutu populentur ſecura uaſtatione. Sed
hyrcani ut hominibus ĩtentatum nihil eſt fre/
quẽtius eas ueneno ꝗ̃ ferro necant. Aconito
carneſ illinunt: atque ita per compita ſpargunt
ſemitaꝝ. Quas ubi eſæ ſunt fauces eaꝝ lagina
obſidentur. Ideo gramini nomen pardalicẽ de/
derunt. Sed pantheræ aduerſus hoc uirus ex/
crementa humana deuorant: & ſuo pre ingenio
peſtẽ reſiſtunt. Lenta illis uiuacitas: adeo ut
eiectis interraneis mortem diu differant. In hiſ
ſilueſtribus & pardi ſunt ſecũdũ a pantheris ge
nus noti ſatis nec latius exequẽdi. Quorũ adul
terinis coitibus degenerantur partus leæna/
rum & leones quidem procreantur: ſed igno
biles.

Vnde maria mediterranea oriantur

QVoniam ĩ ponticis rebus sumus: non erit omittẽdm unde mediterranea maria caput tollat. Existimãt eĩm quidam sinus istos a gaditano freto nasci. Nec aliam esse originem q̃ inũdatiõem æstuãtis oceani: Cuius spiritu peruagante apud aliquot mediterranea littora sicut ĩ italiæ parte fieri accessus uł recessus. Qui cõtrarium sentiũt omẽm illum fluorem aiũt a põticis faucibus inũdare: id ꝑ fulciũt argumẽto nõ inani: q æstus e ponto profluus nũquã reciprocetur.

De ĩsulis scythicis & oceano septẽtrionali: & spatiis ĩter scythas & idos formis hominum ceruis tragelaphys.

INsula apollonitarum. lxxx. mili. passuum abest a bosphoro thratio citra histrum sita. Ex qua. M. Lucullus Apollinem nobis capitolinum extulit. Ante boristenem Achillis insula est cum æde sacra: quam ædem nulla ingreditur ales: & quæ forte aduolauerit raptim fuga properat. Oceanum septentrionalem ex ea parte qua a propanisso amne scythiace alluitur. Hecateus amalchium appellat: quod gentis illius lingua significat cõgelatum mare. Phi

lemon' a cimbris ad promontorium rubeas mo
uri marusã dicit uocari: hoc est mare mortuũ.
Vltra rubeas quicquid est cronium nominat
mare. Mare autem caspium ex altero ponti la/
tere ultra massagetas appalleos scythas esse in
asiatica plaga dulce haustu sicut Alexandro ma
gno probatum est. Moxque Pompeio magno
qui bello mithridatico sicut cõmilito eius Var/
ro tradit ipsis haustibus periclitari fidem uolu/
it. Id euenire produt e numero fluminum quo
rum tanta copia ibi confluit ut naturam maris
uertãt. Non omiserim ꝙ per idem tempus ei/
dem magno licuit ex ĩdia diebus octo a bactris
usque dalerio flumen quod influit oxum amnẽ
peruenire. Deinde mare caspium: Inde per ca
spium ad cyri amnis penetrare fluentum: qui
hiberiæ & armeniæ fines interluit. Itaque a
cyro diebus non amplius quinque itinere ter/
reno subuectis nauibus ad alueum fasidis per/
tendit. per cuius excursus in pontum usque ue
nientes indiam liquido probatum est inuehi
posse. Auctor est Xenophon Lampsacenus a
littore scytharum insulam albaciam petentibus
triduo nauigari eius magnitudinem immen/
sam & pene similem continenti. Nec lõge oce
nas separari: quas qui habitant uiuunt ouis
auium marinarum & auenis uulgo nascẽtibus.

Perinde alias prope constitutas æque insulas quarum hippopodas idigenæ humana usq; ad uestigium forma in equinos pedes desinunt. Esse insulas & phanesiorum gẽtem quorum aures i effusam adeo magnitudiem dilatẽt: ut reliqua uiscerum illis contegant. Nec adminiculum aliud sit q̃ ut membra membranis aurium uestiant. Anteq̃ digrediamur ab scythia religio est non præterire quæ nam peculiares ibi sint feræ scythicæ. Cerui plurimi in hac terra. Igitur ceruos persequemur: Mares generis huiusce cum statutum tempus uenerem incitauit sæuiunt rabie libidinis efferati. Fœminæ licet prius conserantur: non concipiunt ante arcturi sydus. Nec qualibet partus suos educant teneros studiose occulunt: & absconditos inter profunda fruticum uel hærbarnm pedum uerbere castigãt ad latẽdum. Cum maturuerũt ad fugã robur: exercitio docent cursus: & assuescunt salire per abrupta. Acceptis canum latratibus secundum uentos uias dirigunt ut odor cum ipsis recedat. Mirantur sibilum fistularum: rectis auribus acutissime audiunt: sumissis nihil. Stupent omnia: propterea facilius obuios se præbent sagittantibus. Si maria tranant: non aspectu petunt littora sed olfatu. Infirmos ponunt in ultimo: & lassorum capita clunibus per

uices ſuſtinent. E cornibus quod dextrum fue
rit efficaciuſ eſt ad medelam. Si fugare angues
geſtias: utrum uelis uras. Quæ uſtrina præte
rea nidor̄ uitium aperit ac detegit. ſi cui ineſt
morbus comitialis. pro ætate ramulos augēt.
Id incrementum in ſex annos perſeuerat. Dein
ceps numeroſiora non poſſūt fieri cornua: poſ
ſunt craſſiora. Quæ quidem caſtratis nunq̄
creſcunt: nec tamē decidunt. Dentes indicant
ſenectutem: cum aut pauci inueniūtur aut nul-
li. ſerpentes hauriunt: & ſpiritu narium extra-
hunt de latebris cauernarum. Diptamum ipſi
prodiderunt: dum eo paſti excutiunt accepta
tæla. Hærbam quoque quam cinarem uocant
contra noxia edunt gramina. Aduerſus uene-
na mirificum eſt hinnuli corculum occiſi in ma-
tris ſuæ utero. Patuit eos nūquam febreſcere.
Quam ob cauſam cōfecta ex medullis eorum
unguenta ſedāt calores hominum lāguētium
Legimus plurimos matutinis diebus ceruinam
carnem deguſtare ſolitos ſine febribus lōgæ-
uos fuiſſe. quod demum proderit ſi uno uulne-
re fuerint iterempti. Ad dignoſcēdam uiuacita
tem Alexāder magnus torques plurimis cer-
uis īnexuit. Qui poſt ānum cēteſimum capti:
necdum ſenii inditium præferebant. Eadam pe
ne ſpecie ſūt quos tragelaphos dicunt. Sed nō

alibi q̃ꝫ circa fasidem apparent tantumque illi uillosos habent armos & menta promissis hirta barbis.

De germania & eius fontibus de uris & alce & luccino & ceraunio albo.

FOns succinus ipse ingẽs nec ripheis minor collibus initium germaniæ facit. Hũc ingyones tenent: a quibus primis post scythas nomen germanicum cõsurgit. Diues uirorum terra frequens populis numerosis & immanibus. Extenditur iter hyrcinium saltum & rupes sarmatarum. Vbi incipit danubio: ubi desinit rheno perfunditur. De internis eius partibus alba guthalus insula amnes altissimi præcipitãtur in oceanũ. Saltus hyrcineus amnes gignit: quarum pennæ per obscurum emicant & interlucent: q̃uis obtenta nox denset tenebras. Vnde homines loci illius pleꝛꝫ ꝫ nocturnos excursus sic destinant ut illis utantur ad præsidium itineris dirigẽdi: præiactisꝫ ꝫ per opaca callium pennis rationem uiæ moderantur inditio plumarum refulgẽtium. In hoc tractu sane & in oĩ septẽtrionis plaga uisontes frequẽtissimi: qui boues feris similes setosi colla: iubis horridi. Vltra tauros pernicitate uigẽtes: capti assue-

ſcere manū nequeūt. Sūt & uri: quos imperitū uulgus uocat bubalos. cum bubali pene ad cer uinam faciem in africa procreentur. iſtis porro quos uros dicimus taurina cornua in tantū mo dum protenduntur ut dempta ob inſignem ca/ pacitatem inter regias menſas potuum gerula fiant. Eſt & alces mulis comparanda: adeo pro penſo labro ſuperiore ut niſi recedens in poſte riora ueſtigia paſci non queat. Gangauia inſu/ la e regione germaniæ mittit animal quale al/ ces: ſed cuius ſuffragines ut elephantis flecti ne queunt: propterea non cubat cum dormien/ dum eſt. Tamen ſomnolentam arbor ſuſtinet quae prope caſura ſecatur. Vt fera dum aſſu/ etis fulcimentis innititur faciat ruinam. Ita ca pitur. Alioquin difficile eſt eam manu capi. Nam in illo rigore poplitum incomprehenſi/ bili fuga pollet. De germanicis inſulis Gan gauia maxima eſt. Sed nihil in ea magnum præter ipſam. Nam Gleſaria dat chriſtal/ lum. Dat. & ſuccinum. Quia ſuccinum Ger/ mani gentiliter uocant gleium. Qualitas ma/ teriæ iſtius ſummatim antea. Germanico aūt Cæſare omēs germaniæ oras ſcrutante cōper/ ta arbor eſt pinei generis: Cuius mediale au/ tumni tempore ſuccino lachrymat. Succū eſſe

arboris de significatione nominis capessas pi
nũ uero unde sit genitum si usseris ipsius suc
ci odor indicabit preciumopere est ire longius
ne padaneæ siluæ credãtur lapidẽ fleuisse hãc
speciem in illyricum barbari intuleruut. Quæ
cum per pannonica commertia usu ad transpa/
danos homines foret delata. Quod ibi primũ
nostri uiderant. Ibi etiam natam putauerunt.
Munere Neronis principis apparatus omnis
absq succino inornatus est: nec difficulter cum
per idem tempus tredecim milia librarum rex
germaniæ dono ei miserit. Rude primum na/
scitur & corticosum: Deinde ĩcoctum adipe lac
tentis suis expolitur ad quem uidemus nitorẽ
pro facie habet nomen amelleum dicitur & fa/
lernũ utrunq de similitudine aut uini aut utiq
mellis. In aperto est ꝙ rapiat folia: ꝙ trahat
paleas: ꝙ uero medeatur multis uitalium incõ
modis medentium docuit disciplina. Et ĩdia ha
bet succiuum: sed germania plurimũ optimũq
quoniã ad ĩsulã glesariã repitur: ut iã superius
dictũ. nã ĩ germaniæ cõtinẽtibus gallica repe/
ritur: quã gẽmã arabicis anteponũt. Vicit enĩ
gratia Arabes quidẽ dicunt eã non alibi reperi
riq in nidis auium quã melancorieos uocant.
Quod nullus recipit: cum apud germaniæ
populos quãuis rara insaxis tantum appareat.

Honore & precio ad smaragdos uiret palliduȝ nihil iucundius aurum decet. Ceraunioꝝ porro genera diuersa sunt. Germanicum candidū est splendet tamē cerulo: & si sub diuo habeas fulgorem rapit sydeꝝ.

De gallis mesia & oleo medico

gAlliæ inter rhenum & pireneum: Item in ter oceanum & mōtes gebennam ac liren porrigunt fœlices præpinguibus glebis ac cō mode prouētibus fructuariis pleræq; consitæ uitibus & arbustis. Omīa ad usum animātium fœtu beatissima. Riguæ aquis fluminum & fō tium. Sed fontaneis interdū sacris ac uaporāti/ bus. Infamātur ueneni periculo ritu īcolaꝝ qui ut aiūt ueri enim periculum non ad me recipio detestabili sacroꝝ ritu ñ ad honorē: sed potius ad iniuriam religiōis humanis litāt hostiis. Ex isto sinu quoquo orbe uelis exeas ī hispanias & ī italiam terra mariq;: in africam mari tātum. Si thracia sit petenda excipit ager creticus optimus fūgibus & ferax: brigantino lacu nobilis. Inde noricus frigidus & partius fructuosus qua subducitur a iugis alpium admodū lætus. De hinc pānonia uiro forti & solo plano læta atq; uber. Drauo sauo inclitis amnibus circumflua Mox mesiæ: quas maiores nostri iure Cereris

horreum nominabant. In quarum parte quæ pontica est apparet hærba: quacum inficitur oleum quod uocant medicum. Hoc ad incē/dium excitatum si obruere aqua gestias ardet magis nec alio sopitur q̃ȝ iactu pulueris.

De britania & insulis gal/lici oceani

[F]Inis erat orbis ora gallici littoris nisi bri tania insula qualibet amplitudine nomen pene orbis alterius mereretur. Octingentis enim & amplius milibus passuum longa por rigitur ita ut eam in calidonicum usque angu/lum metiamur. In quo recessu Vlixem calido/niæ appusum manifestat ara græcis litteris scripta uotum multis insulis nec ignobilibus circundatur. Quarum hibernia ei proximat magnitudine inhumana est ritu incolarum aspe ro. Alias ita pabulosa ut pecuaria ibi nisi in/terdum æstate a pastibus arceantur in peri/culum agat facies. Illic nullus anguis: Auis rara: Gens inhospita & bellicosa: Sanguinem interemptorum hausto prius uicttores uul/tus suos obliniunt: Fas atque nefas eodem animo ducunt. Puerpera si quando marem edi dit primos cibos gladio imponit mariti inq̃ȝ so paruuli summo mucrone auspicium alimen

torum' leuiter infert: & gentilibus uotis optat non aliter qui in bello & inter arma mortem oppetat. Qui student cultu: dētibus marinā/tium beluarum insigniunt ensium capulos. Cā dicant enim ad eburneam claritatem. Nā praecipua uiris gloria est in tæla. Apis nusquā ad/uectum inde puluerem seu lapillos si quis spar/serit inter aluearia examina fauos deserūt. Mare quod inter hanc & britaniam interluit undo/sum inquietumque toto in anno. Nō nisi æstiuis pauculis diebus est nauigabile. Nauigant autem uimineis alueis: quos circūdant ambitione tergorum bubulorum. Quantocunque tē/pore cursus tenebit nauigantes esois abstinēt. freti latitudinem in centum uiginti milia passu/um diffundi. Qui fidem ad uerum rationati sūt æstimarunt. Sylluram quoque insulam ab ora quam gens britanea dum nunc tenent turbidū fretum distinguit. Cuius homines etiam nunc custodiunt morem uetustum nundinas ac nummum refutant: Dant res & accipiunt. Muta/tionibus necessaria potius q̄ preciis parant. Deos percolunt. Scientiā futuroꝝ pariter uiri ac fœminæ ostētāt. Attanatis īsula alluit̄ fre/to gallico a britaniæ cōtinente æstuario tenui separata frumentariis campis fœlix & gleba uberi. Nec tantum sibi soli: uerum & aliis salu

bris locis. Nam cum ipsa nullo serpatur angue asportata inde terra quoquo gentium inuecta sit angues necat. Multæ & aliæ circum britaniam insulæ: e quibus thile ultima. In qua æstiuo solstitio sole de cancri sydere faciente transitum nox pene nulla. Brumali solstitio perinde nullus dies. Vltra thilem accepimus pigrũ esse & concretum mare. Nullus ut ortus iũctus sit occasui. A calidoniæ promontorio thilen petẽtibus bidui nauigatio est. Inde excipiunt ebrides insulæ quinq; numero: quarum incolæ nesciunt fruges: piscibus tantum & lacte uiuunt. Rex unus est uninersis. Nam quotquot sunt omnes angusta interluuie diuiduntur. Rex nihil suum habet: omnia uniuersorum. Ad æquitatem certis legibus stringitur. Ac ne auaritia diuertat a uero discit paupertate iustitiam: utpote cui nihil sit rei familiaris. Verum alitur e publico. Nulla illi datur fœmina propria: sed per uicissitudines in quãcũq; commotus sit usurariam sũmit. Vnde ei nec uotum nec spes conceditur liberorum: Secundam a continenti stationem euntibus orcades præbent. Sed orcades ab ebudibus porro sũt septem dierum totidemq; noctiũ cursu. Numero tres uacant homine nõ habẽt siluas tantum uiceis hærbis inhorrescũt. Cætera earum nudæ harenæ & ru-

pes tenēt. Ab arcadibus thilen usq; quinq; die-
rum ac noctiū nauigatio est. Sed thile larga &
diutina: pynoma copiosa est. Qui illic habitant
pricipio ueris iter pecudes pabulis uiuūt dein-
de lacte i hyeme cōspergūt arborum fructus.
Vtūtur fœminis uulgo. Certum matrimoniū
nullis. Circuitus britaniæ quadrigies octies sep
tuaginta quinq; milia passuum sūt. In quo spatio
magna ibi & multa flumina sunt. Fōtes calidi:
opiparo exculpti apparatus ad usus mortaliū.
Quibus fontibus præsul est Mineruæ numen
In cuius æde perpetui ignes nūquam cassescūt
ī fauillas: sed ubi ignis tabuit uertitur ī globos
saxeos. Praeterea ut taceam metallorum largā
uariamque copiam quibus britaniæ solum un-
dique generum pollet uenis locupletibus. Ga
gates hic plurimus optimusque lapis. Si deco-
rem requiras nigro gemmeus. Si qualitatem:
nullius fere ponderis. Si naturam: aqua ardet.
oleo restīguitur. Si potestatem: attritu calefac
tus applicita detinet æque ut succinum. Regio
nem partim tenēt barbari: quibus per artifices
plagarum figuras iam inde a pueris uariæ ani-
malium effigies īcorporātur: inscriptisq; uisce-
ribus hominis īcremento figmentis notæ cre-
scūt. Neque quicquam magnæ patientiæ loco
nationes fere ducūt: q; ut per memores cicatri

ces plurimū fuci artus bibant.

De hiſpania gaditano freto
mediterraneo mari & oceano

REuerſus ad cōtinētem res hiſpanieſes uocant. Terraꝶ plaga cōparāda: optimis nullis poſthabēda frugum copia ſiue ſoli ubere: ſiue uineaꝶ prouentus reſpicere ſiue arborarios uelis. Omium materia affluit quæcūq; aut precio cara eſt: aut uſu neceſſeria. Argentū uel aurū ſi requiras habet. Ferrariis nūquam deficit. nec cedit uitibus: uincit oleas: diuidua eſt prouintiis tribus. Secundo punico bello noſtra facta: & nil in ea ocioſum. nihil ſterile. Quicquid cuiuſcunque modi negat meſſem: uiget pabuliſ etiam quæ arida ſunt ac ſterilia. Rudētum materiem nauticiſ ſubminiſtrant. Non coquūt ibi ſales ſed effodiunt. Depurgant in minium in telas pulueris fucāt uellera ut ad ruborem merū deputent Cocci uenenum. In luſitania promontoriū eſt quod artabrum alii: alii oliſiponenſe dicunt. Hoc cælum terras & maria diſtinguit Hiſpaniæ latus finit cælū & maria hoc modo diuidit ꝙ a circuitu eius incipiunt oceanus gallicus & fons ſeptentrionalis oceano atlātico & occaſu terminatis. Ibi oppidū oliſipone ab ulyxe conditum. Ibi tagus flumen. Tagum ob harenas auriferas cæteris amnibus prætulerūt.

In proximis olisponis æque lasciuiunt mira foe cunditate. Nam spirante fauonio uento concipiunt: & sitientes uiros aurarum spiritu maritātur. Hiberus amnis toti hispaniæ nomen dedit. Betis prouintiæ uterqꝫ nobilis. Carthaginem apud hiberos quæ mox colonia facta est pœni condiderūt. Taraconem Scipiones: ideo est caput prouintiæ tarraconensis. Lusitanum littus pollet gemma ceraunio plurimum: quod etiam indicis præferunt. Huius ceraunii color est Epiropo qualitas igni probatur. Quem si sine detrimento sui perferat aduersus uim fulsgurum creditur opitulari. Garsiterides insulæ pectāt adue rsum celtiberiæ latus: plumbi fertiles. Et tres fortunatæ: e quibus solum uocabulum signandum fuit. Ebusus e balearibus quæ a diano abest septingenta stadia serpentem non habet: utpote cuius terra serpentes fuget. Colubraria quæ sucronem uersus est foeta est anguibus bocchoris regnum baleares fuerunt usque ad euersionem phrygum cuniculis animalibus quondam copiosæ. In capite beticæ ubi extremus est noti orbis terminus insula a continenti septingentis pedibus separatur: Quamꝙ tyrii a rubro profecti mari erythream: pœni lingua sua gadir septem nominauerunt. In hac Gerionem

h 2

æuum agitauiſſe plurimis monumētis probat
Tametſi quidam putēt Herculē boues ex alia
īſula adduxiſſe quæ luſitaniam contuetur. Sed
gaditanum fretum a gadibus dictum: atlāticus
æſtus ī noſtrum mare diſcudio orbis immittit
Nam oceanus quem græci ſic nominānt a celeri
tate ab occaſu ſolis irrumpēs leuo latere euro
pam radit. Africā dextro. Sciſſiſq; calpe & ab
inna mōtibus quos dicūt colūnaſ Herculis īter
mauros fūditur & hiſpaniam. Ac freto iſti cu/
ius xv. milia paſſuum efficit lōgitudo: latitudo
uix ſeptem. . Quodā hoſtio aperit limē inter/
ni æquoris mixtus mediterraneis ſinibus quoſ
ad uſq; oriētē propellit hoꝝ q hiſpanias profū
dit hipericus fertur & balearicus: qui narbonē
ſē prouintiā gallicuſ. Mox liguſticus: ab eo ad
ſiciliā thuſcus: quē græci ioniū uel tyrrhenū:
itali infeꝝ uocāt. A ſicilia cretam uſq; ſiculus:
Inde creticuſ qui in pāphiliā & ægyptiū protē
ditur mare. Quæ aquaꝝ moles torto in ſeptē
trionem prius latere anfractibus magnis iuxta
græcias & illyricum per helleſpōtū in anguſti/
as ſtringitur propōtidis quæ propōtidis euro
pam aſiam q; diſcriminans ad meotidem perue
nit. Cauſas nominū non uniformiſ dedit ratio.
Aſiaticum & phœnicum a prouintiis dictū ab
inſulis carpatium ægeum icareum balearicum

cyprium. A gentibus ausonium: dalmaticum: ligusticum: thuscum. Ab oppidis adriaticum: argolicum: corinthium: tyrium. A casibus hominum misticum uel hellespōticum. A memoria regis ionium. A bouis trāsitu: uel āgustiis ēt meatibus boum puiis bosphorus. A moribus accolarꝝ euxinus axinus antea appellatus. Ab ordine fluēti ꝓpōtis. Aegyptium pelagus asiæ datur. gallicum europæ: africum libyæ: his ut quæq; proxima sunt uenerunt ī ptes partium: hæc in gremiis terrarꝝ. Oras āt extimas oceanus āplectitˀ: qui a littoribus suis arabicus persicus indicus eous syricus hyrcanus caspius scythicus germanicus gallicus atlāticus libycus ægyptius dicitˀ. Cuius accessus incremēta circa littora indiæ uehementissime proruunt: maximosq; ibi exitus faciunt. Siue ꝙ suspēsus altius substolatˀ ui caloris: seu ꝙ in ea parte orbis & fōtium & fluminum copia sit effusior. Dubitatur etiam nunc quibus ex causis intumescat oceanus. uel quatenus cum superfluus sibi fuerit: rursus in se residat. Nec ī obscuro est plura pro ingeniis differentium potius q̄ pro ueritatis fide expressa. Sed omissa ancipiti concurrentium questione has opiniones probatissimas inuenimus. Phisici autumāt mundum animal esse eumque ex uariis elementorum corporibus cō

globatum: moueri spiritu: regi mente. Quæ utraque diffusa per membra omnia æternæ molis uigorem exerceant. Sicut ergo in corporibus nostris commertia sunt specialia: ita in profundis oceani nares quasdam mundi constitutaĩ per quas emissi anhelitus uel reducti modo inflent maria modo reuocent. At hi qui syderum sequuntur disciplinam contendunt meatus istos commoueri lunæ cursibus adeo ut sic uicissitudines inter manes aquarum & plenitudine respiciant ad auctus eius uł defectiones. Neque eodem semper tempore sed prout illa aut mergatur aut surgat uariant se alternantes recursus

De libya & hortis hesperidum & athante monte.

DE hispania excursus in libyam. Nam bellone progressus quod beticæ oppidum est. Vltra interiacens fretum tria & triginta milia passuum tãgit. Excipit mauritaniam: quæ nũc colonia: & cuius primus auctor Antheus fuit Porro quia in illo ambitu ægyptium finitur pelagus & libycum incipit: placuit ut africam libyam diceremus: Quidam tamen libyam a libye Epaphi filia: africam ab Afro libys Herculis filio potius dictam receperunt. Lx quoq; colonia in eodem tractu constituta est ubi Anthei

regia qui implicandis explicandisq; nexibus hu
mi melius sciens uelut genitus matre terra ibi
dem ab Hercule extictus est. De de hortis he
speridum & peruigili dracone ne famæ licentia
uulneretur: fides ratio hæc est sinuoso meatu
æstuarium e mari fertur adeo flexuosis lateri/
bus tortuosum ut uisentibus procul lapsus an/
gueos facta uertigine mentiatur. Itaque quod
ortos appellauere circundat. Vnde pomorꝝ cu
stodem interpretantes struxerunt iter ad men
dacium fabulandi. Sed hæc insula insinuata sini
bus alueis recurrentis in quibusdam æquoris spi
ris præter arbores oleastri similes & aram sa/
cram Herculi aliud nihil præfert quod propa/
get uetustatis memoriam. Verum ultra fruti/
ces aureos & metalla frōdentia illud magis mi
rum ꝙ solum inferiore loco licet libra depressi
us nunquam accessus freti superlabitur. Sed ob
staculo naturalis repaguli in ipsis marginibus
hæret unda: & intimis orarum superciliis spon
te fluctus in gyrum resistunt. Ita spectando lo
ci ingenio nimirum planities manet sicca: q̃quis
prona superueniant æquora. Oppidum immi/
net sale flumini ab hoc per rutulorum gentem
iter ē ī atlanticas solitudines. Atlās mōs e me
dia harenarꝝ cōsurgit uastitate & eductus ī uici
niā lunaris circuli. Vltra nubila caput condit.

Qua ad oceanum extẽdit cui a se nomen dedit
Manat fõtibus: nemoribus ĩhorrescit: rupibus
asperatur: squalet ieiunio humo nuda nec hær
bida. Qua africam cõtra auersus est opimus na
scentibus sponte frugibus arboribus proceris
opacissimus. Quarũ odor grauis: comæ cupres
sis similes. Vestiuntur lanugine sericis uelleri-
bus nihilo uiliore. In eo latere & hærba eufor
bia copiosa: cuius succus ad multiplex profuit
præsidiũ sanitatis. ad oculariaq; præcipue cla-
ritatẽ: nec mediocriter propellit uim uenenorũ
Vertex sup niualis. Saltus eius quadrupedes
ac serpẽtes fere & cũ his elephãti occupauerũt
Silet per diẽ uniuersus: nec sine horro re secre
tus est: Lucet nocturnis ignibus: choris egy-
panũ undiq; personat. Audiunt & cãtus tybi-
arũ: & tinnitus cĩbalorũ p orã maritimã. A lixa
abest qnq; & ducentis mil. pas. Lixa a gaditano
freto cẽtum qndecĩ milibus: habitatus ante ut
ĩdicat loci facies: quõdã cultu exercitata ĩ qua
usq; adhuc uitis & palmæ extãt uestigia. Apex
Perseo & Herculẽ peruius: cæteris inaccessus.
ita fidẽ ararũ inscriptio palã facit. Qua spectat
occasum ĩter ipsum & flumẽ anatim per quadrĩ
gẽta sex milia Passuũ infames bestiis siluæ ob
sidenti. Amnes circa eum nõ tacendi. Qui li-
cet separentur interuallis amplioribus transie-

runt. Tamen in quoddã atlãtici mõtis ministe rium ad sana marino haustu bãbotum crocodil lis hippopodamis refertum. Vltraq3 adhuc am nis q atro colore exit per ĩtimas & exustas soli tudines: quæ torrente perpetuo & sole nimio plus q̃3 ignito nunq̃3 ab æstu uidicat̃. Hæc de atlãte quem mauri adderim noĩant & Hãnonis punici libri & nostri ãnales prodiderũt. Iuba ẽt Ptolæmei filius q utriusq3 mauritãiæ r̃gno po titus ẽ. Suetonius quoq3 paulinus sũmam huic cognitiõi imposuit manũ q ultra atlãtẽ primus & pene solus romana signa circumtulit.

De mauritania & elephantis

A Prouintiis mauritaniis tingitana quæ solsti tiali plagæ obuia ẽ: quaq3 porrigit̃ ad ĩter nũ mare exurgit mõtibus septẽ q a similitudi ne frẽs appellati freto ĩminent. Hi mõtes ele phãtis frequẽtissimi sũt. Monẽt a prĩcipio hoc animãtiũ genus discere. Igit̃ elephãti iuxta sẽ sũ humanũ intellectũ hẽnt: memoria pollent: syderꝝ seruãt disciplinã: luna nitescente grega tim ãnes petunt. Mox aspersi liquore motibus solis exortus q̃bus possunt salutãt. Deinde in saltus reuertunt̃. Duo eoꝝ genera sũt. Nobili ores ĩdicat magnitudo: minores nothos dicunt Candore dentium intelligit̃ iuuenta. Quorum

alter semper i ministerio est: alteri parcitur ne hebetatus assiduo repercussu minus uigeat. Si fuerit dimicandum cum uenatu premuntur: pariter confligũt utrosque ut ebore damnato nõ requirantur. Hanc enim sibi causam inesse periculi sentiunt. Oberrant agminatim. Natu maximus ducit agmen. Aetate proximus cogit sequentes. Flumen transituri minimos antemittunt: ne maiorum ingressu alueum atterant: & profundos depressis uadis gurgites faciãt. Venerem ante annos decem fœminæ: ante quinque mares nesciũt. Biẽnio coeunt: Quinis nec amplius in anno diebus. Non prius ad gregarium numerum reuersuri quam uiuis aquis abluantur propter fœminas nũquam dimicant nulla enim mouerunt adulteria. Inest illis clæmentiæ bonum. Quippe si per deserta uagabundũ hominem forte uiderint: ductus usque ad notas uias præbent. Vel si cõfertis pecoribus occursitent: itinera sibi blanda & placida manu faciunt: ne quod obuium animal interimãt. At cõflictu fortuito si quando pugnatur: non mediocrem habent curam sautiorum. Nam fessos uulneratosque in medium receptant. Cum captiuitate uenerint in manus hominum mansuescunt hausto ordei succo. Maria transmeaturi naues non prius subeunt q̃ de reditu illis sacramen-

tũ luatur.. Indicos elephãtos mauritani timẽt & quasi paruitatis suæ cõscii aspernãt ab his ui deri. Nõ ãnis decem ut uulgus: sed biennio ut Aristotiles diffinit utero grauescunt. Nec ãpli us q̃ semel gignunt: nec plures q̃ singulos: ui uunt in ãnos trecentos. Impatientissimi frigo/ris. Trũcos edũt: lapides hauriũt: gratissimas ĩ cibatu palmas habẽt. Odorẽ muris uel maxi/me fugiũt: pabula etiã quæ a musculis cõtacta sunt recusãt. Si quis casu chameleõtẽ deuoraue rit uermẽ elephãtis ueneficũ oleastro sũpto pe sti medet̃. Durissimum dorso tergũ est uentre mollius. Setarum hirsutiæ nullæ. Inter hos & dracones iugis discordia. Denique insidiæ hoc astu præparãt. Serpẽtes ꝓpter semitas delite scũt p quas elephãti assuetis callibus euagãt. atq; ita ꝑtermissis prioribus postremos adoriũ tur: ne q ãtecesserint ualeãt ultimis opitulari. ac primũ pedes nodis illigant: ut laq̃atis cruri bus ĩpediãt gradiẽdi facultatẽ. Nã elephãti ni si præuẽti hac spirarum mora uel arboribus se uł saxis applicãt: ut nisu ac põdere nitibũdo attri tos necẽt ãgues. Dimicatiõis ꝓcipua cã ẽ q elephãtis ut aiũt frigidior ĩest sãguis & ob id ã dra cõibus auidissimo torrẽte captãt æstu. Deniq; nũq̃ ĩuadũt nisi potu grauatus ut uenis ꝓpẽsi us irrigatis maiorẽ sũmat de oppssis sacietatẽ.

Nec aliud magisq̃ oculos petũt: quos solos ex
pugnabiles sciũt. Vel ĩteriora auriũ qa is tãtũ
locus defẽdi ñ põt promuscide: Itaq; cũ ebibe
rit sãguinẽ dũ ruũt beluæ dracones obruunt.
Sic utriq; fusus cruor terrã ĩbuit fitq; pigmen
tũ qcq̃d soli tinxerit quod cinaberĩ uocãt. Ele
phãtes ĩ italia ãno urbis cõditæ quadrigẽtesimo
septuagesĩosecũdo ĩ lucãis primũ bello epirati
co uidit: & boues lucanas iñ dixit. Cæsariẽsi co
lõiæ cæsaria ĩest a Diuo Claudio deducta: Bo
chi prius regia: postmodũ iubæ ĩdulgẽtia po
ro. dono data. Inest & oppidũ siga: quod habi
taculũ Siphaci fuit. Nec ab icosio taciti receda
mus. Hercule. n. illac trãseũte xx. q a comita
tu eius desiuerãt locu; deligũt iaciunt mœnia.
Ac ne quis imposito a se nomine priuatĩ gloria
retur de cõdentium numero urbi nomẽ datũ.

De numidia & de ursis ĩ ea

QVod ẽ a fluĩe ãsica numidiæ dat huius ĩco
læ q̃diu errarũt pabl'atiõibus uagabũdis
nomades dci sũt. urbes ĩ ea q̃plurime nobiles
s; circa eminet. Denichulli purpurario fuco ty
riis uelleribus cõpata. Oĩs hæc r̃gio finibus in
zeugitanũ limitẽ desinit. Qua pte siluestris est
feras educat: qua iugis ardua equos alit. eximio
ẽt marmor p̃dicat. numidici ursi forma cæteris
præstãt rabie dũtaxat & uillis profũdioribus.

Nam genitura par eſt quoquo loco editis eam
protinus dixero. Coeũt nõ itidem quo quadru
pedes aliæ: ſed apti amplexibus mutuis uelut
humanis cõiugationibus copulãtur. Deſideriũ
ueneris hyems ſuſcitat: ſecreti honore reueren
tur mares grauidas & ĩ hiſdem licet foueiſ. Par
titis tamẽ per ſcrobes ſecubationibus diuidun/
tur. Lucinæ illis properatius tempus eſt: qppe
uterũ trigeſimus dies liberat: unde euenit ut
præcipitata fæcũditas informes creet partus.
Carnes pauxillulas edũt: qbus color cãdidus.
oculi nulli: & de feſtina immaturitate tãtum ru
dis ſanies exceptis unguium liniamẽtis. Haſ lã
bendo ſenſim figurãt: & interdũ ad pectoratas
fouẽt: ut aſſiduo ĩcubatu caleſactæ animalem
trahãt ſpiritum. Interea cibus nullus. Sane die
bus primis. xiiii. matres ĩ ſomnum ita cõcidũt:
ut nec uulneribus excitari queant. Enixæ qua/
ternis latẽt mẽſibus. Mox egreſſæ ĩ diẽ libeꝶ
tãtam patiũtur ĩſolentiam lucis: ut putes obſi/
tas cecitate. Inualidũ urſis caput. Vis maxima
ĩ brachiiſ & lũbis. Vnde ĩterdũ poſitis pedibus
inſiſtũt. Inſidiantur aluearibus apum maxime
fauos appetũt: Nec auidius aliud q̃ꝫ mella cap
tant. Cum guſtauere mãdragoræ mala moriun
tur. ſed eunt obuiam ne malum ĩperniciem cõ
ualeſcat: & formicas deuorant ad recuperandã

ſanitatem. Si quando tauros adoriuntur ſciunt quibus potiſſimum partibus immorentur. nec aliud q̃ꝫ cornua aut nares petunt. Cornua ut pondere defatigentur nareſ: ut acrior dolor ſit in loco teneri ore. M. Meſſala conſule. L. Domitius Enobarbus curulis edilis urſos numidicos centum: & totidem æthiopas uenatores in circo romano edidit. Idq̃ꝫ ſpectaculum inter memorabiles titulos annotatur.

De aphrica cyrenaica leonibus hiena hienio lapide ſerpētibuſ onagris heliotropio gēma pſillis baſiliſco ſimiis

O Mnis africa a zeugitano pede īcipit: ꝓmōtorio Apollinis ſardiniæ cōtrouerſa ꝓmōtorio Mercurii ꝓcedēs ī frōtē ſicanā ꝓinde extēta ī duas ꝓminētias. Quaꝝ altera ꝓmōtoriū cādidū dicit: altera quæ ē ī cirenaica regione ſucintē uocāt. ea p ſinū creticū oppoſita cretæ īſulæ cōtra tenaꝝ laconiæ excurrit harenis Cathapatmō ægypto inſinuata: cui ꝓximi cirenēſes extēdit inter duas ſyrtes quas inacceſſas uadoſū ac reciprocū mare efficit. Cuius ſali defectus uel incremēta haud ꝓmtū ē deprehēdere. ita in certis motibus nūc in breuia reſcindit dorſuoſa: nūc æſtibus inūdāt inqetis. Vt Varro auctor ē p flabilē ibi terrā uētis penetrātibus ſubitā uim ſpiritus citiſſime aut remouere

maria aut resorbere. . Oīs hæc plaga ab æthiopia & terminis aliæ tigri flumine qui nilū parit ab hispania freto scinditur latere quo ad meridiē uergit fōtiū inops est & infamis siti. Altrinsecus qua septentrionē patitur aquaꝝ larga in agro bizaceno qui patet passuum uel āplius ducentis milibus glebis ita præpinguibus ut iacta ibi semina cum incremēto centesimæ frugis renascantur. Externos in ea plurimos cōuētasse argumentū de urbibus & locis dabimus. Boron promōtoriū quod aquilon̄ credit̄ græci aduenæ sic uocauerūt hipponē rhegiū postea dictū. Itē hipponē alteꝝ de interfluēte freto diarthū nuncupatū. Nobilissima oppida eqtes græci cōdiderūt. clipeā citatē siculi extruūt & aspida primū noīant. uen̄riā ēt ī qua V en̄ris erycinæ r̄ligiōe trāstulerunt. Athei tripolī lingua sua signāt de triū urbiū num̄ro. i. sabrate septis Magne e Philenis fr̄ibus ad laudis cupidinē gratiū uocam̄ datū hadrimeto atq; carthagini auctor ē a tyro populus. Sed quæ sup carthagine ueraces libri ꝓdiderunt hoc loco reddā. Vrbē istā ut Cato ī orōe senatoria autumat cū rex Iapō reꝝ in libya potiret̄: Elissa mulier extruxit domo phœnix & carthadā dixit qđ punico or̄ exprimit nouā cītatē. mox sermon̄ uerso ī uerbū punicū & hæc Elissa & illa carthago dcā ē.

Quæ post ãnos septigentos trigitaseptem ex
ciditur q̃ꝫ fuerat extructa. Deinde a C. Gracco
coloniis italicis data: & iunonia ab eo dicta: ali
quãtisper ignobilis humili & lãguido statu. De
mum ĩ claritate secũdæ carthagiuis ĩteriectis cẽ
tum & duobus ãnis. M. Antonio P. Dolobel/
la consulibus enituit. Alterꝫ post urbem romã
terrarꝫ decus. Verꝫ ut ad africã redeam ipsa suo
cigitur angl'o. Intern a eius plurimæ quidẽ be
stiæ sed prĩcipaliter leones tenẽt: Qui ut Ari
stotiles ꝑhibet soli ex eo genere quod dẽtatũ
uocãt uidẽt protinus atqꝫ nascũtur. Horꝫ trifa
rium genus scribitur. Nam breuiores & iubis
crispi plerꝫqꝫ ignaui sũt & imbelles. Lõgiores
& coma simplici acres magis ac potẽtes. At hi
quos creãt pardi ĩ plebe remanẽt iubarꝫ ĩopes
pariter omẽs parcũt a sagina primum qui alter
nis diebus potum: alternis cibum capiũt ac fre/
quẽter si cõcoctio nõ est ĩsecuta solitæ cibatio/
ni superponuntur diem. Tũcqꝫ carnes iusto am
plius deuoratas cum grauãtur ĩsertis ĩ ora un/
guibus spõte protrahũt. Sane & cum fugiẽdũ
est in facietate diem faciũt. Senectam defectio
probat dẽtium. Nam clementiæ inditia multa
sunt. Prostratis parcũt. In uiros potius q̃ꝫ ĩ fœ
minas sæuiũt. Infantes nõ nisi ĩ magna fame
perimũt. nec a misericordia separãtur. Assiduis

deniq͡ʒ exēplis patet eos pepcisse: cū multi capti uoꝝ aliquot leonibus obuii ītacti repatriauerīt Getulæ etiā mulieris nomē Iubæ libris cōpre hensū est: quæ obtestata occursantes feras im punis rediit. Auersi coeūt: nec hi tantū: sed & līces & cameli & elephāti & rhinocerōtes et ty grides. Leænæ fœtu primo catulos qnq͡ʒ edūt Deīde per singulos partus numeruʒ decoquūt ānis insequentibus. Sed postremo cū ad unum materna fœcūditas recidit: ut ultīo singulos ꝓ creent steriles fiunt ī æternum. Animos leonū frōs et cauda indicat: sicut motus equini de au/ ribus intelligūtur. Dedit. n. hæc signa genero sissima cuiq͡ʒ natura. Vis sūma ī pectore est: fir mitas in capite præcipua. Cū premūtur a cani/ bus cōtēptim recedunt subsistētesq͡ʒ interdum ācipiti recessū dissimulāt timorē: idq͡ʒ agūt si in cāpis patentibus ac nudis urgeātur. Nā silue/ stribus locis quasi testem ignauiæ nō reformi/ dantes quāta possūt se fuga subtrahūt. Cū inse quuntur nisum saltu adiuuāt. Cū fugiunt nō ua lēt salire. Gradiantes mucrones unguium uagi nis corpoꝝ claudunt: ne acumina attritu tūdāt hoc adeo custodiunt ut non nisi auersis falculis curāt. Septi a uenātibus obtutu terrā cōtuēt. quo minus cōspectis uenabulis terreāt. Nūq͡ʒ limo uident: minimeq͡ʒ se uolunt aspici. Cātus

gallinaceorum & rotarum timent strepitus: sed ignē magis. Lentophanas accepimus uocari besti/ as modicas: quæ capite exuruntur ut earum cine ris aspergine carnes pollutæ iactæque per cōpi/ ta concurrētium semitarum leones nocēt: si quantu lūcūque ex illis sūpserint. Propterea leones na/ turali eas premūt odio: atque ubi facultas data ē morsu quidem abstinent: sed dilaniatas exaīant pedum nisibus. Spectaculum ex his romæ pri/ mus edidit Sceuola Publii filius ī curuli ædilita te. Hienā quoque mittit africa: cui cum spina ri/ get collum continua unitate flecti nequit: nisi toto corpore circūacto. Multa de ea mira pri/ mū que sequitur stabula pastorum & audito assiduo addiscit uocamē quod exprimere possit imitati one uocis humanæ. In hoīem astu accitū noctu sæuiat. Vomitus quoque mētit humāos: falsisque singultibus sollicitos sic canes deuorat. Qui for te si uenātes ūbrā eius dum īsequūt cōtingerit latrare nequeūt uoce perdita. Eadē hiena inq/ sitione corporum sepultorum busta eruit: propterea pmptius est marē capere. Fœminis. n. ingeni ta est callidior astutia. Varietas multa inest ocu lis: oculorumque mutatio. In quorum pupillis lapis ī uenit hien dicūt præditū illa potestate ut cuius hoīs fuerit linguæ subditus pdicat futura. Ve rū hiena quodcūque aīal ter lustrauerit mouere

ſe nō pōt. Quaꝓpter magicā ſciam ieſſe ei ꝓ/
nūtiauerūt. In æthiopiæ pte coit cū leæna uñ
naſcit̃ mōſtꝝ cui corococte nom̄ ē. Voceſ hoīꝫ
& ipſa ꝑiter affectat. Nūq̄ꝫ cohibet aciē orbiū
ſed ī obtutū ſiñ uictatione cōtēdit. In ore gigi
ua nulla: dēs unus atqꝫ ꝑpetuus: q ut nunq̄ꝫ re
tūdat̃ naturaliter capſulaꝝ mō claudit̃. Interea
q̄ coeūt herbatica eadē africa onagros hēt. In
quo genere ſinguli īperitāt gregibuſ fœminaꝝ
Aemulos libidinis metuunt. Inde ē q̄d' graui
das ſuas ꝑuāt. ut ī editis maribus ſi qua facul/
tas fuerit generandi ſpem morſu detruncent.
Quod cauētes fœminæ ī ſeceſſibus ptus occu
lūt. Africa ſerpētibus adeo fœcūda ē ut mali
huiuſ merito illi potiſſimū palma det̃. Ceraſte
ꝓfert quadrigemīa cornicula: quoꝝ oſtētatiōe
ueluti eſca illicitatas aues ꝑimunt. Nā reliqua
corporis de īduſtria harnis tegit: nec ullū iudi/
ciū ſui ꝓbent: niſi ex ea parte qua īuitatis dolo
paſſeribus necē perpetuā aucupēt̃. Amphiſbe
na cōſurgit ī caput geminū: quoꝝ alteꝝ ī loco
ſuo ē: alteꝝ ī ea parte qua cauda. Quæ cā effi/
cit ut capite uterq̄ꝫ ſexuſ nitibundo ꝑpat tracti/
bus orbiculatis. Iaculi arboꝛs ſubeūt: e qbuſ ui
maxīa turbinati penetrāt aīal quodcūq̄ꝫ obuiū
fortuna fecerit. Scithale tāta præfulget tergi
uarietate: ut notaꝝ gratia uidentes retardet.

Et quoniam reptando pigrior est: quos assequi
nequit miraculo sui capiat stupentes. In hoc ta
men squamarum nitore hyemales exuuias prima
ponit. Plures diuersæq; aspidū species: uerum di
spares effectus ad nocendū. Dipsas siti iterficit
Hypanale somno necat teste etiam Cleopatra
emitur ad mortem abarum uirus quoniā medelas
admittit minus fame meretur. Hemorrois mor
su sauguinē elicit: & dissolutis uenarum cōmertiis
quicquid animæ est euocat per cruorem. Pre-
ster quem percusserit distēditur: enormiq; cor
pulentia necatur: extuberatos ictus sopi stat ī
putrendo sequitur. Sūt & hammoditæ. Est et
cenchris. elephantie chersidrica. Medracontes
postremo q̃tus nominū tātus mortium nume
rus. Nam scorpiones stinci lacertiq; uermibus
nō serpentibus ascribuntur. Monstra hæc si bi
bant clæmentius feriūt. Habēt affectus nō te
mere nisi coniuges euagantur. Capto altero ul'
occiso uter superfuerit efferatur. Subtiliora sūt
capita fœminis. Alui tumidiores. pestis nocē-
tior. Masculus æqualr̄ teres est: sublimior eti
am mitiorq;. Igitur anguibus uniuersis hebes
uisus est: raro in aduersum cōtuentur. Nec fru
stra cum oculos non in fronte habeant sed in tē
poribus adeo ut citius audiāt q̃ quid aspiciāt.
De gemma heliotropio iter æthiopiam africā

cyprum certamen fuit: quæ nam mitteret ge-
neris huius eminentissimam. Deprehēsumque
est documēris plurimis æthiopicam aut libycā
palmam tenere: uiridi colore est non ita acuto:
sed nubilo magis: & represso stellis puniceis su
perspersa. Causa nominis de lapidis est effectu
& potestate lapidis. Deiecta in labris æneis ra
dios solis mutat sanguineo repercussu septa ex
traque aquam splendorem aeris abiicit & auer-
tit. Etiam illud posse dicitur ut hærba eiusdem
nominis mixta & præcantationibus legittimis
consecrata: eum a quocūque gestabitur subtra
hat uisibus obuiorum. Inter syrtes quāuis ter-
ra pergentibus iter syderibus destinatur: nec
aliter cursus patescit. Nam putris soli faciem
aura mutat: & minimo licet uēto tantam diuer
sitatem flatus efficit: ut subinde peruersis syrti
bus locorum nulla inditia agnitioni relinquāt.
cum modo quæ fuerant tumulis ardua ī ualles
residunt. Modo quæ uallibus pressa cœtu pul
ueris aggerantur. Ita enim cōtinens natura ma
ris uim patitur: nec interest ubi potius sint pro
cellæ: cum ad exitum uiantium elementis con-
gruentibus in terris flabra sæuiant in mari ter-
ræ. Vtræque syrtes ducentis quinquaginta mi
libus pass. separantur: aliquanto clæmentior
quæ minor est. Cn. denique Seruilio C. Sem-

pronio consulibus inter hæc uadosa romanam classem impune accepimus perfretasse. In hoc sinu mene insula post minturnenses paludes C. Mario fuit latebra. Supra garamantas psilli fuerunt: contra noxium uirus muniti. incredibili corporis firmitate: soli morsibus anguium nõ interibant: & quãuis dente lœtali appetiti incorrupta durabãt sanitate. Recẽtes etiam editos serpẽtibus offerebãt. Si essent partus adulteri matrum crimina plectebantur interitu paruulorũ. Si pudici probos ortus a morte paterni sãguinis priuilegium tuebatur. Sic originis fidem probabant uenenis iudicantibus. Sed hæc gens interiit a nasamonibus capta: neq3 quicq3 aliud præter opinionẽ de uestigio nominis sui psilli reliquerunt. Nasamonitem lapidem nasamones dant sanguineum uniuersum nigris uenulis adumbratum. In ĩtimo recessu syrtis maioris circa phylenorum aras lotophagos fuisse diximus. Nec incertum est a phylenorum mari nõ procul palus est quam triton amnis ĩfluit Vbi speculatam se artium deam crediderunt. Maior syrtis ostentat oppidum. Cirenas uocãt quod Bathius lacedemonius olympiade quĩta & quadragesima rege Martio res romanas tenente: ãno post troiam captam quĩgẽtesimo & octogesimo sexto cõdidit. Quæ domus Cali-

machi poetæ fuit patria. Inter hæc oppidũ & templũ Hammonis milia passuum trecẽta sũt. Templo fõs proximat soli sacer. Qui humoris nexibus humum stringit fauillam etiã ĩ cespitẽ solidat: In qua gleba nõ sine miraculo lucus ui-ret undiq; secus agris arentibus. Illic & lapis legitur Hammonis uocãt cornu. Nam ita tortu-osus est & ĩflexus ut effigiem reddat cornu arietis. Fulgure aureo est præ diuina sõnia repræsẽtare dicitur subiectus capiti ĩcubãtium. Et arbor est melops nomĩe ex qua profluit lẽtus humor quẽ a loco hãmoniacum noĩamus. Apud cireñses præterea syrpe gignitur odoratis radicibus uirgulto hærbido magis q̃ arbusto. cuius e culmo exudat æstatis tẽpore pingue rosi-dum: idq; pascẽtium hircorũ ĩhæret barbulis. Vbi cum arefactum ĩoleuit guttis stiriacis legitur ad usum mensarũ uel medelæ magis. Dictũ est primum syrpicum quoniã manat ĩ modum lacteũ. Deĩde usu deriuãte laser noĩatũ. Quæ germina initio barbaricæ impressionis uastatis agris. Postea ob ĩtolerãdam uectigalis nimietatem ferme penitus ipsi accolæ eruerunt. Cire-nis ab leua africa ẽ: ab dextera ægyptus: a frõte sæuũ & ĩportuosũ mar̃: a tergo barbarorũ uariæ natõnes & solitudo ĩaccessa ĩcultaq; & squalẽs quæ basiliscũ creat malũ in terris singulare.

Serpens eſt pene ad ſemipedem longitudinis: alba quaſi mitrula. Lineatus caput nec hoīnū tantum nec aliorum animantium exitiis datus. Sed terræ quoque ipſius quam polluit & exu/rit: & ubicunque ferale ſortitur receptaculum. Denique extingit hærbas: necat arbores: ip/ſas etiam corrumpit auras: ita ut in aera nulla alitum impune tranſuolet infecta ſpiritu peſti/lenti. Cum mouetur media corporis parte ſer/pit: media arduus eſt & excelſus. Sibilum eius etiam ſerpentes alii perhorreſcunt. Et cum ac/ceperint fugam quæque quoquo poſſunt pro/perant. Quicquid morſu eius occiditur: nō de paſcitur. Fera non attrectat ales. Muſtellis tā tum uincitur: quas illic homineſ inferunt cauer nis in quibus dilitefcat. Vis tamen nec defunc to deeſt quidem. Deniqȝ baſiliſci reliquias am/plo ſextetio pergameni comparauerūt ut ædē Apellis manu inſignem nec araneæ intexe/rent: nec alites inuolarent cadauer eius reticu/lo aureo ſuſpenſum ibidem locauerunt. Circa extimum ſyrtium illarum berenicem ciuitatem aluit lethon amnis inferna ut putant inundatio ne prorūpens: & apud priſtinoſ uates latex me moratus obliuionis. Hanc beronicem muniuit quæ Ptolæmeo tertio fuit nupta: & in maiori ſyrti locauit. Omē aūt latifundum quod inter

ægyptum æthiopiam libyamq; diffūditur quā
cunq; lucis opacum eſt uarium impleuit ſimiaꝝ
genus. Nec quiſquam offenſus nomine cogni/
tione grauetur. Enimuero operepreciū eſt ni
hil omittere: in quo naturæ ſpectanda ſit pro/
uidentia. Vulgus ſimiarum in his eſt quas paſſi
uidemus non ſine ingenio æmulandi. quo facili
us in manus ueniunt. Nam dum auidæ uenan/
tium geſtus affectant: relicta conſulto uiſci un/
guilla: quod mendacio factum uident oculos ſu
os obliniunt. Ita uiſu obducto pronum eſt eas
corripi. Exultant noua luna. Triſtes ſunt cor/
nuto & cauo ſydere. Immoderate fœtuſ amāt:
adeo ut catulos facilius amittant: quos impen/
dio diligunt: & ante ſe geſtāt: quoniā neglecti
pone matrē ſemper hærēt. Circopiteci caudas
habēt. Hæc diſcrectio eſt īter priuſ dictas. Ce
nocephali & ipſi ſunt e numero ſimiarū ī æthio
piæ partibus frequentiſſimi uiolenti ad ſaltū.
feri morſu. nunquā ita manſueti ut non ſint ma
gis rabidi. Inter ſimias habētur & ſphinges uil
loſæ comis: mammis prominulis ac profundis
dociles ad feritatis obliuionem. Sūt & quas uo
cant ſatyros facie admodum grata: geſticulatis
motibus inquietæ. Callitrices toto pene aſpec
tu a cæteriſ differūt. In facie barba eſt: lata cau
da. Has capere nō eſt arduū: ſed proferre raꝝ.

Neq̃ enim uiuũt in altero q̃ꝫ methyopico hoc est suo cælo.

De amatibus & asbitis

INter nasamonas & troglodytas gẽs amantũ est: quæ salibus domos extruũt: quos in modũ cautiũ e mõtibus excitatos ad usum ediũ cemẽtiis nectũt struitibus. Tanta ibi huiusce uenæ copia est: ut tecta faciãt e salinis. Hi sũt amates qui cõmertia cum troglogytis habẽt. Carbũculi gemæ citra amates propriores na/samonibus. Asbitæ lasere uiuunt: hoc alũtur: hoc illis dulce est.

De garamãtibus & ĩsula gauleon

GAramãtũ oppidũ est debris fõte miro qui deniq̃ alter nis uicibus die frigeat: nocte ferueat. ac per eadem uenaꝶ cõmertia interdũ ignito uapore æstuet. Interdũ glaciali horrore algescat. Incredibile memoratu ut tã breui tẽ/poris circulo natura tã dissonã sui faciat uarietatem. Idq̃ qui percõtari uelit tenebris inesse fluori illi æternã facem credat. Qui rimetur die brumales scatebras nunq̃ꝫ aliud existimet q̃ꝫ ppetuo rigere. Vnde non immerito per gentes debris inclyta est. Cuius aquæ & cælesti uertigine mutant qualitatem quãuis controuersa sy deꝶ disciplina. Nã cũ mundum a calore uesper tẽperet ab occasu ĩcipit ita ĩcalescere ut ĩ tactu

abſtineas noxiū ſit cōtigiſſe. Rurſum cū ortus ſolis incāduerit: & radiis feruefacta ſūt omnia: ſic glaciales euomit ſcaturigines: ut hauriri etiam a ſitiētibus nō queat. Quis ergo nō ſtupeat fontem qui friget calore: calet frigore. Garamāticæ regionis caput garamana eſt: ad quā iter diu inextricabile fuit & inuium. Nā latrones puteos harenis operiebāt ut tēporali fraude ſubductis aquis in fame & ſiti iter ſubmoueret acceſſus uiantiuꝫ. Sed Veſpaſiano principe bello quod cū oenenſibus geſtū eſt difficultas hæc interiit compēdio ſpatii breuioris reperto Garamantas Cornelius Balbus ſubegit: & primus ex hac hyſtoria triumphauit: primuſ ſane de externis ut pote qui gadibus genitus acceſſit ad gloriam nominis triumphalis. Armenta gentis iſtius obliquis ceruicibus pabulantur. Nam ſi recta ad paſtū ora dirigāt officiūt ꝓna ī humū cornua & obnixa. Ex pte qua cercina ē accepimus gauleon inſulā. In qua ſerpens neqꝫ naſcitur neque uiuit inuecta. Propterea iactus ex ea quocunque gentium puluiſ arcet angueſ: Scorpiones ſuperiactus illico perimit.

De æthiopibus & eorum mirabilibus

AEthiopes & Atlanticæ gentes tygri flumine diuidūtur: quam partem putāt

nili. Sic papyro uiret: Sic calamo prætexitur. Animalia eadem edit. Iisdem temporibus exundat. Intra ripas tunc quoque redit cum contentus est alueo suo nilus. Garamantici æthiopes matrimonia priuatim nesciunt. Sed oībus uulgo in uenerem licet. Inde est ꝙ filios matres tãtum recognoscunt. Nam paterni nominis nulla reuerẽtiã est. Quis enim uerum patrem nouerit in hac luxuria incesti lasciuientis. Ea propter garamantici æthiopes inter omnes populos degeneres habentur. Nec immerito qui afflicta castitatis disciplina successionis notitiam ritu improbo perdiderunt. Nomen æthiopũ late patet in parte africana. Quam a meroe diuidit libya. Plurimæ eorum sunt & uariæ nationes. Harũ e numero nomades cinocephaloꝝ lacte uiuunt. Suerboti longi sũt ad pedes duodecim. Azachei captos uenatibus elephantos deuorant. Apud sambales nulla est aurita quadrupes: nec elephanti quidem his proximi sũmam regiæ potestatis eam tradunt de quorũ motibus quidam imperite augurantur maritimos æthiopas quaternos oculos dicunt habere: Sed fides alia est. Illi denique quod & uident plurimũ: & manifestissime destinãt iactus sagittaꝝ. Occidentẽ uersus agri ophagi tenẽt q solas pantheraꝝ & leonum carnes edũt.

Rege præditi: cuius in frõte oculus unus est.
Sunt & pãphagi: quibus esca est quicquid man
di potest & omĩa fortuitu gignẽtia. Sũt antro/
pophagi: quorꝫ mores uocam sonat. Einomo/
logos aiũt habere caninos rictus et prominula
ora. Artabatitæ proni atqꝫ quadrupedes. nec
secus ac feræ sine sedibus euagãtur. Confines
mauritaniæ certo tempore locustas terrestres
legunt duratasqꝫ salsuginẽ ĩ præsidium uitæ so
las hñt. Sed ex illis quadragesimũ æui ãnum
nullus supgredit̃. Ab oceani æstu ad meroen
quã insulã amplexu primo nilus facit: milia pas
suum sexcenta triginta sũt. Vltra meroen sup
exortũ solis macrobii æthiopes uocantur. Di/
midio.n.eorꝫ protensior est qꝫ nostra uita: hi
macrobii iustitiam colũt: amant æquitatẽ: plu
rimum ualent robore: præcipua decẽt pulchri
tudine: ornantur ære: aurõ uincula faciũt. No
xiorꝫ locus apud eos est heliatropera opiparis
epulis semper refertus: quibus indiscrete oẽs
uescuntur. Nam etiã diuinitus eas augeri ferũt
Est etiã ibi lacus quo perfusa corpora uelut oli
uo nitescunt. Ex hoc lacu potus saluberrimus
sane adeo liqdus est ut ne caducas quidẽ uehat
frõdes: sed illico folia lapsa ad fundum dimittat
laticis tenuitate. Vltra hos desertæ inhuma/
næ ꝑ solitudines adusqꝫ arabicos sinus. Deinde

in ultimis orientis monstruosæ gentium facies Aliæ sine naribus æquali totius oris planitie ĩformes habẽt uultus. Alii cõcreta ora sunt mo dicoq; tantum foramine calamis auenaℝ pastus hauriunt. Nonnullæ linguis carent: in uicem sermonis utentes nutibus moribusq;. Quædã ex istis nationibus ante Ptolæmeum Latyrum regem ægypti incognitũ habuerunt ignis usũ. Aethiopia omnis ab oriente hiberno ad occi/dentem hibernum tenet quicquid eius est sub meridiano cardine lucis nitet. Qui maxime ui/rent hyeme. A meridiana parte mons editus mari imminet ingenio igni peræternum ferui/dus & inquietus iugis flagrantibus. Inter quæ incẽdia iugis æstus draconum magna copia ẽ. Porro ueris dracũibus ora pua & ad morsus nõ dehiscentia: sed arctæ fistulæ per quas & tra/hunt spiritus: & linguas exerunt. Quippe non in dentibus uim sed in caudis habent: & uerbe re potius q̃ꝫ rictu nocent. Exciditur e cerebris dracontias lapis. Sed lapis non est nisi detraha tur uiuentibus. Nam si obeat prius serpens cũ anima simul euanescit duricies soluta. Vsu eius orientis reges præcipue gloriantur: quãquam nullum lenocinium artis admittat soliditate: & quicquid in eo nobile est non manus faciunt: nec alterius q̃ꝫ naturæ candor sit quo reluceat

Auctor Sothagus gemmam hanc etiam sibi ui
sam scribit: & quibus intercipiatur modis edo
cet. Præstantissimi audacia uiri explorant an/
guium foueas & receptus. Inde præstolati
ad pastum exeuntes præteruectique parcitis
cursibus obiiciunt gramina medicata quantum
potest ad incitandum soporem. Ita somno ob
sitis e capitibus execant lapides: & de manu/
biis præcipitis ausi prædam reuehunt teme/
ritatis. Quae locorum æthiopes tenent fe/
ris plena sunt. E quibus quam nabum uocant
nos camelopardalum dicimus. Collo equi simi/
lem. Pedibus bubalinis. Capite camelino. Ni/
tore rutilo. Candidis maculis supersparsi. Hoc
animal Romæ circensibus dictatoris Cæsaris
primum publicatum. Iisdem ferme tempori/
bus illic exhibita monstra sunt cessos appel/
lant. Quorum posteriores pedes crure &
uestigio humanos artus mentiuntur: priores
perinde hominum manus referunt. Quæ ta/
mē a nostris non amplius quam semel uisa sunt
Ante ludos. Cn. Pompei rhinocerontem Ro/
mana spectacula nesciebant. Cui bestiæ co/
lor buxeus. In naribus cornu unicum: & re/
pandum. Quod subinde attritum cauti/
bus in mucronem excitat. Eoque aduersus

Elephãtos proeliatur. par ipsis prope lõgitudine: breuior cruribus: naturali tælo aluum petens: quam solã intelligit ictibus suis peruiam. Iuxta tygrim fluuium catoblepas nascitur modica atq iners bestia: caput prægraue ægreferens: aspectu pestilenti. Nam qui ĩ oculis eius ostẽderint protinus uitam exuũt. Formicæ ibi ad formam canis maximi harenas aureas pedibus eruunt quos leoninos habẽt: quas custodiunt ne quis auferat: captãtesq ad necem prosequuntur. Eadẽ æthiopia mittit licaonẽ lupum ceruice iubatum: & tot modis uarium ut nullũ illi colorem dicãt abesse. Mittit & parãdrũ bouum magnitudine: bisulco uestigio: ramosis cornibus: capite ceruino: ursino colore: & pariter uillo profũdo. Hũc parãdrum affirmãt habitũ metu uertere. : & cum dilitescat fieri ad similitudinem cuicũq rei proximauerit siue illa saxo alba sit seu fruteto uirẽs: siue quã aliã præferat qualitatẽ. Faciũt hoc idẽ in mare polipi. In terra cameleontes. Sed & polipus & cameleõ glabra sunt ut possit tutis leuitate speculi modo proximantia æmulari. In hoc nouũ est & singulare hirsutiã pili colorꝝ uices facere. Hinc euenit ut difficulter capi possit. Aethiopicis lupis proprium est quod in saliendo ita nisus habent alitis ut non magis proficiant cursu q̃ meatu.

Homines tamen nunquam impetunt. Bruma comati sunt: æstate nudi. thoas uocant. Histrix quoque inde loci frequentissima erinaciis similis: Spinis tergum hispida. Quas plerumque laxatas iaculatione emittit uolūtaria. : ut assiduis aculeorum nymbis canes uulneret ingruentes. Illius cæli ales est pegasus. Sed hæc ales equinum nihil præter aures habet. Tragopa quoque auis maior aquilis cornibus arietinis præferēs armatū caput Aethiopes legunt cinamum. Id frutetum situ breui nascitur: ramo humili & represso. : nunquam ultra duas ulnas altitudinis/ Quod gracilius prouenit eximium magis ducitur. Quod ī crassitudinem extuberatur despectui est. Verum legitur per sacerdotes hostiis prius cæsis. Quas cum litauerint obseruatur ut messis nec ortum solis nisi anticipet nec egrediatur occasum. Quisquis principatum tenet sarmentorum aceruos. hasta diuidit. quæ sacrata est ī hoc ministeriū: Atque ita portio manipulorum soli dicatur: quæ si iuste diuisa est sponte incenditur. Inter hæc quæ diximus nitore ceruleo hiacyntus inuenitur. lapis preciosus: siquidem inculpabilis inueniatur Est enim uitiis nō parce obnoxius. Nā plerumque aut uiolatio diluitur: aut nubilo obducitur: aut albicantius in aquaticum eliquescit. Optimus ī illo tenor: si nec dēsiore fuco sit obtusior: nec

propēsa perspicuitate detectior: sed ex utroq̃ temperamento lucis & purpurae moderatū sua uiter florem trahit. hic est qui sentit auras: cū caelo facit mutationem: nec aequaliter rutilat: Cum autem nubilosus est aut serenus dies praeterea in os missus magis friget. Sculpturis certe minime accomodatus: ut qui attritum respuat: nec tamen penitus inuictus est. Nā adamāte scribitꝰ & notatur. Vbi hiacynthus ibi & crisoprasusꝰ apparet. quem lapidem lux celat. Prodit obscurum hoc enim est in illo diuersitas ut nocte igneus sit: die pallidusꝰ. Ex ipso solo sumimus emathitem rubore sanguineo: ac propterea emathites uocatus.

De ultimis gentibus libyae.

QVod ab atlante adusq̃ canopitanum hostium panditur. Vbi libyae finis est & aegyptium limen dictum a Canopo Menelai gubernatore ibi sepulto in ea insula quae hostium nili facit gentes tenent dissonae. quae in auiae solitudinis secretum recesserunt. Ex his atlātes ab humano ritu prorsus exulant. nulli propriū uocabulum: nulli speciale nomen. Diris uultibus solis ortus excipiunt. Diris occasus prosequuntur. Vstiq̃ undiq̃ torrentisꝰ plagae sydere: oderunt deum lucis. Affirmāt eos somnia non uidere & abstinere penitus ab animalibus uniuer

ſis. Troglodytæ ſpecuſ excauant: illis teguntᷓ: nullius ibi habendi amor: a diuitiis paupertate ſe abdicarunt uoluntaria. Tantum lapide uno gloriantur quem excontbaliton uocant tam diuerſis notis ſparſum ut ſexaginta gemmarum colores in paruo eius orbiculo deprehendantᷓ. Iſti carnibus uiuunt ſerpentium. ignarique ſermonis ſtridunt potius ꝙ̄ loquuntur. Augulæ uero ſolos colūt inferos: fœminas ſuas primis noctibus nuptiaꝶ adulteriis cogūt patere mox ad perpetuam pudicitiam legibuſ ſtringunt ſeueriſſimis. Gamphaſantes abſtinent prœliis: fugiunt commertia: nulli ſe externo miſceri ſinunt. Blemyaſ ſed non eoſ qui uicina rubro mari incolunt credunt truncos naſci parte qua caput eſt: os tamen & oculos habere in pectore. Satyri de hominibus nihil aliud præferunt ꝙ̄ figuram. Egypanes hoc ſunt quod pingi uidemus. Himātopodes flexis niſibus crurū repūt potius ꝙ̄ incedunt: & pergendi uſum lapſu magiſ deſtinant ꝙ̄ ingreſſu. Pharuſi cum Herculi ad heſperidas pergenti forent comites itineris tedio hic reſederunt. Hactenus libya.

De ægypto & de his quæ ſunt in eo.

AEgyptus a meridie introrſuſ recedit quoad prætēdāt æthiopes. A tergo īferiore eiuſ

partem nilus circūfluit: qui sciſſus a loco cui᷑ delta nomē eſt ad inſulæ ſpatia āplectitur iteramina & incerto pene fonte decurrēs proditur ut loquemur. Originem habet a mōte inferioris mauritaniæ qui oceano propinquat. Hoc affirmant libri punici: hoc Iubam regem accepimus tradidiſſe. Igitur protinus lacum efficit quē nilidem dicūt. Nilum aūt iam inde eſſe cōiectāt. ꝙ hoc ſtagnū hærbas: piſces: beluas nilminus procreet q̄ in nilo uidemus. At ſi quādo mauritaniam unde ei origo eſt aut niuibus denſioribus aut himbribus largioribus irrigatur incremēta exundationis in ægypto augeantur. Sed effuſus hoc lacu harenis ſorbet: & cuniculis cæcis abſconditur. Deinde ī cæſarienſi prorūpens amplior eadem indicia præfert: quæ in exortu notauimus. Rurſuſq; ſubdidit: nec prius reddit q̄ poſt interualla itineris extēti cōtingat æthiopas. Vbi exit nigrum facit fluuium quē ſupra diximus eſſe terminum limitis Africani. Aſcapum eum inde gentes uocant: ſcilicet aquā e tenebris profluentem. Multaſ magnaſque ambit inſulas. Quarum pleræque ſunt tam diffuſæ: uaſtæq; magnitudinis ut uix eas dierum quīq; curſu prætermeet: quāuis concitus ibi feratur Nobiliſſima earum eſt meroe circa quam diuiſus dextro a lueo aſcapors: leuo aſtabors acta-

pores nominãt. Tũc quoque emersus magna lõginquaque loca cum primũ occursãtibus sco/pulis asperatur: tãtis agminibus extollitur ĩter obiecta rupium ut ruere potius q̃ manare cre datur. Demumque a cataracte ultimo tutus ẽ. Ita enim quædam claustra eius ægyptii nuncu pauerũt. Relicto tamẽ hoc pone se nomĩe quo tygris uocatur: mox ĩoffẽsus meat septem ho/stiis: conditur in meridiem uersus: excipitur ægyptio mari. Ignari syderum uel locorum ua rias de excessibus eius causas dederũt. Alii affir mãt ethesias nubium dẽsitatem illo cogere: un de amnis hic auspicatur: ipsumque fontẽ super/no humore sublatum tãtam inũdationis habere substãtiam: quãtam bibula ad liquorem nubila subministrauerĩt. Ferũt alii q̃ uentorꝝ flatibus repercussus cum fluorem solitæ uelocitatis nõ queat promouere: aquis ĩ arcto luctantibus in tumescat: & quãto impẽsius cõtrouersi spiritus repugnauerĩt: tãto excelsius sublimari ĩ altitu dinis uertices repercussam celeritatem: quãdo nec solitus extenuet cursus alueum: & stipato iam flumine uenis originalibus torrẽtium pon dera superueniant. Ita concordi uiolentia hinc urgentis elemẽti: hinc resistentibus undis exul tãtibus molem colligi: quæ excessus facit. Nõ nulli affirmãt fõtem eius qui fialus uocatur sy/

derum motibus excitari: extractumq radiis cã dentibus cælesti igne suspendi: non tamen sine certa legis disciplina hoc est lunis cœptantibus Verum omẽm excessus originem de sole fieri: primãq exultantiam tumoris concipi cum per cãcrum soluebatur. Postmodum triginta eius partibus euolutis ubi ingressus leonem ortus sirios excitauerit propulso omĩ fluore tantam uim amnis erumpere. Quod tempus sacerdotes natalem mundi indicauerũt. id est in. xiii. Kalen. augustas & undecimum diem deinde reuocare exitus uniuersos cum ĩ uirginem transeat: penitusque inter suas ripas capere: cum librã sit ingressus. Hoc etiam addunt pariter eum nocere siue abundantius exæstuet: siue partius: quandoquidem exiguitas minimum fœcunditatis apportet. Propensior copia diuturno humore culturam moretur. Maximos deinde exitus eius duo de uiginti consurgere iustissimos: sexdecim temperari: nec in quindecim abesse prouentus fructuarios. Sed quicquid intra fit famem facere. Dãt illi etiam hoc maiestatis ut portẽdat futura argumẽtantes quãdoquidẽ pharsalico bello non fuerit egressus quinq ulnas. Iam illud palam est q̄ solus ex amnibus uniuersis nullas expiret auras. Ditionis ægyptiæ esse incipit a syene: in qua fines æthiopum: & inde usque dũ

mari intimatur nili nomẽ tenet ĩter omĩa quæ ægyptus hebet digna memoratu præcipue bouem mirantur apim uocant. Hunc ad inſtar colunt numinis: ĩſignem notæ albæ macula quæ dextro lateri eius ingenita corniculantis lunæ refert faciem. Statutum æui ſpatium eſt quod ut affuit: profundo ſacri fontis immerſus necatur: ne diem longius trahat q̃ licebit: mox alter nec ſine publico luctu requiritur: quem repertum centum antiſtites memphim proſequũtur. Vt incipiat ſacris ibi iniciatus ſacer fieri. Delubra quibus ſuccedit aut incumbat miſtice thalamos nominant. Dant omnia manifeſtantia de futuris illud maximum ſi de conſulentis manu cibum capiat. Denique auerſatus Germanici Cæſaris dextram prodidit ingruentia. Nec multo poſt Cæſar extinctus eſt. Pueri apim gregatim ſequuntur: & repente uelut lymphatici uentura præcinunt. Bos illi fœmina oſtenditur in anno ſemel & ipſa non abſque certis inſignibus qua inuenta & oblata eſt eadẽ die neci datur. Apis natalem memphitici celebrant. Iactu aureæ pateræ quam proiciunt in nili ſtatum gurgitem hæc ſolennitas per ſeptem dies agitur. Quibus diebus cum ſacerdotibus quaſdam crocodilli inducias habent. nec attrectant lauantes. Verum octa

uo die cerimoniis iam peractis uelut reddita sæuiendi licentia solitam resummunt atrocitatem. Crocodillus malum quadrupes & in terra & in flumine pariter ualet: linguam nō habet. Maxillam mouet superiorem: Morsus eius horribile tenacitate cōueniunt stipante se dētium serie pectinatim. Plerūque ad.xxx.ulnas magnitudinis eualescit. Qualia anseris edit oua. Metatur locum nido naturali prouidentia nec alibi fœtus premitur q̄ꝫ quo crescentis nili aquæ nō possunt peruenire. In partu fouendo mas & fœmina uices seruāt. præter hiatū oris armatus est etiam unguium immanitate. Noctibus in aqua degit: per diem humi acquiescit. Circūdatur maxime cutis firmitate in tātum ut ictus quouis tormento adactos tergore repercutiat. Strophilos auis paruula est ea dum redimias escarum affectat os beluæ huiusce paulatim scalpit: & sensim scalpurigine blandiente aditum sibi in usque fauces facit. Quod enchydrus cōspicatus penetrat beluam: populatisq̄ꝫ uitalibus erosa exit aluo. Est & delphinum genus in nilo: quorum dorsa serratas habent cristas. Hi delphini crocodillos studio eliciunt ad natādum: demersiq̄ꝫ astu fraudulento tenera uentrium subternatantes secant: & interimūt. Prærerea habitāt in insula nili homines forma

perexigui: sed audacia eousq; pditi: ut crocodil
lis se offerãt obuios. Nã hæc mõstra fugiẽtes
insequuntur: formidant resistẽtes. Ergo capiũ
tur: subactique etiam ĩtra aquas suas seruiunt:
& perdomiti metu ita obsequũtur: ut immemo
res atrocitatis uictores suos in equitãtis dorso
uehant. Hanc ergo insulã & hãc gentẽ ubicũq;
inditio odoris perlẽserit procul fugiũt. In aqua
obtusius uidẽt: in terra acutissime. Hyeme nul
lum cibum capiũt. Quinetiã quattuor menses
a cœptu brumæ inedia exigunt. Sinci quoque
circa nilum frequentissimi: crocodillis equidẽ si
miles: sed forma modica & angusta. Verum ad
opem salutarem nõ qualibet necessarii. Meden
tes quippe ex his pocula inficiũt: quibus & stu
por excitetur: & ueneni uis extinguatur. Hip-
popothamus in eodẽ flumine ac sole nascitur.
equo & dorso & iuba & hinitu: rostro resupino
ũgulis bifidis: aprinis dẽtibus: cauda tortuosa.
Noctibus segetes depascit: ad quas pgit auer
sus astu doloso ut fallẽte uestigio reuertẽti nul
læ ei ĩsidiæ præparẽt. Idem cum distẽditur ni
mia satietate harundines recens cæsas petit. p
quas tam diu oberratur quoad stirpium acuta
pedes uulnerẽt. Vt pfluio sanguinis leuet sa-
gina. Plagam deinde ceno oblinit: usq;dũ uul-
nus conducatur in cicatricem. Hippopodamos

& crocodillos primus romam M. Scaurus īue/
xit. Circa easdem ripas ales est ibis: ea serpēti/
um populatur oua: gratissimamq; ex his escam
nidis suis defert. Sic rarescunt prouētus fœtu/
um noxiorum. Nec tamen aues istæ tantum in
tra fines ægyptios prosunt. Nam quæcunque
arabicæ paludes pennatorum anguium mittūt
examina: quorum tam citum uirus est ut mor/
sum ante mors q̄; dolor insequatur. Sagacitate
qua ad hoc ualent aues excitatæ in procinctum
eunt uniuersæ: & priusq̄; terminos patrios ex/
ternū malū uastet in aere occursāt cateruis pe/
stilētibus. Ibi agmē deuorāt uniuersum. Quo
merito sacræ sunt & illæsæ. Ore pariūt nigras
solum pelusiū mittit: reliqua pars cādidas. De
arboribus quas solas fert ægyptus præcipua
est ficus ægyptia: foliis moro cōparāda: poma
nō ramis tantū gestitans: sed ex caudice usque
adeo fœcūditatis suæ āgusta est. Vno āno sep
ties fructū efficit. Vnde pomū decerpseris alte
rū sine mora protuberat. Materia eius in aquā
missa subsidit. Deinde cū diu desederit in liquo
re leuior facta sustollit̄. Et uersa uice quod na/
tura in alio ligni gener̄ nō recipit. Fit humore
sicca. Palma quoq; ægyptia dicēda res est pro
prie ad ipsos uocatur ut dici oportuit: eaq; gu/
stata arcet sitim. Odor eidem qui & malis cydo

niis. Sed demum sitim sedat si prius q̄ maturu
erit decerpatur. Nam si matura summatur sen
sum intercipit: gressum præpedit: linguam re/
tardat: obsessisq̄ officiis mentis & corporis ui/
tium ebrietatis imitať. Egyptium limitem ad
diacæ cacumen tendit. Incolunt populi qui mo
mentum quo reparari mundum ad motus fe/
runt annuos hoc studio deprehendunt. Eligiť
sacer lucus in quo consceptant animalia diuersis/
simi generis. Ea ubi ad statutam lineam cæle/
stis uertigo prouecta est sensus suos significa/
tionibus produnt quibus possunt. Alia ululāt:
alia mugiunt: quædam stridunt: quædam rudi
unt: nonnulla simul confugiunt ad uolutabra.
Hoc argumentum illis est magisterium ad indi
tium temporis deprehendendi. Idem populi fe
runt a primis sibi gentis suæ auis traditum ubi
nunc occasus quondam ibi ortus solis fuisse. In
ter ægyptias urbes numero portarum thebæ
nobiles: ad quas commertia arabes undiq̄ gē/
tiū subuehūt. hic r̄gio thebaica. Abedos & ip̄a
nobilis: olī Mēnonis r̄gia n̄c Osiris fano excul
ta. Alexādriā & opis ipsius magnitudo & auc/
tor Alexāder macedo nobilitāt. quā metatus
Democrates architectus secūdū post cōditorē ī
ter m̄morabilia locū sortitus ē. cōdita āt alexā
dria est xii. centesimaq̄ olympiade L. Papirio

Spurii filio. C. Petilio Caii filio consulibus ro-
manis haud longe ab hostio nili fluminis quod
heracleoticon alii: alii canopicon appellāt. Est
& pharos colonia a Cæsare dictatore deducta
Ex qua facibus accensis nocturna dirigitur naui
gatio. Nam alexandria insidioso accessu aditu
fallacibus uadis cæco mari tribusque tātum ca-
nalibus admittit nauigātes. Possideo: thegano
tauro: Hinc igitur ī portibus machinas ad præ
lucēdi ministerium fabricatas pharos dicunt.
¶ Pyramides turres sunt ī ægypto fastigiatæ
ultra excelsitatem omnem quæ fieri manu pos-
sunt. Itaque mēsuram umbrarum egressæ nul-
las habent umbras. Nunc ab ægypto promo-
ueamus stilum.

De arabia & thure myrrha
cinnamo phœnice sardoni
ce & aliis lapidibus.

Ultra pelusiacum hostium arabia est ad ru-
brum pertinens mare: quod erythreum ab
Erythro rege Persei & Andromadæ filio ñ so
lum a colore appellatum Varro dicit qui affir-
mat in littore maris istius fōtē esse quē si oues
biberīt mutent uellerꝫ qualitatē: & antea cādi
dæ amittāt qd' fuerint usqꝫ ad haustū ac fuluo
postmōuꝫ nigrescāt colorē. Rubri āt maris arsi
noe oppidū. uerꝫ hæc arabia ꝓcedit adusqꝫ illā

odoriferam & diuitem terram: quam catabani & quiſcenitæ tenent. Arabes nobiles monte caſſio. Quiſcenitæ cauſas nominis inde ducunt ꝙ tentoriis ſuccedunt: nec aliaſ domos habēt. Ipſa autem tentoria cilicia ſunt. ita nuncupant uelamenta caprarum piliſtexta ſuillis carnibus prorſus abſtinent ſane hoc animalis genus ſi in uentum illo fuerit illico moritur. Hanc arabiā græci eudemonem noſtri beatā nominauerūt. Habitatur colle manufacto inter flumen tygrī & flumen eulcum: Quod ortum a medis tā puro fluore inclytum eſt. Vt inde omēs reges nō alias ꝙ̄ eius aquas bibant. Eudemonem nō fruſtra cognoīatam. Hinc capeſſas ꝙ præter odores quos creat plurimoſ ſola thus mittit: nec tamen uniuerſa. Nam in medio eius ſunt aſtramitæ paguſ ſabeoꝝ a qua octo manſionibus regio thurifera diſterminatur. Arabia appellata eſt id eſt ſacra. hoc enī ſignificari interpretantur. Virgulta hæc non ſunt publica: ſed quod inter barbaros nouum in ius poſterioꝝ per ſucceſſiones tranſeunt familiarium. Ergo quicūq; dominatum iſtius tenent nemoris arabice ſacri uocātur. Iidem illi cum lucos iſtos uel metuūt uel īcidūt nō funeribus īterſūt nō congreſſionibus fœminaꝝ polluūt. Hāc arborē prius ꝙ̄ penitus fides proderetur alii lentiſco alii mare the-

rebintho comparabant usque dum libris quos Iuba rex scripsit ad Cæsarem Augusti filiũ pa lam fieret: intorto eã esse uimine: ramis ad ace ris qualitatem: amygdali modo sucum fũdere: incidi ortu canis flagrantissimis solibus. In iisdẽ saltibus myrrha prouenit: cuius radices ut uiti um rastris ꝓficiũt: ablaqueationibus gaudẽt. Nudatæ pinguiori fluit lachryma spõte manãs preciosior ex ea sudor est elicitus corticis uulnẽ re uilior iudicatur. Codex in uertiginem flexus & spinis hispidus: folium crispius licet: oliuæ ta men simile. Maxima altitudo extollit̃ ad qnq; cubita ꝓceritatis. Arabes sarmẽtis eius ignes fouent: quorum fumo satis noxio nisi odore cre mati storacis occurant. Plerq; insanabiles mor bos contrahunt.. Iidem arabes legunt cynna mum: quod frutetum situ breui nascitur. ramo humili & represso nunq̃; ultra duas ulnas alti tudinis: Quod gracilius prouenerit eximiũ ma gis dicitur. Quod in crassitudinem extubera tum sit inutilius habetur. Verum legitur per sa cerdotes hostiis prius cæsis. quæ cum litauerĩt obseruatur ut messis: nec ortum solis anticipet nec egrediatur occasum. Quisquis principatũ tenet sarmentoꝝ strues hasta diuidit: quæ sacr ta est in hoc munus atq; ita portio manipulorũ soli dat̃: quæ si iuste diuisa sit radiis inflagrata

incendium sponte concipit. Apud eosdē nascitᷣ
auis phœnix aquilæ magnitudine: capite hono
rato: in conum plumis extantibus: cristatis fau
cibus: circa colla fulgore aureo: postera parte
purpureus absque cauda: in qua roseis pennis
ceruleus interscribitur nitor. Probatum ē qua
draginta & quingentis eum durare annis. Ro-
gos suos struit cynnamis quos ꝓpe practea cō
cinnant in solis urbē strue altaribus supposita.
Cū huius uitā magni anni fieri cōuersione rara
fides ē īter auctores: q̄uis plurimi eoꝝ magnū
ānū nō qngētis & quadragīta sed duodecī mili
bus. dcccclIIII. ānis cōstare dicāt. Plautio itaqꝫ
Sextio & P. Apronio cōs. ægyptū phœnix in
uolauit. captusqꝫ āno octigētesimo urbis cōdi
tæ iussu Claudii prīcipis ī comitio publicatus ē
Quod gestū præter censurā quæ manet actis
ēt urbis cōtinetur. Cinomolgus pinde arabiæ
auis ī excellentissimis lucis texit nidos e fructi
bus cinnamoꝝ ad quos quoniā non est pueniri
ꝓpter ramoꝝ altitudinē & fragilitatē Accolæ
illas congeries plumbatis petunt iaculis deiec-
tasque preciis uendunt amplioribus q̄ hoc cin
namū magis q̄ꝫ alia mercatores ꝓbēt. Arabes
lōge lateqꝫ diffusi diuersisqꝫ moribus uiuant &
cultibus plurimis crinis intonsus mitrata capita

redimitu pari pars rasa in cutem barba cōmertī is student. Aliena nō emunt: uendūt sua. qppe & siluis & mari diuites Vmbræ quæ nobis dex træ sunt: illis sinistræ. Pars eo℞ quibus asper uictus est angues edunt. Nulla illis animi uel corporis cura: ac propterea ophiophagi nomi/nātur. Ex istius littoris sinu Policrati regi ad/uecta sardonis gemma prima in orbe nostro lu xuriæ excitauit facem. Nec multū de ea disse/rundū puto: adeo sardonis non omnium uenit notitiam. Superficies eius probatur si meratius rubeat: arguitur si fuerit feculentior. Medietas circuitur limite candicāte. Optima est si nec co lorem suum spargat in proximū: nec ipse ex al/tero mutuetur: reliqua nigro finiuntur. Quod si transluceat uitio uertitur. Si perspicuitatem arceat proficit ad decorē. Et molochitē arabs inuenit uirentem crassius q̄℞ smaragdus contra infantium pericula ingenita ut resistentē. Inue nit & iridem in mari rubro sicut cristallum se xangulatam quæ radiis icta solis rutilo aeris repercussu cælestis arcus ex sese iacit speciem Androdamantem iidem legunt arabes nitoris argētei lateribus æqualr̄ quadris quē de adamā te nō nihil mutuatū putes. Datū illi nom̄ ex eo qđ censent qđ animorum calentium mollit īpetus & tumentes refrenat iras: pederotē ēt

Arabicā inde sumimus. Arabica aspectu ebur
nea est radi abnuit cōtra neruorum molestias
ꝓdest habētibus. Impederote cōgruit quic-
quid eximium est quadam decoris ꝓrogatiua
Christallinū lucet rubet purpuram Orarum
extimis corona crocea uelū eliquido reniten-
te: Ac suauitate oculos afficit. Visum illicit:
detinet intuētes. Hac etiam gracia indis pla-
cet. Hoc Arabiæ sat ē. Hinc ad Pelusium re-
patriemus.

De Cassio mōte & Pōpei tumulo & An-
dromede uinculis.

IN Pelusio cassius mons ē: & dlubꝶ Iouis
Cassii atque ita Ostracine locus Pōpei ma
gni sepulchro inclytus. Idumea inde īcipit pal
mis opima. Deinde Iope oppidū ātiqssimum
orbe toto utpote ante inundationem terrarū
cōditum Id oppidum saxum ostētat: quod uin
culorum Andromedæ uestigia adhuc retinet
quam expositam belue irritus rumor circum-
tulit. Quippe ossa monstri illius. M. Scaurus
inter alia miracula ī edilitate sua Romæ publi
cauit. Annalibus nota ē res. Mensuræ quoqꝫ
ueracibus libris cōtinetur: scilicet ꝙ costaꝶ lō
gitudo excesserit pedes quadragīta. Excelsitas
fuerit elephātibꝰ īdicis eminētior. Pōro uerti
culi spine ipiꝰ latitudīe semipedē sint supgr̄ssi

De Iudea & lacu Asphalte: & balsamo & genti essenorum.

IVdea illustris ē aquis: sed natura nō eadē aquarum omniū Iordanis amnis eximiæ suavitatis: panea de fōte dimissus regiones pterfluit amœnissimas. Mox in Asphaltitē lacum mersus stagno corrumpitur. Qui Asphaltitis bitumē gignit: animal ñ habet: nihil ī eo mergi potest: tauri etiam cameliq; impune ibi fluitant. Est & lacus sara extensus passuum. xvi. milibus circumseptus urbibus plurimis & celebribus ipse par optimus. Sed lacus thiberiadis his omnibus anteponitur salubris īgenuo estu: & ad sanitatem usu efficaci. Iudææ caput fuit Ierosolima. Sed excisa ē. Successit Iericus & hæc desiuit. Artaxorxis bello subacta. Calliroe Ierosolimis pximus fons calore medico pbatissimus: & ex ipso aquarum pconio sic uocatus: in hac tm̄ balsamum nascitur. Quæ silua intra terminos uiginti iugerum usq; ad uictoriam nostram fuit. At cum Iudea potiti sumus: ita luci illi propagati sūt: ut iā nobis latissimi colles sudēt balsama. Similes uitibus stirpes hn̄t malleolis digeruntur: rastris nitescunt: aquis gaudēt: amāt amputari. Tenacibus foliis sempiterno inumbrātur. Lignum caudicis attrectatū ferro sine mora moritur. Ea ppter aut

nitro aut cultellulis osseis : sed in solo cortice
artifici plaga uulneratur. Ex qua eximie suaui
tatis gutta manat post lachrymam secũdum ĩ
pciis locum poma optinent. cortex tertiũ ultĩ
mus honos ligno. Lõgo ab Ierosolimis rcessũ
Tristis sin⁹ panditur : quẽ de cælo tactũ testat̃
humus nigra & cinere soluta. Duo ibi oppida
Sodomũ nominatum alterꝝ : alterꝝ Gomorrꝝ.
Apđ que pomũ qđ gignitur habeat licet speci
men maturitatis : mãdi tñ nõ pt. Nã fuligine
ĩtrinsecus fauillatiã ãbitio tñ eximie cutis co
hibet : q̃ uel leui p̃ssa tactũ fumũ exalat : & fa/
tiscit ĩ uagũ puluerẽ. Interiora Iudææ q̃ occi
dẽtẽ cõtuẽtur essemii tenẽt : q p̃diti memora/
bile disciplina rcesserũt a ritu gẽtiũ uniuersaꝝ
maiestatis : ut reor ꝓuidẽtia ad hũc morẽ đsti
nati. Nulle ibi fœmine uenere se penitus ab/
dicauerũt : pecuniã nesciunt : palmis uictitant.
Nemo ibi nascit̃ : nõ tñ deficit hoĩuꝫ multitu/
do : locus ipse addictus pudicitiæ ẽ : Ad quem
plurimi licet undiqꝫ gẽtiũ ꝓperẽt : nullus ad/
mittitur : nisi quẽ castitatis fides & innocẽtiæ
meritũ ꝓsequat̃. Nã q̃re⁹ ẽ : uel leuis culpe :
quãuis sũma ope adipisci ingressu uelit : diuini
tus submouet̃. Ita p imẽsũ spatiũ seclorꝝ ĩcre/
dibile dictu eterna gẽs ẽ cessãtib⁹ puerperiis
Engada oppidũ ĩfra hessemios fuit : sꝫ excisũ ẽ

Verꝝ inclytis nemoribus adhuc durat decus: lucisque palmarꝝ eminentissimus: nihil uel de euo: uel de bello derogatum. Iudææ terminꝰ Massanda castellum.

De Scytopoli oppido.

TRanseo Damaschum. Philadelphiã. Araphianã. Scythopolim: primos incolas & auctorem dabo. Liber pater cui humo nutricem tradidisset cõdidit hoc oppidũ. Vt sepulturæ titulum etiam urbis mœnibus ampliaret. Incolæ deerant e comitibus suis Scythas delegit: quos ut animi firmaret ad ꝓmptam resistẽdi uiolẽtiam primum loci nomẽ dedit. In seleucia alter cassius mons ẽ Antiochie ꝓximus: cuius e uertice uigilia adhuc quarta cõspicitur globꝰ solis: & breui corporis circumactu radiis caliginem dissipantibus: illinc nox hinc dies cernit̃. Talis e cassio specula ẽ: ut lucẽ prius uideas q̃ȝ auspicetur dies.

De tygri & Eufrate & lapidibus p̃ciosis.

EVfratem maior fundit Armenia ortum supra zizaniam sub radicibus mõtis: quem Cathoten accole nominãt Scythicis ꝓximo. hic receptis ĩ se aliquot amnibus cõualescat: & stipatus cõuenis aquis: luctat̃ cum thauri montis obiectu. Quem apud elegeã scindii: resistat licet duodecim milibꝰ passuum latitudine

lōgisq̃ excursib⁹ dxtera Cōmagenē. Arabiā leua relinq̄t. Deinde p̄labēs plurimas gentes Babilloniā quōdā caldeorꝝ caput diuidit. Me/sopotamiā opimat ānue inūdatiōis excessibus ad instar amnis Egiptii terris sup̄fusus īuecta soli fecūditate. Hisdē ferme tēporibus q̄bus Nilus exit sole scilicet ī p̄te Cācri uigesima cō/stituto. Tenuat̄ cū iam leone decurso ad extri/ma uirginis curricula facit transitum. Quo .I Gnomici similibus paralelis accidere cōtēdūt quos pares & cæli & terrarꝝ positione equali/tas normalis efficit lineæ. Vnde apparet ista duo flumina ad modū eiusdē p̄pendiculi cōsti/tuta: licet e diuersis manēt plagis easdē incre menti causas habere. De tygri quoq̃ dicere hoc loco par est.

IN Armeniæ regione caput tollit, mire q̄ lucido cōspicuo fōte ī loco edito q̄ elegos nominat̄. Nec ab exordio statim totus ē. Pri mū pigre fluit: nec cū suo nomīe. At cū fines mediorꝝ īuectus ē: tygris statim dicit̄. Ita .n. medi nominānt sagittā. Influit ī Arethusam la cū oīa pōdera sustinentē. Cuius pisces nunq̃ se alueo tygridis īmiscent: sicut nec amnici pi/sces ī stagnum trāseunt Arethusæ: p̄ quē dis/simili colore uolucri meat cursu. Mox thauro resistente in p̄fundum specum mergit̄: quem

ſubter labēs in altero eius latere apud zoma/
dam emicat uluas: & purgamēta plurima ſecū
trahenſ. Deinde Idētidem abſcōditur rurſuſq;
redditur. Adiabenes arabaſq; pterfluit. Mo/
ſopotamiam amplectitur. Amnem nobiliſſi/
mum Hidaſpen accipit. Eufratē dfert ī ſinum
pſicum. Quecumq; eufratē bibunt gētes di/
uerſo nitent lapide. Et milātis ī ipſo Eufratis
alueo legitur gemma ad imaginem marmoris
pconēſis: niſi q ī medio umbilico lapidis iſti⁹
glauci uelut oculi nitet pupilla. Agada a cal/
deis ad nos uſq; fluxit haud facilis repertu ni
ut ipſi perhibent ipſam ſe capeſſendam daret.
Namq; īgenita ſpiritus efficacia quadam ſup/
meantes naues ex pfundo petit: & carinis ita
tenaciter accorporatur: ut niſi abraſa parte li/
gni egre ſeparetur. Ea Agada apud Caldeos
ppter effectus quos ex illa ſciunt habetur lo/
co principe. Ceteris ppter gratiam magis cō
placet iucundiſſime uirēs. Mirrhites parthis
familiaris hunc ſi uiſu eſtimes myrrhe color
eſt. Et nō habet q afficiat aſpectum. Si peni/
tus explores etiam attritu incites ad calorem
ſpirat nardi ſuauitatem. In pſide lapidum tan/
ta copia eſt: tantaque diuerſitas: ut lōgum pe
ne ſit ipſis uocabulis immorari. Mitridax ſole
pcuſſa coloribus micat uariis. Tegolitus nu/

cleo oliue similis spernitur cum uidetur. Sed remediis bonus uincit aliorꝝ pulchritudinem. Solutus quippe & haustus pulsis calculis re/nium dolores ac uesice leuat. Zammocrisius arenis auro immixtus: nunc bractearum: nūc pulueris habet quadrulas. Ethites fuluus est & tereti positione alterum lapidem intrin/secus cohibēs: cuius crepitu sonorus est cum mouetur quamlibet tinnitum illum nō inter/num scrupulum facer̄ sed spiritum scientissimi dicāt hunc ethiten Zeroastes prefert omnib⁹ maximamq; illi tribuit potestatem. Inuenitur autem ī nidis aquile aut ī littoribus oceani. In psіde tamen plurimus. Spem uteri defendit a fluxibus abortiuis. Pyrrhites furuus ē: tene/riq; se uehementius nō sinit. At si quando ar/ctiori manu p̄mitur digytos adurit. Calazias grādinis & candorē p̄fert & figurā duritia ro/bustima & inuicta Ethites uipereas habet ma culas. Dionisias fuscus ē: rubentib⁹ notis spar sus. Idē si aque mixtus cōteratur fragrat uinū & qđ ī illo odore mirificū ē: ebrietati resistit. Glosopetra deficiētibus lunis cælo cadit lin/gue similis humane nō modice (ut magi phi/bēt) potestatis: q ex ea lunares motus excita ri putant. Solis gēma pcandida ē ad speciem fulgidi sideris: rutilosque ex sese iacit radios.

Veneris crinis nitet nigro internis ductibus ostētās rufor crinium similitudinē. Senelites trāslucet fulgore cādido molleoq cōtinēs lune imaginem. Quam iusta cursum astri ipsius phibent diebus singulis uel minui uel augeri. Meconites papauera exprimit Mirmicetes reptātis formice effigie notatur. Calcophōgus resonat ut pulsata era: pudice habitus seruat uocis claritatē. Siderites a cōtemplatione ferri nihil dissonat. Ver moleficus quoquo inferatur discordias excitat. Flongites ostētat intra se uelut flamas estuātes. Antralyraias coruscat ī modū scintillantium stellar. Enidrus exudat ut clausam ī eo putes fōtaneam scaturiginem.

De Cilicia & cidno amne & corytio anero: & Tauro mōte.

Ciliciam de qua agitur si ut nūc est loquamur derogasse uidebimur fidei uetustatis Si terminos sequimur quos habuit olim absonum est a comtemplatiōe rer psentiu. Ergo īter utrāq culpam factum optimū est ambor tempor statū pseq. Cilicia antea usq ad pelusium Egypti ptinebat Lidiis Medis Armeniis Pamphilia Capadocia sub Imperio Cilicum cōstitutis. Mox ab assiriis subacta ī breuiorē modū scripta est plurima iacet cāpo sinu lato rci-

piens mare Issicum. ab tergo mōtium thauri & Amani iugis clausa. Sortita nomē a Celice quem etas pristina pene ultra euum memorie abscōdit hūc phœnice ortū qui ātiquior Ioue de primis terre alūnis habet. Matrē urbiū habet Tharson: quam Dane proles nobilissima perseus locauit. hāc urbē ītersecat cidinus amnis. hūc cidinū alii pcipitari thauro. Alii deriuari ex alueo Cohaspidis tradiderūt. Qui cohaspes ita dulcis est ut psici Reges q3 diu īter ripas psidis fluat soli sibi ex eo pocula uēdicauerint: & cū eundū foret pegre aquas eius secū uectitent. Ex illo igitur parēte cidinus mirā trahit suauitatē. Quicquid cādidum ē cidinū gētili lingua Siri dicūt: unde amni huic nomē datū sumet uere cū soluunt niues: reliqua pte anni tenuis est & qetus. Circa coriciū Cilicie crocū plurimū optimūq3. Det licet Sicilia: det Cirena: det et Licia: hoc primum est. Spirat fragrātius colorecp plus aureo ē. succi ope citius pficit ad medelā. Ibi coricos oppidū est & specus q mōtē īpositū mari a summo cauat uertice patulus hyatu āplissimo. Nā deiectis lateribus ī terre pfundū nemorosos orbe amplectitur media amœnitate uirēs introrsus lucis pendentibus. Descensus ī eū p duo milia & qngentos passus ñ sine largo die hinc inde fō-

tiũ larga & assidua scaturigine. Vbi puentum ad ima primi sinus: alter rursus specus panditur. Quod antrũ latis primũ patet faucibus postmodum ĩ ꝓcessu p angustias obscuratur ĩ eo sacrꝝ ẽ Iouis fanum: ĩ cuius recessu intimo Tiphonis gigãtis cubile positum accole crediderunt Heliopolis antiquum oppidum cilciæ fuit patria Crisippi Stoice sapientiæ p̃stantissimi: Quod a Tigrane Armenie subactũ & diu solum põpeiopolim deuictis cilicibus. Cneus magnus cognominauit Mõs Tauros ab indico primuꝫ mari surgit. Deinde a scopulis celidoniis. Inter Egyptum & Pampilium pelagus obiectus septentriõi dextro latere: leuo meridiane plage occurrit occidenti obuersus frõte profusa palã est trans eum continuar̃ uoluisse penetrato mari: nisi profundis obsistentibus ostendere radices suas uetaretur. Denique qui perscrutantur naturas locorꝝ: tẽtasse eum omnes exitus promontoriis probant. Nam quoquo uersum mari alluitur ꝓcedit in prominentias: sed modo intercluditur phoenitio modo pontico sinu: interdum Caspio uel hircano. Quibus renitentibus subinde fractus contra Meothim lacum flectitur: multisque difficultatibus fatigatus ripheis se iugis annectit pro gentium ac linguarum uarietate plu-

rifariam nominatur Apud nidos Lamos mox propanisos : coatros. Apud parthus post Nifates inde thaurus atq3 ibi ĩ excellẽtissimã cõsurgit sublimitatẽ caucasus. Interea ẽt a populis appellationẽ trahit. Ab dextero latere Caspius dicit̃ uel Hircanus. A leuo Amazonicus. Moschicus. Scythicus. Ad hæc uocabula habet alia multa. Vbi dehiscit Hiulcis iugis facit põtas : quaꝝ prime sũt Armenie. Tũc Caspie post Ciliciæ in Greciã uerticem exerit Vbi Cerãnius ꝑdicatur. A Cilicie finib⁹ Asiaticũ limitẽ dispartit. Quantus meridiẽ uidet sole inestuat. Quicquid septentriõi oppositum est uento tundit̃ & pruina. Quod siluestre est efferatur plurimis bestiis & leonibus immanissimis.

De Chimera mõte.

QVod ĩ Campania Vesuuius : in Sicilia Etna : hoc in Licia mons est chimera. Hic mons nocturnis estibus fumidum exhalat. Vnde fabula triformis monstri in uulgum data est : quod Chimeram animal putauerunt. Et natura ibidem subest ignea Vulcano urbẽ proximam Licii dicauerunt : quam de uocabulo sui nomini effestiã uocant. Olymp⁹ quoq3 inter alia ibi oppidũ fuit nobile. Sed ĩtercidit. Nũc castellum est : infra quod aque regie ob

insigne fluoris spectaculo sunt uisentibus.

De Asia. phrygia. galatia. lidia. epheso urbe. Et uiris illustribus. & de homero & hesiodo. & sepulchris aiacis & mennonis & eius auibus. & teutrantis regione. de cameleonte & ciconiis.

SEquitur Asia: sed nō eam Asiam loquor q̄ ī tertio orbis diuortio terminos amnes habet ab egyptio mari Nilum. a meoti lacu Tanaim. Verum ea quæ a Telmeso Licie incipit Vnde etiā Carpatius auspicat̄ sinus. Eam igit̄ Asiam ab oriente Licia includit & phrygia ab occidēte egea littora. a meridie mare egiptiū paphlagonia. a septētrione ephesus ī ea urbs clarissima est. Epheso decus templum Dianæ Amazonum fabrica adeo magnificū: ut & Xerxes cū oīa asiatica templa igni daret: huic uni pepercerit. Sed hec Xerxis clementia sacras edes nō diu a malo uīdicauit. Nāq; Herostratus ut noīs sui memoriam fama sceleris extenderet (sicut ipse cōfessus est) incēdium nobil' fabrice manu sua struxit uoto adipiscēdē latioris fame. Notat̄ ergo eadem die cōflagrauisse tēplū Ephesi: qua Alexāder magn⁹ pelle nat⁹ ē. Qui orit̄ ut nepos edit. M. Fabio Ambusto. T. Quītio Capitolino cōsulib⁹. āno post Romā condā trecentesimo octosceimo qnto

Id templum cum postmodum ad cultū angu-
stiorem Ephesii rformarēt faber opi Dimo-
crates pfuit: quem Dimocritū Alexādri iussu
Alexādriam in ægypto metatam supera ex-
posuimus. Nusquā autem orbe toto tam assi-
duos terremotus: & tam crebras urbiū dimer
siones q̄ in Asia esse cladibus asiaticis patuit
Cum Tiberio principe urbes duodecim simul
una ruina occiderit. Ingenia asiatica inclyta p
gētes fuere. Poetæ Anacreon: inde Mimner
mus & Antimachus: Deinde Hipponax: dein
de Alceus: inter quos etiam Sapho mulier.
At historiæ cōditores Exanthus. Hecateus.
Herodotus: cum quibus Ephorus & Theo-
pompus. Nāq; de. vii. sapientia pditis Bias.
Tales. Pitacus. Cleantes stoice emmētissim⁹
Anaxagoras nature indagator. Heraclitus &
subtilioris sciētiæ archanis immoratus claris-
sim⁹. Phrygia Asiā excipit: i qua Celene anti
quato priore nomine in Apameam transiere:
Oppidum a rege Seleuco postmodum consti
tutum. Istic Marsias ortus. Istic & sepultus..
Vñ q pximat fluuius: Marsias dicit̄. Nam sa-
crilegi certaminis factum: & audaces in deum
Tibias testatur nō pcul cum fonte uallis quæ
euētum geste rei signat: & ab Apamea decē
milibus passuum separata: Aulocrene usque

ādhuc dicit̄. Ex arce huiuſce oppidi Meander amnis caput tollit: q̄ r̄currētibus ripis flexuoſus inter Cariā & Ioniā p̄cipitat ī ſinum q̄ miletum diuidit & priēnam. Ipſa phrygia Troadi ſuperiecta ē. Aquilonia parte galacie collimitata. A meridiana licaonie pſidie: Migdoniæq; cōterminat. Eadem ab oriēte uicina Lidie. A ſeptentrione meſie & carie. A p̄te qua dies medius eſt mons Lida: & Tmolus croco florentiſſimus Amnis pactolus quem aurato fluore incitum aliter Chriſoroā uocāt. In his locis animal naſcitur quod Bonacū dicūt. Cui taurinū caput ac deinceps corpus omne: tātū Iuba equina. Cornua autem ita multiplici flexu in ſe reuertentia: Vt ſi quis in ea offenderit nō uulneret̄. Sed quicquid p̄ſidii monſtro illi frons negat: aluus ſufficit. Nā cū in fugā uertitur pluuie citi uētris finium egerit p̄ lōgitudinē trium iugerꝫ p̄ lōgas aſpergines: quarꝫ ardor q̄cquid attigerit adurit. Ita egerie noxia ſubmouet īſeq̄ntes miletos Ionie caput. Cadmi olim domus: ſed eius qui primus īuenit p̄ ſe orationis diſciplinam. Nō longe ab epheſo Colophō ciuitas nobil' oraculo clarii Appollinis: Inde haud procul Minas ſurgit: Cuius uertices de nebulis ſuper uolitantibus future tēpeſtatis ſignificāt qualitatē. Caput meonie ſiphilus excipit Tantalus antea dictuſ: & ī illā

uocabuli memoriā orbitatibus datus Niobe. Smirnam moles circumfluit īter flumīa Asia/tica facile ꝓcipuus amnis. Smirneos uero campos fluuius Hermius secat: qui ortus Ado/rilao phrygiæ Phrygiam scindit a caria. hunc quoqȝ Hermū fluctibus aureis estuasse antiq/tas credit Smirna: unde ꝓcipue nitet. Home/ro uati extitit patria. Qui post ilium captum anno ducētesimo. lxxii. humanis rebus exces/sit. Agrippa siluio Thiberini filio albe regnā/te anno ante Vrbem cōditam cētesimo &. lx. Inter quē & Hesiodum poetam qui ī auspiciis Olympiadis primæ obiit centū triginta octo anni interfuerūt. In Rœtheo litore Athenië ses & Mitilenei ad tumulum ducis Thessali Achillion oppidū cōdiderunt: qđ ꝓpemodū interiit. Deniqȝ interpositis. xlvii. ferme sta/diis in altero cornu eiusdē littoris ob honorē Salamini Aiacis alteꝝ oppidū cui Eantio nom̄ datū ē Rhodii extruxerūt. At iuxta Iliū Mē/nonis stat sepl'chro: ad qđ sēpiterno ex Ethio pia cateruatī aues aduolāt: quas Iliēses mēno nias uocāt. Crumētiꝰ auctor ē has easdē āno qnto ī ethiopia cateruatī coire: & ūdiqȝ uersū quousqȝ gētiū sint ad regiā mēnonis cōuenire Mediterranea q̄ sunt supra Troadis ptē Teu/trania tenet regio: q̄ prima Mesoꝝ fuit patria

Hæc Teutrania pfūditur Caico flumine. Per omnem Asiam Cameliō plurimus animal quadrupes: facie qua lacerte nisi crura recta & lōgiora uentri iūgentur: ꝓlixa cauda. Eademqꝫ ī uertiginē torta: hamati ūgues subtili aduncitate. Incessus piger & fere idem qui testudinum motus. Corpus asperum: squamosa cute qualem in crocodillis deprehēdimus subducti oculi: & recessu cōcauo introrsū recepti quos nūquam uictatione obnubit. Visum deniqꝫ ñ circumlatis pupilis: sed obtutu rigidiori intentat: hiatus eius eternus ac sine ullius usus ministerio: quippe cum neqꝫ cibum capiat: neqꝫ potu alatur: nec alimento alio q̄ꝫ haustu aeris uiuat. Color uarius & ī momēto mutabilis ita ut cuicumque se rei iunxerit cōcolor ei fiat Colores duo sunt: quos fingere nō ualet: rubeus & cādidus. Cæteros facile mētitur. Corpus pene sine carne: uitalia sine liene: nō nisi ī corculo pauxillum sanguinis ꝺprehendit̄: latet hyeme: ꝓducitur uere. Impetibilis ē Coraci: a quo cum interfectus ē: uictorem suum perimit interemptus. Nam si ex eo uel modicū ales ederit: illico morieẗ. Sed corax habet p̄sidium ad medelam natura manuū porrigente. Nā cum afflictam se intelligit: sumpta frō de laurea recuperat sanitatem. Pithon ē ī asia

locus ĩ campis patentibus: ubi primo aduẽtus
sui tp̃e Ciconiæ aduolãt. Et eam quæ ultima
aduenerit: lacerãt uniuerse. Aues istas ferũt
linguas nõ habere: sonum autem quo crepitãt
oris pocius q̃ uocis esse eximia illis inest pie-
tas. Etenim quãtum tẽporis impẽderint foe-
tibus educãdis: tãtum & ipse a pullis suis inui-
cẽ aluntur. Ita enim impẽse nidos fouẽt ut in
cubitus assiduitate plumas exuant. Noceri eis
omnibus quidẽ locis nefas putãt. Sed ĩ thessa
lia uel maxime ubi serpẽtium immanis copia ẽ
Quos dum escandi gratia insectantur: regio-
nibus thessalicis plurimũ mali detrahũt. Gala
tiam primis seculis prisce gallorũ gẽtes occu-
pauerũt tholosbici ueturi ambitoti: quæ uoca
bula adhuc p̃manent. Quanuis galatia ũde di-
cta sit: ipso sonet nomine.

De Bithinia. Hannibale. Acone portu
& Achenisio specu.

Bithinia in p̃oti exordio ad p̃tem solis oriẽ
tis aduersa Thraciæ opulẽta ac diues ur-
bium a fontibus sangari fluminis primos fines
habet. Ante bebricia dicta: deinde Migdonia
mox a Bithinio rege Bithinia. In ea prusiade;
urbem: & p̃termeat Hilas flumẽ. Et aluit Hi
las lacus. In quo periisse credunt delitias Her
culis. Hilam pueru; Nymphis rapinã. In cu-

ius memoriam usq; adhuc solemni tripudiato͠e lacum populus circuit : & hilam uoce clamant In bithinio quoq; agro libissa locus nicomedie proximus sepulchro Hannibalis fame datus: Qui post Cartaginẽse iudiciũ trãsfuga ad regẽ Antiochũ dein post Antiochi apd termopilas tam malã pugnã: fractũq; regẽ fortune uicibus in hospitiũ Prusie duolutus ne tradere͠t. T. Quintio ob hãc causã i bithiniã misso captiuusq; Romã ueniret: ueneni mali poculo aĩa; expulit: & romanis se uincul' mõte dfẽdit

De põticis oris.

IN ora põtica post bosphori fauces & Rhesum amnẽ portũq; calpas sagaris fluuius ortus in phrygia: dictusq; a plerisq; sangaris. Exordium facit maris andini sinus: i quo oppidu; heraclea appositum lico flumini : & acone portus. Qui puentu malo; graminum usq; ado celebris ẽ: ut noxias herbas aconita illinc nominem': pxim' inde Acherusius spec' quẽ foraminis ceci pfũdo adusq; iferna aiũt pater

De Paphlagonia & ueneto; origine.

PAphlagoniã limes a tergo galaticus amplectitur. Ea paphlagonia scarabi pmontorio spectat tauricã. Cithero mõte cõsurgit porrecto i spacium trium & sexaginta milium insignis loco eneto: a quo & Cornelius nepos

ꝓhibet paphagones ĩ Italiam transuecti mox ueneti sunt nominati. Plurimas ĩ ea regiõe urbes millesii cõdiderunt. Eupatoria mitridates quæ subacta a Põpeio Pempeiepolis ē dicta.

De Capadocia.

CAppadocia gẽtium uniuersaꝝ quæ põtuꝫ accolũt ꝑcipua introrsus recedit. latere leuo utrasq; Armenias & Cõmagenem prius simul trãsit. dextro plurimis Asiæ populis circũfusa. Attollit ad thauri iuga & solis ortum ꝑterit Lycaoniam Psidiam Cilitiam. Vadit super tractum Syrie Antiochie parte regionis alterius ĩ Scythiam ꝑtẽdens: Ab armenia maiore diuisa Eufrate amne: que Armenia unde panidri mõtes sũt auspicãtur. Multe ĩ Cappadocia urbes inclyte. Veꝝ ut ab aliis r̃feramus pedẽ Coloniam Archelaidẽ quã ꝺduxit Claudius Cesar Alis ꝑterfluit. Nec occesareã fluuius Licus alluit. Me Semiramis cõdidit. Mazacã sub argeo sitã Cappadoces mr̃em urbiũ uocãt q Argeus niualib⁹ iugis arduus ne æstiuo qdẽ torrẽte pruinis caret. Queq; ĩdigene ppl̃i habitari iõ credũt. Terra illa añ alias altrix equoꝝ & ꝓuẽtui eqno accõmodatissima. Quoꝝ hoc ĩ loco ĩgeniũ reor ꝓsequendũ. Nã eqs ĩesse iudiciũ documñtis pl̃imis patefactũ ē Cũ iã aliquot inuẽti sint q ñ nisi primos dños

agnoſcerēt obliti mãſuetudinis ſi quãdo mu/
taſſent cõſueta ſeruitia inimicos partis ſue no/
rũt: adeo ut īter ꝑlia hoſtes morſu petãt. Sed
illud maius ē ꝙ rectoribus ꝑditis quos dilige
bãt accerſerũt fame mortem. Verꝝ hi mores ī
genere equorꝝ ꝑſtantiſſimo reperiunt̃. Nã q
infra nobilitatem ſunt ſati nulla documēta ſui
ꝑbuerunt. Sed ne quid uideamur dicēdi licen
tia cõtra fidem arrogaſſe: exemplum frequēs
dabim⁹. Alexãdri magni equus Bucefalus di/
ctus ſiue de aſpectus toruitate: ſeu ab inſigni
ꝙ taurinum caput armo inuſtum gerebat: uł
ꝙ de fronte eius quedam extantium cornicu/
lorꝝ mine ꝓtuberabant. Cum ab equario ſuo
alias etiã molliter ſederet: accepto regio ſtra
to neminem unquã alium ꝑter dominum ue/
here dignatus ē. Documēta eius ī ꝑliis pluri/
ma ſunt: quibus Alexãdrum e duriſſimis cer/
taminibus ſoſpitē opera ſua extulit. Quo me
rito effectũ ut defuncto in India: exequias rex
duceret: & ſupremis ſepulchrꝝ daret. Vrbem
etiam cõderet: quam ī noĩs memoriam Buce/
falam nominauit. Equus. C. Cæſaris nullũ ꝑ/
ter Cæſarem dorſo recepit: Cuius primores
pedes facie ueſtigii humani trahũt fuiſſe: ſicut
ante ueneris genitricis edem hac effigie locat⁹
eſt. Regem Scytharꝝ cum ſingulari certamine

interemptū aduersarius uictor spoliare uellet ab equo eius calcibus morsuqꝫ laniat⁹ ē. Agrigentina ēt regio freqns ē equoꝝ sepulchris: qđ supmitatis munus merito datū credunt. Voluptatem his inesse Cyrci spectacula ꝓdiderūt. Quidam.n. equoꝝ cātibus tibiaꝝ. qdam saltationibus: qdam coloꝝ uarietate: nōnulli ēt accensis facibus ad cursus ꝓuocantur. Affectū equinū lachryme probāt. Deniqꝫ interfecto Nicomede Rege: equus eius uitā inedia expulit cū prœlio Antiochus Galathas subegisset: Citareti nomine ducis q in acie ceciderat equū ouaturus insiluit. Isqꝫ adeo spreuit lupatos ut de industria curuatus ruina & se & equitem pariter affligeret. Ingenia equorū ēt Claudii Cæsaris Cyrcenses probauerūt: cū effuso rectore quadrige cursus emulos nō minus astu q̄ꝫ uelocitate ꝑuerterent. Et post decursa legittima spatia ad locū palme spōte cōsisterēt uelut uictoriæ ꝑmiū postularēt: excusso quoqꝫ auriga quē Rutimanā nominabāt relicto certamīe ad capitoliū quadriga ꝓsiluit: nec añ substitit quālibet obuiis occursibus impeditus q̄ꝫ Tarpeium Iouem trina dextratiōe lustrasset. In huiusce aīalis genere etas lōgior maribus. Legimus sane equum adusque ānos septuaginta uixisse. Iā illđ nō uenit ī ambiguū

ꝙ ĩ annũ tertiũ & tricesimũ generãt utpote q
ẽt post uicesimũ mittãt ad sobolẽ reficiendã.
Notatũ ẽt aduertimus Opõtem noĩe equum
ad Gregariã uenerẽ durasse ĩ ãnos quadragin
ta. Equaꝝ libido extinguitur Iubis tonsis. In
quaꝝ ptu amoris nascitur ueneficium. Quod ĩ
frõtibus pferunt recẽs editi furuo colore cica
tricis simile: Hippomanes nominatũ. Quod
si preptum fuerit statim nequaq̃ mater pullo
ubera prebet fellitãda. Quo qs acrior fuerit
speiq̃ maioris profundiꝰ nares mersitat in bi/
bẽdo. Mas ad bella nunq̃ producitur apd scy
thas: eo ꝙ fœmine leuare uesicas ẽt in fuga
possint. Edunt eque ex uẽtis cõceptos: sed hi
nunq̃ ultra triẽnium euum trahunt.

De assiria & Mœdia.

ASsiriorum initium a Diabene facit. In cu/
ius parte abellitis regio ẽ: quẽ locum uic/
toria Alexãdri magni nõ sinit pteriri. Nã ibi
copias Darii fudit ipsumq̃ subegit. Expugna/
tisq̃ eius castris. In rliquo apparatu regis rep
perit scriniũ unguẽtis refertũ. Vñ primũ Ro
mana luxuria fecit ingressum ad odores pegri
nos. Aliquãtisp tñ uirtute ueteꝝ ab illa uicio/
rũ celebra defesi sumꝰ. Atq̃ ado ĩ tps cẽsoꝝ
P. Crassii & Iulii Cæsaris q edixerunt ãno ur/
bis cõdite qngẽtesimo sexagesimo quinto. ne

qs unguēta ĩueheret pegrina. Postmodum ui
cerunt nr̃a uitia & senatui adeo placuit odoꝝ
delitia: Vt ea ēt ĩ penalibus tenebris uteref̃.
Sicut. L. Plotius fratrē plãci bis cōsulē ꝓscri
ptū a triumuiris ĩ salernitana latebra unguēti
odor prodidit. hos terraꝝ ductus excipit me/
dica: cuius arbor ĩclaruit ēt carminibus mãtua
nis. Ingēs ipsa & cui tale ferme quale unedo/
nibus folium est tm̃ ĩ eo differt ꝙ aculeatuꝫ
spinulentis fastigiis hispidatur. Gestat malum
inimicū uenenis: sapore aspo: & amaritudinis
mire: odoris ãt fragrãtis plusqꝫ iucundum lõ
geqꝫ sensibile. Veꝝ pomoꝝ illi⁹ tãta ubertas
inest ut oneř ꝓuentus sēper grauetur. Nã ꝓ
tinus atqꝫ poma eius creiderit maturitate: alia
ꝓtuberãt. Eaqꝫ tm̃ est opimitati mora ut fet⁹
decidãt añ nati. Vsurpare sibi nemora ista op/
tauerunt & aliæ natiões per ĩdustriam trans/
lati germinis & inserti. Sed bñficium soli me/
die datum natura resistente: terra alia non po
tuit mutuari.

De portis caspiis.

CAspie porte panduntur itinere manufac/
to longo octo milibus passuuꝫ. Nam lati
tudo ei⁹ uix ē palustro pmeabilis. In his angu
stiis ēt illud ĩter alia difficile: ꝙ pciosoꝝ lateꝝ

saxa liquentibus īter se salis uenis exūdāt hu/
morē affluētissimū. Qui mox ui caloris cōstri
ctus uelut ī glaciē cohit. Ita labes inuia acces/
sum negat. Preterea octo & uigīti milibus pas/
suum tractus oīs ꝙ inde ꝑgit̄ nullis puteis uł
fōtibus humo arrida sine ꝑsidio sitit. Tūc ser/
pētis ūdiqꝫ gētiū cōuene a uerno statim die il
luc cōfluunt ita piculi ac difficultatis cōcordia
ad Caspios nisi hyeme accessus negatur.

De loco nominato Direum.

A Caspiis ad oriētē uersus locus ē qđ direū
appellat̄. Cuius ubertati ñ est ꝙ uspiā cō
parari queat. Quē locum circumsidunt Iapiri
Naxuchi & Hircani. Ei ꝓximat Margame re
gio inclyta cæli ac soli cōmodis: adeo ut ī toto
illo lati fundi uitibus sola gaudeat. In faciem
theatralē mōtibus circumuenit̄ ābitu stadioꝝ
mille quingētoꝝ pene ī accessa ob incōmodū
arenose solitudinis: q̄ p centum & uiginti mi/
lia passuum undiqꝫ uersum circumfusa ē. Re/
gionis huius amœnitatē Alexander magnus
usqꝫ adeo miratus ē: ut ibi primum Alexādriā
cōderet. Quā mox a barbaris excisā. Antio/
chus Seleuci filius reformauit: & de nuncupa/
tione domus sue dixit Seleuciā. Cuius urbis
circuitus diffundit̄ ī stadia. lxxv. In hac hero/
des Romanos captos crassiana clade deduxit.

Et aliud in Caspiis Alexāder oppidum excita/
rat: Idq; Heraclea dictum dum manebat: sed
hoc quoq; ab iisdē euersum gentibus. Deinde
ab Antiocho restitutū ut ille maluit. Achais
postmodum nominatum ē.

De oxo flumie & bactris & gētibus cir/
ca oxū & terminis liberi pr̄is & Herculis
& camelorꝝ natura.

OXus amnis oritur d̄ lacu Oxo: cuius oras
hinc ī bateni & Oxostace accolūt: sed p̄ci/
puā p̄tē Bactri tenēt: Bracteris p̄terea ꝑpri/
us ē amnis Bactros. Vn̄ & oppidum quod in
colunt bactrꝝ. Gētes huiusce q̄ pone sunt pro/
panisi iugis ābiunt: q̄ aduersa nidi fōtibus ter
mināt. Reliqua includit ochus flumen. Vltra
hos pāda oppidum Sogdianorꝝ: in quorꝝ fini/
bus Alexāder magnus tertiā Alexādriā cōdi
dit: ad cōtenstandos itineris sui terminos: hic
n. locus est in quo primū a libero p̄re: post ab
Hercule: deinde a Semiramide: postremo ēt
a Cyrro are sunt cōstitute. Quod ꝓximū glo
rie oēs duxerunt illo usq; promouisse itineris
sui metas. Vniuersi eius ductus dumtaxat ab
illa terrarꝝ parte laxantes fluuius secat fines.
Quem laxaten soli uocāt. Bactri alii. Nā Scy
the Solim nomināt. Hunc eundem esse Ta/
naim exercitus Alexādri magni crediderunt

Verũ Demodamas dux Seleuci & Antiochi ſa
tis idoneus auctor: tranſuectus amnem iſtum
titulos omniũ ſupergreſſus ẽ: aliumq́ eſſe q̃
Tanaim dep̄hendit: ob cuius glorie ĩſigne de-
dit noĩ ſuo: ut altaria ibi ſtatueret Appollini
Didymeo hoc eſt colliminiũ: ĩ quo limes pſi-
cus ſcythicis iungitur: quos ſcythas per ſe lin
gua ſua ſatas dicũt: & ĩuicẽ ſcythe perſas cor-
ſacos nominãt: mõtemq́ caucaſum croucaſim
id eſt niuibus cãdidãtem.. Denſiſſima hic po-
pulo℞ freq̃ntia. cũ pthis legẽ placiti ab exor-
dio moris ĩcorrupta cuſtodit diſciplina. E qb⁹
celeberrimi ſũt. Maſſagete Eſſedones. Satar-
che & Apamei: poſt quos ĩmaniſſimis barba-
ris interiacentibus de ritu alia℞ nationũ pene
incõſtãter diffinitũ aduertimus. Bactri came-
los fortiſſimoſ mittunt: licet Arabia plurimoſ
gignat. Ve℞ hoc differũt: q̈ Arabici bina tu-
bera ĩ dorſo habẽt: ſingula bactriani. Nunq̃
pedes atterunt. Sunt. n. illis r̃ciproci quibuſ-
dã pumũculis ueſtia carnulẽta. Vnde & cõtra
ria ẽ labes ãbulãtibus nullo fauẽte p̃ſidio ad
niſum inſiſtẽdi. habẽtur in duplex miniſteriũ
Sunt alii oneri ferẽdo accõmodati. alii ad per
nicitatẽ leues. Sed nec illi ultra iuſtũ põdera
recipiunt: nec iſti ãplius q̃ ſolita ſpatia uolũt
egredi. Geniture cupidine afferãtur: adeo ut

ſeuiãt: cum uenerẽ requirunt: oderunt equi/
num genus. Sitim etiã in quatriduum tolerãt
Verũ cũ occaſio bibendi data ẽ: tm̃ implentur
q̃tũ & ſaciet deſideria pterita: & in futurũ diu
pſit: lutulentas aquas captãt: puras rfugiunt
Deniq̃ niſi cenoſior liquor fuerit: ipſi aſſidua
proculcatione limũ excitãt: ut turbet. Durãt
i ãnos cẽtum: niſi forte tranſlati i pegrina in/
ſolẽtia mutati aeris morbos trahãt. Ad bella
fœmine pparãtur. Inuẽtumq̃ ẽ ut dſiderium
eis coitionis quadã caſtratiõe execaretur. pu/
tãt. n. fieri ualidiores: ſi a coitibus arceãtur.

De ſerib⁹ & uellere ſerico & attagis.

QVa ab Scythico & oceano & mari Caſpio
i oceanum eoum curſus iflectitur ab exor
dio huiuſce plage pfunde niues mox lõga de/
ſerta poſt antropofagi gẽs aſperrima: deinde
ſpatio ſeuiſſimus beſtiis efferata ferme dimi/
diã itineris partẽ impenetrabilẽ reddiderunt
Quarũ difficultatũ terminũ facit iugũ mari im
minẽs qd tabin barbari dicunt: poſtq̃ adhuc
lõginquæ ſolitudine. Sic i tractu ei⁹ ore q̃ ſpe
ctant eſtiuum orientem ultra in humanos ſi/
tus primos hominuꝫ ſeres cognoſcimus. Qui
aquarum aſpergine mundatis frondibus uel/
lera arborum adminiculo depectunt liquo/
ris & lanuginis teneram ſubtilitatem hu/

more domāt ad obsequiū: hoc illud est sericū in usum publicum dāno seueritatis admissum: & quo ostentare potius cōpora q̄ uestir̄ primo fœminis nūc etiā uiris psuasit luxuriæ libido. Seres ipsi qdem mites & īter se quietissimi. Alios r̄liquorꝝ mortaliū cœtus refugiūt adeo ut ceterarū gentium commertia abnuāt primū eorꝝ fluuiū mercatores ispi transeūt. In cuius ripis nullo inter partes lingue cōmertio sed dpositarꝝ rerꝝ p̄cia oculis estimātes sua tradūt: nr̄a nō emunt.

De gēte atrogorꝝ

SEquit̄ Atranus sinus & gēs atrogorꝝ: qb⁹ ɔtēperies p̄rogatiue mirā aeris clemētiam subministrāt. Arcēt sane afflatū noxiū colles q salubri apricitate ūdiq; secus obiecti ꝓhibēt auras pestilētes. Atq; iō ut amonit⁹ affirmat par illis & hipboreis genus uite ē. Inter hos & indiā gnarissimi ciconas locauerūt.

De india.

A medis mōtibus auspicat̄ India. a meridiano mari porrecta ado fauonii sp̄u saluberrima bis ī āno estatē habet: bis legit fruges ui ce hyemis ethesiis potit̄ auris: hāc possidoni⁹ aduersā gallie statuit. Sane nec qcq̄ ex ea dubiū. Nā Alexādri magni armis cōpta: & aliorū postmodū regū diligētia pagrata pēitus cognitioni nostre adducta ē. Megasthenes sane apud indicos reges aliquātisper commoratus

res indicas scripsit: ut fidem quã oculis subie-
cerat memorie daret. Dionisi⁹ quoq3 q & ipse
a filadelfo rege spectator missus ē gratia peri
clitande ueritatis paria ꝓdidit. Tradũt ergo ĩ
india fuisse quinq3 milia oppidoꝶ pcipua capa-
citate populoꝶ nouem milium. Diu etiam cre
dita ē tertia pars esse terraꝶ. Nec miꝶ sit uel
de hominum uel de urbium copia cum soli⁹ in-
di nũquã a natali solo recesserĩt. Indiam liber
pater primus ingressus ē utpote qui indis sub
actis prim⁹ omniũ triumphauit. Ab hoc Ale-
xãdrum magnũ numerãtur sex milia quadrin-
gẽti quinquaginta unus additis & amplius tri
bus mẽsibus habita p reges computatiõe qui
cẽtum quĩquaginta tres tenuisse medium euũ
deprehẽdũtur. Maximi ĩ ea amnes Gãges &
Indus. Quoꝶ gãgen quidam fontibus ĩcertis
nasci & nili modo exũdare perhibẽt. Alii uo-
lũt a Scythicis mõtibus exoriri. Hippanis ẽt
nobilissimus ibi fluuius qui Alexandri magni
iter terminauit sicuti are ĩ ripa eius posite pro
bãt. Minima gãgis latitudo p octo milia pas-
suũ: maxima per xx. patet. altitudo ubi uado-
sissimus ē mẽsuram cẽtum pedũ deuorat. Gã
garides extimus ē Indie populus. Cuius Rex
equites mille: elephãtos septingẽtos: peditũ
sexaginta milia ĩ paratu belli habet. Indorum

qdam agros exercēt: militiā plurimi: merces Alii optimi ditissiq; rempu. curāt: reddūt iu/dicia: assidēt regibus. Quietum ibi emminē/tissime sapiēte genus ē. Vite repletos incēsis rogis mortem accersere. Qui uero ferociori secte se ddederūt: & siluestrem agūt uitam: ele/phantos uenātur. Quibus pdomitis ad man/suetudinem: aut arāt: aut uehuntur. In gange insula ē: populosissimam & amplissimam con/tinēs gētem. Quorū Rex peditum quinqua/ginta milia: equitum quattuō milia ī armis ha bet. Omnes sane quicūq; pditi sunt regia po/testate nō sine maximo elephantorū equitum etiam peditumq; numero militarem agitāt di sciplinam. Parsia gēs ualidissima palibothram urbem īcolunt. Vnde quidam gētem ipām pa libothros nominauerūt. Quorū rex sexcēte/na milia peditum: equitum triginta milia: ele/phantorū octo milia: omnibus diebus ad stipē dium uocat. Vltra palibotrhā mons malleus ī quo umbre hyeme ī septentriōe, estate ī au/stro cadūt uicissitudine hac durāte senis mensi bus. Septentriones ī eo actu ī āno semel: nec ultra qndecī dies parēt: sicut auctor ē Bethō: q phibet hoc ī plˀimis Indie locis inueniri. In/do pximantes flumini uersam ad meridiē pla/gā ultra alios torrenē calorē. Deniq; uim side/

ris ꝓdit hominum color. Mõtana pygmei te/
nẽt. At hi qbus ẽ uicinus oceanus sin̄ regibus
degũt. Pãdea gẽs a feminis regit̃. Cui reginã
primã Assignat Herculis filiã. Et nisa urbs re
gioni isti dat̃. Mons ẽt Iouis sacer imeros no
mine: in cuius specu nutritu liberꝝ patrem ue/
teres indi affirmãt: ex cuius uocabuli argumẽ
to creditur liberꝝ patrem lasciuienti fame fe/
mine natũ. Extra indi hostiũ sunt insulæ duæ
Chrise & Argire adeo fecũde copia metalloꝝ
ut pleriq; eas aurea sola habere ꝓderint: & ar
gẽtea indis õibus ꝓmissa. Cesaries n̄ sin̄ fuco
cerulei aut crocei coloris. Cultus p̃cipuꝰ ĩ gẽ
mis. Nullus funeꝝ apparatus: p̃terea ut Iube
& Archelai regũ libris editũ ẽ: ĩquãtũ mores
ppl'oꝝ dissonãt: habitꝰ quoq; discrepãtissimꝰ
est. Alii lineis: alii laneis peplis uestiũt̃: pars
nudi. ps obscena tm̄ amictulati pl'imi & flexi
bilibꝰ libris circũdati. Quidã ppl'i adeo ꝓceri
ut elephãtos uelut equos facillima ĩsultatione
trãsiliant: plurimis placet neq; aĩal occidere
neq; uesci canibus: pleriq; tm̄ piscibꝰ aliũt̃: &
e mari uiuunt. Sũt q ꝓximos parẽtesq; prius
q̄ ãnis aut egritudine ĩ maciẽ eãt & intabeãt
uelut hostias cedũt. Deĩde perẽptoꝝ uiscera
epulas hn̄t: q̄ ibi n̄ sceleris s; pietatis loco nu
merãt. Sũt q cũ ĩcubuer̃ morbi ꝓcul a ceteris

ĩ secreta abeunt nihil ansie q̄ mortem expec/
tantes. Astiacanoꝝ gẽs laureis uiret siluis: lu
cis buxeis. Vitium uero & arboꝝ uniuersarum
quibus grecia dulcis est prouentibus copiosa
philosophos habēt indi gymnosophistas uo/
cāt: qui ab exortu adusqꝫ solis occasum' cōten
tis oculis orbem cādentissimi sideris intuent̃:
in globo igneo rimātes secreta quedam: are/
nisqꝫ feruētibus ꝑpetem diem alternis pedib⁹
insistunt. Ad mōtem qui Nilo dicitur habitāt
quibus auerse plāte sunt & octoni ĩ plātis sin/
gulis digyti. Megastenes ꝑ diuersos ĩdie mō/
tes esse scribit natiões capitibus caninis arma/
tas unguibus amictas uestitu tergoꝝ. Ad ser
monē humanum nulla uoce sed latratibus tm̄
sonantes asperis rictibus. Apud Clesiam legi
tur quasdā fœminas ibi semel parere: natosqꝫ
canos illico fieri. Esse rursū gētē alterā: que ĩ
iuuenta sit cana: nigrescat ĩ senectute. Vltra
eui nostri temporis terminos perhēnantem
Legim⁹ monoculos quoque ibi nasci singulis
cruribus & singulari pernicitate. Qui ubi de/
fendi se uelint a calor̃ resupinati plantaꝝ suaꝝ
magnitudine inumbrarent̃. Gangis fontem q
accolūt nullius ad escam opis indigēt. Odore
uiuunt pomoꝝ siluestrium: longiusqꝫ ꝑ gētes
eadem illo ĩ ꝓsidio gerūt: ut olfatu alant̃: qd'

ſi tetriorem ſpiritum forte traxerit exaīari eos certū eſt. Perhibēt eſſe & gētē fœminarꝝ quæ quinquennies cōcipiunt. Sed ultra octauum annū uiuendi ſpatia nō ꝓtrahūt. Sūt q ceruicibus carent: & in humeris habent oculos. Sūt q ſilueſtres hirti corpora: caninis dentibus: ſtridore terrifico. Apud eos uero quibus ad uiuendi rationem propenſior cura eſt multæ uxores in eiuſdē uiri coeūt matrimoniū: & cū maritus homine deceſſerit apud grauiſſimos iudices ſuam quæq; de meritiſ agunt cām: & quæ officioſior cæteris ſentētia uicerit iudicantiū: hæc palmæ refert præmiū ut arbitratu ſuo aſcēdat rogum cōiugis: & ſupremis eius ſemet ipſā det īferias Cæteræ nota uiuāt. Enormitas in ſerpētibus tāta eſt: ut ceruos & aīantia alia ad parē molē tota hauriant. Quinetiā oceanū īdicū cꝗtus ē penetrēt: īſulaſq; magno ſpatio a cōtinēti ſeparatas pabulādi petāt gratia. Quod corā ē potentia āpliſſimæ magnitudinis fieri qua ꝑ tātā ſali latitudinē ad loca permeāt deſtinata. Sunt illic multæ & mirabiles beſtiæ: quarꝝ e multitudine & copia partē pſequemur. Leucotrota uelocitate præcedit feras uniuerſas. Ipſa aſini fere magnitudine: cerui clunibus: pectore ac cruribus leoninis: capite camelino: biſulca ungula ore aduſq; aures dehiſcente: dentium locis eſſe

perpetuo. hæc quoad formam. Voce autē loquentium hoīum sonos æmulatᷣ. Eſt & aele alas ut equus: cauda uero elephāti: nigro colore maxillis prurigineis: præferens cornua ultra cubitalem modū longa: ad obſequiū cuius uelit motus accomodata. Neq enim rigent: ſed flectunᷣ ut uſus exigit prœliādi. Quorꝶ alterꝶ cum pugnat ꝓtendit: alterꝶ replicat: ut ſi niſu aliquo alterius acumen fuerit obtuſū acies ſuccedat alterius: hippopotamis cōpatᷣ. Et ipſa ſane aquis fluminum gaudet. Indicis tauris color fuluus eſt. Volucris pernicitas. pilus ī cōtrarium uerſus hiatus omē quod cap̄. Hi quoq circumferunt cornua flexibilitate qua malint: tergi duritia oē tælū reſpuūt: ac tā imiti ferocitate ut capti aīas ꝓiciāt furore. Māticora quoq noīe inter hæc naſcitᷣ triplici dētiū ordine coeunt uicibus alternis: facie hoīs: glaucis oculis ſāguineo colore: corpore leonino: cauda ueluti ſcorpiōis aculeo ſpiculata: uoce tā ſibila ut imitetᷣ ſiſtularꝶ moduloſ tubarꝶq cōtinētiū: hūanaſ carnes auidiſſie affectat: pedibus ſic uiget ſaltu ſic pōt: ut morari eā nec extēſiſſia ſpatia poſſit nec obſtacl'a latiſſia: Sūt p̄terea boues unicorn̄s & tricorn̄s ſolidis ūgulis nec bifidis. Sꝫ atrociſſimū ē monoceros mōſtrꝶ mugitu hōrido equo corpoř elephāti pedibus: cauda ſuilla capite

ceruino: cornu e media eius frõte ꝓtēdit splēdo
re mirifico ad lõgitudinē pedũ quattuor ita acu
tum ut quicquid īpetat facile ictu eius perfore
tur. Viuus nõ uenit in hominũ potestatē: & in
terimi quidē potest: capi nõ potest. Atq; etiã
gignunt miracula nõ minora. Anguillas ad tri-
cenos pedes longas educat ganges: quem Sta
tius Sebosus inter præcipua miracula ait uermi
bus abundare ceruleis nomine & colore. Hi bi
na habent brachia lõgitudinis cubitoꝝ non mi-
nus senum adeo robustis uiribus ut elephātos
ad potũ uentitātes mordicus cõprehensos ipso
rũ manu rapiāt in profundũ. Indica maria bale
nas habent ultra spatia quattuor iugeꝝ. Sed &
quos fisetras nũcupāt: q enormes ultra molē ī-
gētiũ colũnaꝝ super antēnas se nauiũ extollāt:
haustosq; fistulis fluctus ita eructāt: ut nībosa
alluuie pleraq; deprimāt alueos nauigatiũ. So-
la india mittit psitacũ auē colore uiridi: torque
puniceo. Cuius rostri tāta duricia est ut cum e
sublimi præcipitat̃ in saxũ nisu se oris excipiat.
& quodā quasi ꝓsidio utat̃ extraordinariæ fir-
mitatis. Caput uero tā ualēs ut si qñõ ad discē
dũ plagis sit admonēdus (nā studet ut qd hoīes
alloquat̃) ferrea clauicula sit uerberandus dum
pullus est: atq; adeo intra alteꝝ ætatis suæ an-
nũ quæ mõstrata sunt & citius discit: & tenacius

retinet. Maior paulo segnior est & obliuiosus & īdocilis īter nobiles & plebeios discretionē digytoꝝ facit numerus. Qui præstāt quos in pede habent digytos: cæteri ternos. Lingua lata multoq; latior q̄ cæteris auibus. Vnde perficit ut articulata uerba penitus eloquat. Qđ ingeniū ita romanæ delitiæ miratæ sūt: ut barbari psitacos mercē fecerint. Indoꝝ nemora in tā procerā sublimantur excelsitatē ut transiaci ne sagittis quidē possint. Pomaria ficus habēt quaꝝ codices in orbem sexaginta passuū spatiū enorme crassescūt. Ramoꝝ umbræ ambitu bina stadia cōsumūt. Folioꝝ latitudo forma amazonicae peltæ cōparatur. Pomū eximiæ suauitatis. Quæ palustria sūt harūdinem creant ita crassā ut fissis internodiis lembi uice uectitet nauigātes. E radicibus eius exprimitur humor dulcis ad melleā suauitatē. Thylos īdiæ insula & ea fert palmas: oleam creat: uineis abūdat. Terras omēs hæc miraculo sola uincit ꝙ quæcūq; in ea arbos nascitur nūq̄ caret folio. Mōs caucasus inde incipit: q maximā orbis ptē ppetuis iugis penetrat. Idē frōte qua soli obuersus est arbores piperis ostentat: quas ad iuniperi similitudinē diuersos fructus edere asseuerant. Eoꝝ q primus erūpit uelut coreloꝝ fibria dicit piper longū: qui īcorrupti piper albū. Quoꝝ

cutem rugosã & torridã calor fecerit. Nomen trahit de colore: piper nigꝝ. Qui deinde caducus torret feruido sole: uocamen trahit de colore. Sed ut piper sola india: ita & hebenũ sola mittit. Nec tñ uniuersaꝝ: ueꝝ exigua sui parte siluis hoc genus gignit. Arbor est pleꝝq₃ tenuis & frequentior: uimine raro: in crassitudinem caudicis extuberata: hiulco cortice & admodũ reticulato: dehiscentibus uenis adeo ut per ipsos sinus pars intima uix tenui libro contegat. Lignũ omne atq₃ mediale eadem ferme & facie & nitore qui est in lapide gagate. Indi reges ex eo sceptra sũmunt: & quascunq₃ deoꝝ imagĩs nõ nisi ex hebeno habent. Idem ferunt materia ista liquorem ñ cõtineri noxiũ: & quicquid maleficũ fuerit tactu eius auerti: hac gratia pocula ex hebeno habent. Ita nihil miꝝ si peregre sit ĩ precio: quo etiã ipsi quibus prouenit honorantur. Hebenum ex india romæ mitridatico triumpho primum magnus Pompeius exhibuit. Mittit india & calamos odoratos potentes aduersum ĩtestinæ ægritudinis incõmoda. Dat & multa alia fragrantia mirifice spiritus suauitate grata. Indicoꝝ lapidum in adamãtibus dignitas prima: utpote qui lymphationes ambigãt. Venenis resistãt: pauitãtium uanos metus pellãt. Hæc primum de his prædicari opportuit quæ

respicere ad utilitatem uidebamus: Nūc redde
mus quot adamantū sunt species: & quis color
quiq; eximius. In quodā chrystalli genere inue
nitur materia in qua nascit̄ adæque similis splē
dore liquidissimo in mucronē sexangulū utriq;
secus leuiter turbinatus: nec ultra unq̄ magni
tudinē nuclei auellanæ r̄pertus. Huic ꝓximus
in excellentissimo auro deprehēditur. Secūdus
pallidior ac magis ad argenti colorē renitens.
Tertius in uenis cypri apparet ꝓprior ad aere
am faciem. Quartus in metallis ferrariis legit̄
pōdere cæteros antecedēs nō tamē & potesta
te. Nā & hic & qui in cypro deprehendūt̄ frā
gi queūt. pleriq; etiā adamante altero perforā
tur. At hi quos primos diximus nec ferro uin
cūtur: nec igni soluūtur. Verumtamē si diu in san
guine hircino macerent̄: aliter q̄ si callido fri
gido ue malleis aliquot antefractis & īcudibus
dissipatis aliquādo cedūt & in particulas dissili
unt. Quæ fragmēta sculptoribus in usū īsigni
endæ eiuscemōi gēmæ expetuntur. Inter ada
mātem & magnetē est quædā naturæ occulta
dissensio: adeo ut iuxta positus nō sinat magne
tem rapere ferrū. Vel si admotus magnes ferr
traxerit: quasi prædā quandā qcquid magneti
hæserit adamas rapiat atq; auferat. Lichintem
deinde fert india: cuius lucis uigorem flagrans

excitat lucerna: qua ex cã lichintem græci uo/
cauerunt. Dupplex ei facies. Aut in purpureã
emicat claritatẽ: aut meratius suffũditur cocci
rubore. Per omẽm intimũ sui siquidẽ pura sit ĩ
offensam admittit perspicuitatẽ. At si excãduit
radiis solis icta: uel ad calorem digytorꝝ attritu
excitata ẽ aut paleaꝝ cassa: aut cartarum folia
ad se rapit: cõtumaciter sculpturis resistens. ac
si quãdo insignita est: dum ligna imprimit qua
si quodam animali morsu partem cæræ reten/
tat. Berillos in sexangulas formas indi atterũt
ut hebetem coloris lenitatem in anguloꝝ reper/
cussu excitent ad uigorem. Berilloꝝ genus di/
uiditur in speciem multifariam eximii interui/
rente glauci & ceruli temperamento quandam
præferũt puri maris gratiã. Infra hos sũt chry
soberilli qui languidius micãtes aurea nube cir
cũfunduntur. Chrysopralos quoq; ex aureo &
purpuraceo mixtã lucem trahentes æque beril
loꝝ generi adiudicauerũt. Hiacynthizõtas. s.
q hiacynthos ꝓpe referãt & ipsos ꝓbãt. Hos
uero q chrystallis similes capillamẽtis obscurã
tur ĩtercurrentibus. hoc. n. uitio illoꝝ nomen
est. hos sciẽtissimi lapidũ plebi dederũt: Indici
reges hoc genus gẽmaꝝ ĩ lõgissimos chylĩdros
amãt fingere: eosq; pforatos elephãtoꝝ setis
subligãt ac mõilia habẽt. aut pleꝝq; ex utroq;

capite insertis aureis umbilicis ut marcentē faciem ad nitelā incedant pinguiorē: quo per industriam metallo hinc inde addito fulgentiorem trahant lucem.

De taprobane insula.

TAprobanem insulam anteq̄ temeritas humana exquisito penitus mari fidem panderet diu in orbē alteꝝ putauerūt: & q̄dē eū quē habitare anthiones crederētur. Veꝝ Alexandri magni uirtus ignorantiā publici erroris nō tulit ulterius permanere: sed ī hæc usq̄ secreta propagauit noīs sui gloriā. Missus igitur Onesicritus præfectus classis macedonicæ terrā istā q̄ta esset: qd gigneret: quo mō haberetur exploratā notitiæ nr̄æ dedit. Patet ī lōgitudinē stadioꝝ vii. mil. ī latitudīe v. mil. Scindit̄ āne īterfluo. Nā ps eius bestiis & elephūtis repleta est maioribus multo q̄ quos fert india. partem hoīes tenēt. Margaritis scatet & gēmis oībus. Sita est inter ortū & occasū: ab eo mari incipit prætenta india. A prasia indoꝝ gēte dieꝝ uiginti quinq̄ primo in eam fuit cursus: sed cū papiraceis & nili nauibus illo pergeretur: mox cursu nauium nostraꝝ septem dieꝝ iter factum est. Mare uadosum interiacet altitudinis non amplius senum passuum. Certis aūt canalibus adeo altum adeo depressum ut nullæ unq̄ an-

choræ ad profūdi illius ima potuerint perueni
re. Nulla in nauigando sydeꝶ obseruatio utpo
te ubi septētriones nequaq̃ȝ aspiciuntur. Vergi
liæ nunq̃ȝ apparent. Lunam ab octaua in sextā
decimam tantū supra terram uident. Lucet ibi
canopos sydus claꝶ & amplissimum. Solē ori/
entem dextra habent: occidentem sinistra. Ob
seruatōne itaqȝ nauigandi nulla suppetente per
quam ad destinata pergentes locum capiant.
Vehunt alites quaꝶ meatus terram petentiuȝ
regendi cursus magistros habent. Quaternis
non amplius in āno mēsibus nauigatur. adusqȝ
Claudii principatum. De taprobane hæc tantū
noueramus. Tunc enim fortuna patefecit scien
tiæ uiam latiorem. Nam libertus Annii Poli/
cami qui tunc rubri maris uectigal administra/
bat arabiam petens aquilonibus præter carma
niam raptus quintodecimo qdem die appulsus
est ad hoc littus portumqȝ inuectus qui hippo/
rus nominatur. Sex deinde mensibus sermonē
perdoctus admissus est ad colloqa regis. Quæ
compererat reportauit. Stupuisse scilicet regē
pecuniā quæ capta erat cum ipso. Quod tam
& si signata disparibus foret uultibus: parem ta
mē haberet modum ponderis. Cuius æquali
tatis contemplatione cum romanam amicitiam
flagrantius concupiuisset: thracia principe lega

tos adusq; nos misit: a quibus cognita sunt uni
uersa. Ergo iidem homines corpo℞ magnitudi
ne alios omẽs antecedunt. Crines fuco imbuũt
Ceruleis oculis: atroci uisu: terrifico sono uo-
cis: quibus immatura mors est in annos centũ
æuum trahunt. Aliis omnibus annosa ætas &
pene ultra humanam extenta fragilitatẽ. Nul
li aut per diem aut ante diem somnus. Noctis
partem quieti destinãt. Lucis ortum uigilia an
teuertunt. Aedificia modice ab humo tollũt.
Annona semper eodem tenore est. Vites nesci
unt. Pomis abundant. Colũt Herculem. In re
gis electione non nobilitas prævalet: sed suffra
gium uniuerso℞. Populus enim eligit spectatũ
moribus & inueteratæ clæmentiæ & iam ãnis
grauem. Sed hoc in eo queritur cui liberi nulli
sint. Nam qui pater fuerit etiam si uita specta-
tus est non admittitur ad regendum. Ac si for
te dum regnat pignus sustulit exuitur potesta-
te. Idq; eo maxime custoditur ne faciat heredi
tarium regnum. Deinde etiam si rex maximam
præferat æquitatem: nolunt ei totum licere.
Quadraginta ergo rectores accipit ne in causis
capitum solus iudicet. Et sic quoque si displi-
cuerit iudicatum ad populum prouocatur.
A quo datis iudicibus septuaginta fertur sentẽ
tia: cui necessario acqescitur. Cultu rex dissimi-

li a cæteris uestitur. Sirmate ut ẽ habitus quo
libeꝝ patrem amiciri uidemus. Quod si etiam
ipse in aliquo peccõ argutus sit ac reuictus mor
te mulctatur. Non tamem ut cuiusq̃ attrecte/
tur manu: sed consensu publico reꝝ omium in/
terdicta ei facultate. Etiã colloquii potestas pu
nito denegat̃. Culturæ student uniuersi. Inter
dũ uenatibus ĩdulgent: nec plebeias agũt præ
das: quippe cũ tigrides aut elephãti tãtũ requi
rant̃. Maria quoq̃ piscationibus ĩquietãt: ma/
rinasq̃ testudines capere gaudent. Quaꝝ tãta
est magnitudo ut supficies eaꝝ domũ faciat: &
numerosam familiã non arcte receptet. Maior
pars insulæ huius calor̃ ambusta est: & ĩ uastas
deficit solitudines. Latus eius mare alluit perui
ridi color̃: fruticosũ ita ut iubæ arboꝝ pleꝝq̃
gubernaculis atterãt̃. Cernũt latus sericum de
mõtiũ suoꝝ iugis. Mirant̃ auꝝ: & ad gratiã po
culoꝝ oĩm gẽmaꝝ adhibent apparatũ. Secant
marmora testudinea uarietate. Margaritas le/
gũt plurimas maximasq̃. Cõchæ sũt in quibus
hoc genus lapidũ requirit̃. Quæ certo ãni tẽ/
por̃ luxuriãte cõceptu sitiũt rorẽ uelut maritũ
cuius desiderio hiant. Et cũ maxime lunares li/
quãt̃ aspergĩs oscitatione quadã hauriũt hu/
morẽ cupitũ. Sic concipiunt grauidæq̃ fiunt:
ac de saginæ qualitate reddũt habitus unionũ.

Nā ſi purꝝ fuerit quod acceperint cādicāt orbi culi lapilloꝝ. Si turbidū aut palloꝛ̄ lāgueſcūt: aut ruſo īnubilāt̄. Ita magis de cælo q̄ꝫ de mari partus habēt. Deniqꝫ quotiēs excipiūt matutini aeris ſemē fit clarius margaritū. Quotieſ ueſpere fit obſcurus: q̄ꝫtoqꝫ magis hauſerit tāto magis ꝓficit lapidū magnitudo: Si repente micauerit coruſcatio ītēpeſtiuo metu cōprimūtur: clauſæqꝫ ſubita formidīe uitia contbraunt abortiua. Aut.n.perparuuli fiūt ſcrupuli: aut inanes. Cōchis ipſis ineſt ſēſuſ: partus ſuoſ maculari timēt. Cūqꝫ flagrātioribuſ radiis excādu erit dieſ: ne fuſcēt̄ lapides ſolis calore ſubſidūt & ſe ꝓfūdis īgurgitāt ut ab æſtu uēdicentur. huic tñ ꝓuidentiæ ætas opitulat̄. Nā candor ſenecta diſperit: & grādeſcentibus cōchis flaueſcūt margaritæ. Lapis iſte ī aqua mollis ē unio duratur euiſceratus. Nūq̄ꝫ duo ſimul reperiuntur. Vnde unionibus nomen datum. Vltra ſemiuncialeſ inuentoſ negāt. Piſcantium inſidias timent conchæ. Inde eſt ut aut inter ſcopulos aut inter marinos canes plurimum delitеſcāt. Gregatim natant. Certus examini dux eſt. Ille ſi captus ſit: etiam quæ euaſerint in plagas reuertuntur. Dat & india margaritas. Dat & littus britanicum: ſicut Diuus Iulius thoracem quæ Veneri genitrici in templo eius dicauit:

e britanicis margaritis factum: subiecta inscrip
tione testatus est. Iolliā Paulinā Caii principis
cōiugem uulgatum est habuisse tunicā ex mar-
garitis sextertio tunc quadringētiens æstimatā.
Cuius parandæ auaritia pater ipsius Manilius
spoliatis oriētis regiōibus exasperauit. C. Cæ
sarem offendit Augusti filiū interdictaq; amici
tia principis ueneno interiit. Illud quoq; expē-
sit uetus diligentia q syllanis primū tēporibus
romā illati sunt uniones.

¶ De insula eusea itinerario indico
& sinu persico & arabico.

AB insula eusea ut cōsequens est ad cōtinen-
tem. Igitur a taprobane indiā reuertamur.
Cōuenit res indicas uidere. Sed si indicis urbi-
bus aut natiōibus resistamus egrediemur ppo
sitæ cōcinitatis modum. Proximā indo flumini
urbē habuere caphisā: quā Cyrus diruit. Ara-
chosiā herimāto amni impositā Semiramis cō-
didit. Carusiam oppidū ab Alexandro magno
ad caucasū cōstitutū est. Ibi & alexandria quæ
patet amplius stadia triginta. Multa & alia sūt
sed hæc cum eminētissimis. Post indos monta
nas regiones ictiophagi tenent: quos subactos
Alexander magnus ī reliquo abstinere iussit a
piscibus. Nā ātea sic alebant. Vltra hos deser
ta carmaniæ persis deīde atq; ita nauigatio. In

qua solis insul a rubens semper & omni animã tiũ generi inaccessa. Quippe quæ nullũ nõ ani mal illatum necet. Ex india reuertentes ab aza mo carmaniæ fluente septẽtriones primum ui dent. Achemenidis in hac plaga sedes fuerũt. Inter carmaniæ promõtoriũ & arabiã qnquagĩ ta milia passuũ interiacent. Deinde tres insulæ circa quas hidri marini egrediũt̃ uicenũ cubitũ lõgitudine. Dicẽdũ hoc loco quatenus ab ale/ xandria ægypti pergat̃ etiam usq; indiã. Nilo uehente coptõ usq; ethesiis flatibus cursus ẽ. Deinde terrestre iter hydreũ. Post transactis aliquot mãsionibus berenicẽ puenit̃ ubi rubri maris portus est. Inde oceli arabiæ portus tan gitur proximũ indiæ emporiũ excipit̃ & miri ĩ famiæ piraticis factionibus. Deinde p diuersos portus cottonare succedit̃. Ad quã monoxilis lintribus piper uehũt petẽtes indiã ante exor/ tũ canis: aut ptinus post exortũ nauigio mẽdia æstate soluũtur. Reuertẽtes renauigãt decẽ/ bri mẽse. Secũdus ex india uentus est uultur/ nus: at cũ uẽtum est in rubrũ mare aut africus aut auster uehũt. Spatium indiæ decies septi/ es centena & quinquaginta milia passuũ prodi/ tur. At carmaniæ centum milia: cuius pars nõ caret uitibus. Præterea habet genus boiũm q nõ alia q̃ testudinis carñ uiuũt.. Hirsuti comã

facie tenus quæ sola lenis ē. Iidē coriis piscium uestiūtur Cheloophāgi cognomīati. Irrumpit hæc littora rubrum mare: idq; ī duos sinus scin ditur. Quorꝫ qui ab oriente est persicus appel/ latur: quoniam quidam habitauere persidis po puli uicies & sexagies centena milia passuum cir cuitu patens. Ex aduerso unde arabia est alter arabicus uocatur. Oceanum uero qui ibi influit azanium nominauerunt. Carmaniæ persis ad/ nectitur: quæ incipit ab insula afrōdisia uariarꝫ opum diues translata quondā in parthicum no mē, littore quo occasui subiacet porrecta in mi/ lia passuum quinquaginta. Oppidum eius nobi lissimum susa: in quo templum susiæ dianæ. A susis barbite oppidum centum trigintaquinq; milibus pass. distat. In quo mortales uniuersi odio auri coemunt hoc genus metallicū & abii ciunt in terrarum profunda ne polluti usu eius auaritia corrumpant æquitatem. Hic inconstā tissimus terrarum modus nec immerito cū aliæ circa persiden nationes schenis: aliæ parasan/ gis: aliæ incomparata disciplina terras metian tur: & incertā fidē faciat mēsuræ rō discors.

De parthia & sepulchro
Cyri

PArthia q̃ta est a meridie rubrū mar̃ a sep tētrione hircanū salū claudit. In ea regna

duo de uiginti dissecātur in duas partes. Vnde
cim quæ dicunt̄ supiora incipiunt ab armenio
limite & caspio littor̄ ꝓtecta ad terras scytharꝝ
quibus cōcorditer degunt. Reliqua septem in
feriora (sic. n. uocitāt) habēt ab ortu narios ari
anosq; : carmaniā a die medio: medos ab occidui
solis plaga: a septētrione hyrcanos. Ipsa āt me
dia ab occasu transuersa utraq; parthiæ regna
āplectit̄. a septētrione armenia circundata: ab
ortu caspios uidet a meridie ꝑsidem. Deiñ trac
tus hic ꝓcedit usq; ad castelluꝝ quod Magi obti
nēt phydasarchida noīe. hic Cyri sepulchrum.

De babylone & de recursu ad oceanum atlanticum: ī quo insulæ gorgades hesperidesq; atq; fortunatæ.

CAldææ gentis caput babylonia est a Semi
ramide cōdita: tā nobilis ut propter eā &
assyrii & mesopotamii in babyloniæ nomē trā
sierīt. Vrbs ē sexagīta milia pas. circuitu patēs
muris circūdata quorꝝ altitudo cc. pedes detiñt
Latitudo l. ternis ī sigulos pedes digytis ultra
q̄ mēsura nr̄a ē altioribus. Amne īterluit̄ eu
frate. Beli ibi Iouis templum: Quem inuento-
rem cælestis disciplinæ tradidit etiam ipsa reli-
gio [quæ] deum credit. In æmulationem hu-
ius urbis thesiphontem parthi condiderunt.
Tempus est ad oceani oras reuerti represso in

æthiopiam stilo: Nanque ut atlanticos æstus occipere ab occidente & hispania dudũ dixera/ mus ab his quoq; partibus mũdi. Vnde primũ atlãtici nomẽ induant exprimi par est. Pelagus azanium usq; æthiopũ littora ꝓmouet. Aethio picũ a massilico promõtorio. Vnde rursus ocea nus atlãticus. Iuba igit̃ uniuersæ partis quam plurimi ꝓpter solis ardorẽ peruiã negauerũt: facta etiã uel gentiũ uel insularꝫ cõmemoratio ne ad cõfirmãdæ fidei argumẽtũ omẽ illud ma re ab india ad usq; gades uolũt intelligi nauiga bile. Chori tamẽ flatibus cuius spiritus præter arabiã ægyptũ mauritaniã euehere q̃uis que ant classẽ: dũmõ ab eo promõtorio indiæ cur/ sus dirigatur: quod alii leptanacran: alii drepa/ nũ noĩauerũt: Addidit etiã stationum loca: & spatiorꝫ modũ. Nã ab indica prominẽtia ad ma licũ insulam affirmant esse quindecies centena milia passuum. A malicho ad sceneon ducenta uigintiquinque milia. Inde ad ĩsulã adan a danũ centũ quinquaginta milia. Sic conficies ad aper tum mare decies octies centena & septuaginta milia. Idem opinione plurimorum qui ob solis flagrantiam maximã partis istius regionem fe/ runt humano generi inaccessam: Sic reluctatur ut mercãtium ibi transitus infestari ex arabicis insulis dicant quas scythæ habent arabes qbus

a re innata datũ nomẽ eſt. Nã bubalis utribus cõtabulatas crates ſuperponũt: uectitatiq; hoc ratis genere prætereũtes ĩpetũt ſagittis uene/natis. Habitari etiam abdita æthiopiæ aduſta troglodytaꝶ & ictiophagoꝶ nationibus: quoꝶ troglodytæ tãta pernicitate pollent: ut feras quas agitant curſu pedũ aſſequant. Ictiophagi nõ ſecus q̃ marinæ beluæ nãdo ĩ mari ualẽt. Ita exqſito atlãtico mari uſq; ĩ occaſũ etiã gor/gadũ Xenophon meminit inſulaꝶ. Gorgades ĩ ſulæ ut accepimus obuerſæ ſũt ꝓmõtorio qd' uocamus heſperii ceras. Has ĩcoluerũt Gorgo nes mõſtra & ſane uſq; adhuc monſtruoſa genſ habitat. Diſtãt a continẽti bidui nauigatione. Prodidit deniq; Xenophõ Lãpſacenus Hãmo nẽ pœnoꝶ regẽ ĩ eas permeaſſe. Reptaſq; ibi fœminas aliti pernicitate atq; ex oĩbuſ quæ ap paruerãt duas captas tã hirto atq; aſpero cor/pore ut ad argumẽtũ ſpectãdæ rei duaꝶ cutes miraculi gratia inter donaria Iunoni ſuſpẽderit quæ durauere uſq; ĩ tẽpora excidii carthaginẽ/ſis. Vltra gorgodes heſperidũ ĩſulæ ſũt: Sebo ſus affirmat dieꝶ quadragĩta nauigatione ĩ inti mos maris ſinus receſſerũt: fortunataſ inſulas cõtra leuã mauritaniæ tradunt iacere. Quaſ Iu ba ſub meridie qdẽ ſitas: ſed ꝓximas occaſui dĩ cit. De haꝶ nomĩbus expectari magnũ miꝶ re

or: sed infra famã uocabuli res ẽ. In prima eaꝝ cui nomẽ est norion ædificia nõ sũt nec fuerũt Iuga mõtiũ stagnis madescunt. Ferulæ ibi sur/ gunt ad arboris magnitudinẽ. Eaꝝ quæ nigræ sũt expressæ liquorẽ reddunt amarissimũ: quæ cãdidæ sucos r̃uomunt etiam potui accomoda tos. Alterã insulã iunoniã appellatã ferunt. In ea pauxillæ ædes humiliter ad culmẽ fastigia/ tæ. Tertia huic proximat eodem nomine nuda omnia. Quarto loco capraria appellat̃ enormi bus lacertis plusq̃ referta. Seqtur niuaria aere nebuloso & coacto: ac ꝑpterea semꝑ niualis. Deinde canaria plena canibus forma etiã emi/ nentissimis. Inde etiã duo exhibiti Iubæ regi. In ea aedificioꝝ durãt uestigia. Auiũ magna co pia: nemora pomifera: palmeta cariotas feren/ tia: multa nux pinea: larga mella: amnes salu/ bres: piscibus abũdãtes. Perhibẽt etiã expui ĩ eũ undoso mari beluas. Deinde cũ monstra illa putredĩe tabefacta sũt omĩa illic inficiunt odo re tetro. Ideoq̃ nõ penitus ad nuncupationem suã cõgruere insulaꝝ qualitatem.

FINIS

Impressum parmæ per Andream Portiliam ãno Dñi. M. cccclxxx. xiii. Kaleñ. Ianuariis.

BIBLIOTECA NAZIONALE
FIRENZE